

PROTIMONOPOLNÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Výročná správa

2022

OBSAH

1 PÔSOBNOSŤ ÚRADU	3
2 PERSONÁLNE ZDROJE ÚRADU A ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA ...	4
2.1 Počet zamestnancov	4
2.2 Fluktuácia zamestnancov	5
2.3 Profilácia zamestnancov	5
2.4 Vzdelávacie aktivity zamestnancov	7
2.5 Organizačná štruktúra	8
3 PROGRAMOVÝ ROZPOČET	9
4 HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ	11
4.1 Celková bilancia aktivít úradu v roku 2022	11
4.2 Protisúťažné praktiky	14
4.3 Kontrola koncentrácií	21
4.4 Druhostupňové konania	26
4.5 Súdny prieskum rozhodnutí úradu	28
4.6 Súťažná advokácia	28
4.7 Zahraničná agenda	45
4.8 Komunikácia s verejnosťou	47
5 ŠTÁTNA POMOC	64
5.1 Zákon o štátnej pomoci	64
5.2 Štatistické údaje	64
5.3 Aktivity úradu v oblasti štátnej a minimálnej pomoci v roku 2021	71

1 PÔSOBNOSŤ ÚRADU

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej aj ako „úrad“, „Protimonopolný úrad SR“, „PMÚ SR“) je nezávislý ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky na ochranu hospodárskej súťaže a koordináciu štátnej pomoci.

Úrad zasahuje v prípadoch kartelov, zneužívania dominantného postavenia, vertikálnych dohôd, kontroluje koncentrácie, ktoré spĺňajú notifikačné kritériá a posudzuje konanie orgánov štátnej správy a samosprávy v prípade, že svojím konaním obmedzia hospodársku súťaž. Taktiež zabezpečuje ochranu hospodárskej súťaže v oblasti štátnej pomoci.

Pôsobnosť a kompetencie úradu v oblasti ochrany hospodárskej súťaže vyplývajú z ustanovení zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o ochrane hospodárskej súťaže s účinnosťou od 1. 6. 2021“, „zákon o ochrane hospodárskej súťaže“), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 6. 2021. Tento zákon nahradil zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „zákon č. 136/2001 Z. z.“), ktorý bol v účinnosti od 27. 12. 2016 do 31. 5. 2021.

Zákonom č. 187/2021 Z. z. sa zároveň transponovala smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu (ďalej aj ako „Smernica ECN+“) do právneho systému Slovenskej republiky.

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky aplikuje okrem slovenského aj európske právo hospodárskej súťaže. Zároveň, v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž (ECN) plní úlohy, ktoré vyplývajú Slovenskej republike z členstva v Európskej únii.

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v rámci svojich právomocí stanovených zákonom o ochrane hospodárskej súťaže vykonáva predovšetkým prešetrovanie na relevantnom trhu, v správnom konaní rozhoduje o porušení zákona vo veci dohôd obmedzujúcich súťaž, zneužívania dominantného postavenia a obmedzovania súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy, zároveň vykonáva kontrolu koncentrácií, ako aj navrhuje opatrenia na ochranu a podporu hospodárskej súťaže.

V zmysle zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o štátnej pomoci“) úrad ako koordinátor štátnej pomoci zabezpečuje ochranu hospodárskej súťaže aj v oblasti štátnej pomoci.

2 PERSONÁLNE ZDROJE ÚRADU A ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA

Dlhodobou snahou úradu je aj pozitívne ovplyvňovať pracovné výkony svojich zamestnancov prostredníctvom vytvárania vhodného pracovného prostredia a priaznivých podmienok na celkový profesionálny rozvoj osobností zamestnancov.

V sociálnej oblasti úrad v roku 2022 poskytoval v súlade s platnými právnymi predpismi a platnou kolektívnou zmluvou zamestnancom úradu viaceré benefity:

- pružný pracovný čas,
- týždenný pracovný čas v dĺžke 37,5 hodiny,
- zvýšenie základnej výmery dovolenky na 25 dní, jej zvýšenie o ďalších 5 dní v prípade dovŕšenia 33 rokov veku do konca príslušného kalendárneho roka alebo v prípade trvalej starostlivosti o dieťa,
- pracovné voľno s náhradou mzdy v deň sprevádzania školopovinného dieťaťa v prvý deň školského roka,
- príspevok na stravovanie zamestnancov,
- príspevok na rekreáciu zamestnancov,
- odmeny pri životných a pracovných jubileách,
- peňažný dar pri narodení dieťaťa,
- príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie,
- príspevok pre bezplatných darcov krvi,
- finančná výpomoc pri úmrtí zamestnanca,
- deň služobného/pracovného voľna s náhradou funkčného platu.

V roku 2022 zamestnanci úradu uvítali ďalší benefit vyplývajúci z kolektívnej zmluvy, ktorým bola možnosť výkonu práce z domácnosti na maximálne 2 pracovné dni v kalendárnom mesiaci (po vzájomnej dohode s priamym nadriadeným). Na vykonávanie práce z domácnosti zamestnanci využívali nevyhnutné informačné a komunikačné technológie, ktoré pre nich úrad zabezpečil bezodkladne po vypuknutí pandémie ochorenia COVID-19.

2.1 POČET ZAMESTNANCOV

K 31. 12. 2022 bolo v štátnozamestnaneckom pomere a pracovnoprávnom vzťahu v úrade celkovo 73 zamestnancov. Z uvedeného celkového počtu zamestnancov bolo 11 vedúcich štátnych zamestnancov.

2.2 FLUKTUÁCIA ZAMESTNANCOV

V priebehu roka 2022 úrad prijal do štátnozamestnaneckého pomeru/pracovnoprávneho vzťahu 5 nových zamestnancov.

Štátnozamestnanecký pomer/pracovnoprávny vzťah ukončili 3 zamestnanci a z úradu boli trvale preložený 2 zamestnanci.

Počas roka 2022 po materskej a rodičovskej dovolenke nastúpili do úradu 2 zamestnanci. Ku koncu roka 2022 boli na materskej alebo rodičovskej dovolenke 6 zamestnanci.

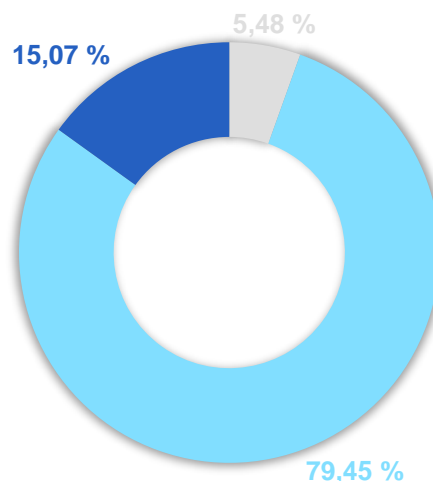
V roku 2022 úrad vyhlásil a zrealizoval 16 výberových konaní na obsadenie štátnozamestnaneckých miest a zverejnil 1 ponuku na obsadenie voľného pracovného miesta.

2.3 PROFILÁCIA ZAMESTNANCOV

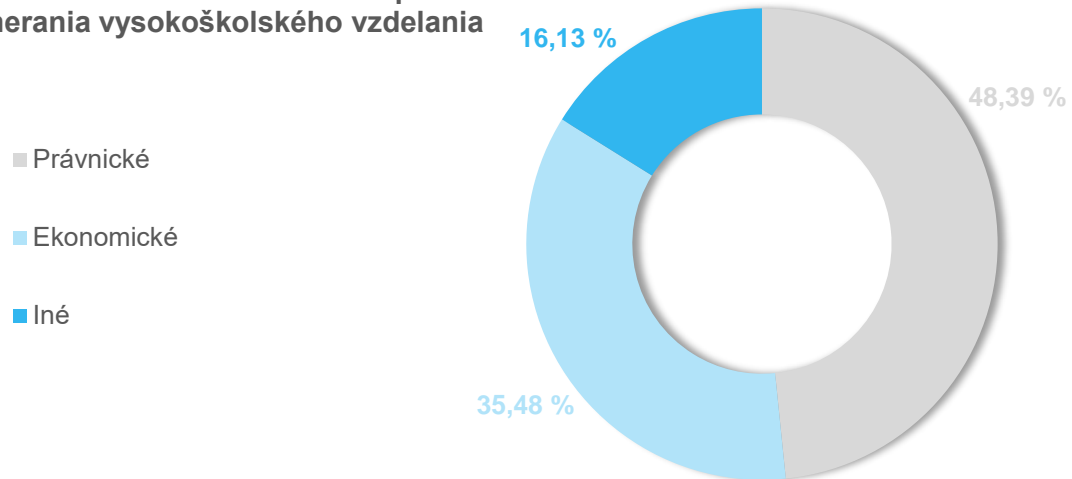
Profiláciu zamestnancov Protimonopolného úradu SR znázorňujeme podľa rôznych hľadísk nasledujúcimi grafmi:

Profilácia zamestnancov úradu podľa dosiahnutého vzdelania

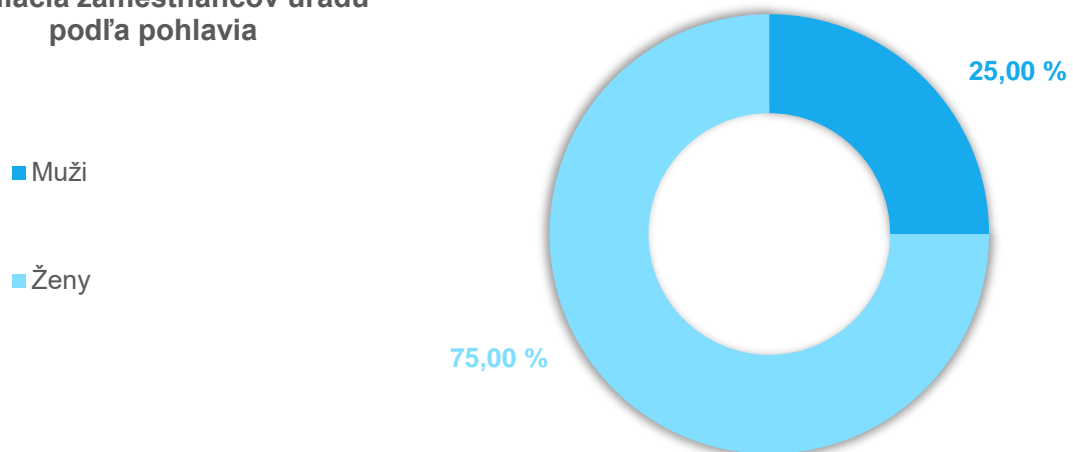
- Vysokoškolské vzdelanie III. stupňa
- Vysokoškolské vzdelanie II. stupňa
- Úplné stredné vzdelanie

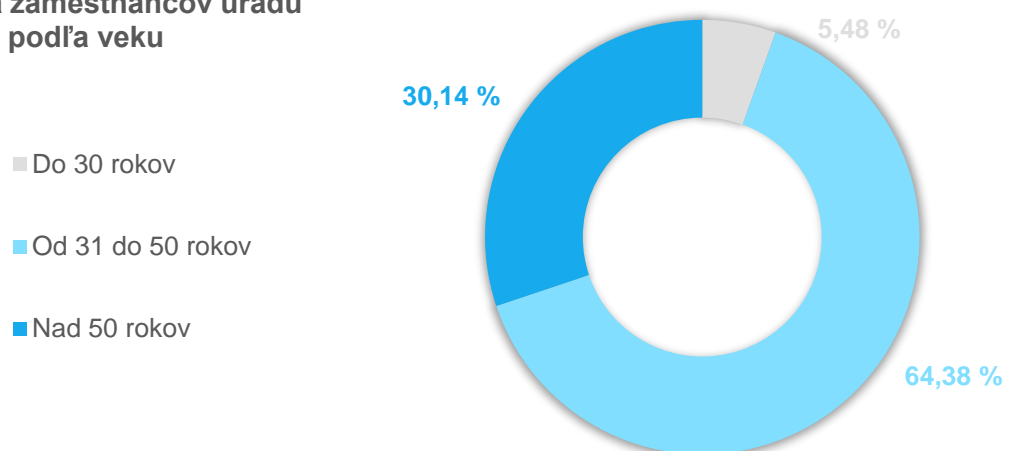
Profilácia zamestnancov úradu podľa zamerania vysokoškolského vzdelania

Profilácia zamestnancov úradu podľa pohlavia

Profilácia zamestnancov úradu podľa veku

2.4 VZDELÁVACIE AKTIVITY ZAMESTNANCOV

Protimonopolný úrad SR aj počas minulého roka podporoval svojich zamestnancov vo zvyšovaní ich kvalifikácie, ako aj v kontinuálnom vzdelávaní a umožňoval im zúčastňovať sa na vzdelávacích aktivitách. Úrad dbal na vytváranie vhodných podmienok pre zamestnancov na neustály rozvoj ich vedomostí, znalostí, schopností a zručností potrebných na výkon pracovných a služobných povinností a rovnako aj na ich celkový osobnostný rozvoj.

V roku 2022 úrad zabezpečil účasť svojich zamestnancov na celkovo 110 rozličných vzdelávacích aktivitách, na ktorých celkový počet účastí dosiahol hodnotu 194.

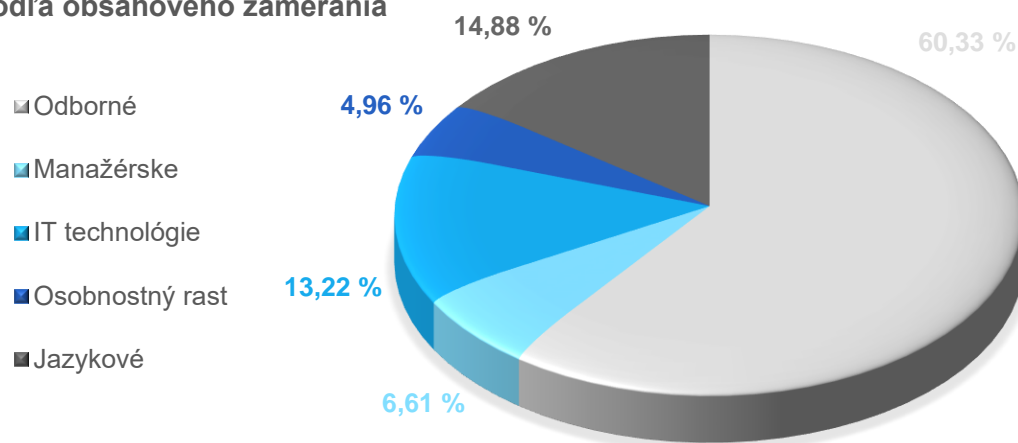
V porovnaní s predchádzajúcim rokom sa v roku 2022, najmä v dôsledku ustupujúcej pandémie ochorenia COVID-19, zvýšil počet vzdelávacích aktivít, na ktorých sa zúčastnili zamestnanci úradu približne o takmer 23 % a zároveň sa zvýšil aj celkový počet účastí zamestnancov na vzdelávacích aktivitách o takmer 35 %.

S ohľadom na dodržiavanie protipandemických opatrení zamestnanci úradu absolvovali mnoho vzdelávacích aktivít online formou.

Vzdelávanie v roku 2022 bolo čiastočne ovplyvnené protipandemickými opatreniami. V záujme ochrany zdravia sa zamestnanci zúčastňovali na vzdelávacích aktivitách najmä dištančne, ale aj prezenčnou formou vzdelávania.

Aj v roku 2022 úrad znova zaznamenal najväčší podiel účastí svojich zamestnancov na odborne zameraných vzdelávacích aktivitách. Účasť zamestnancov aj na ďalších druhoch vzdelávacích aktivít z hľadiska ich obsahového zamerania znázorňujeme nasledujúcim grafom:

**Vzdelávacie aktivity
podľa obsahového zamerania**

Vzdelávacie kurzy a školenia, na ktorých sa zúčastnili viacerí zamestnanci úradu boli zamerané napríklad na:

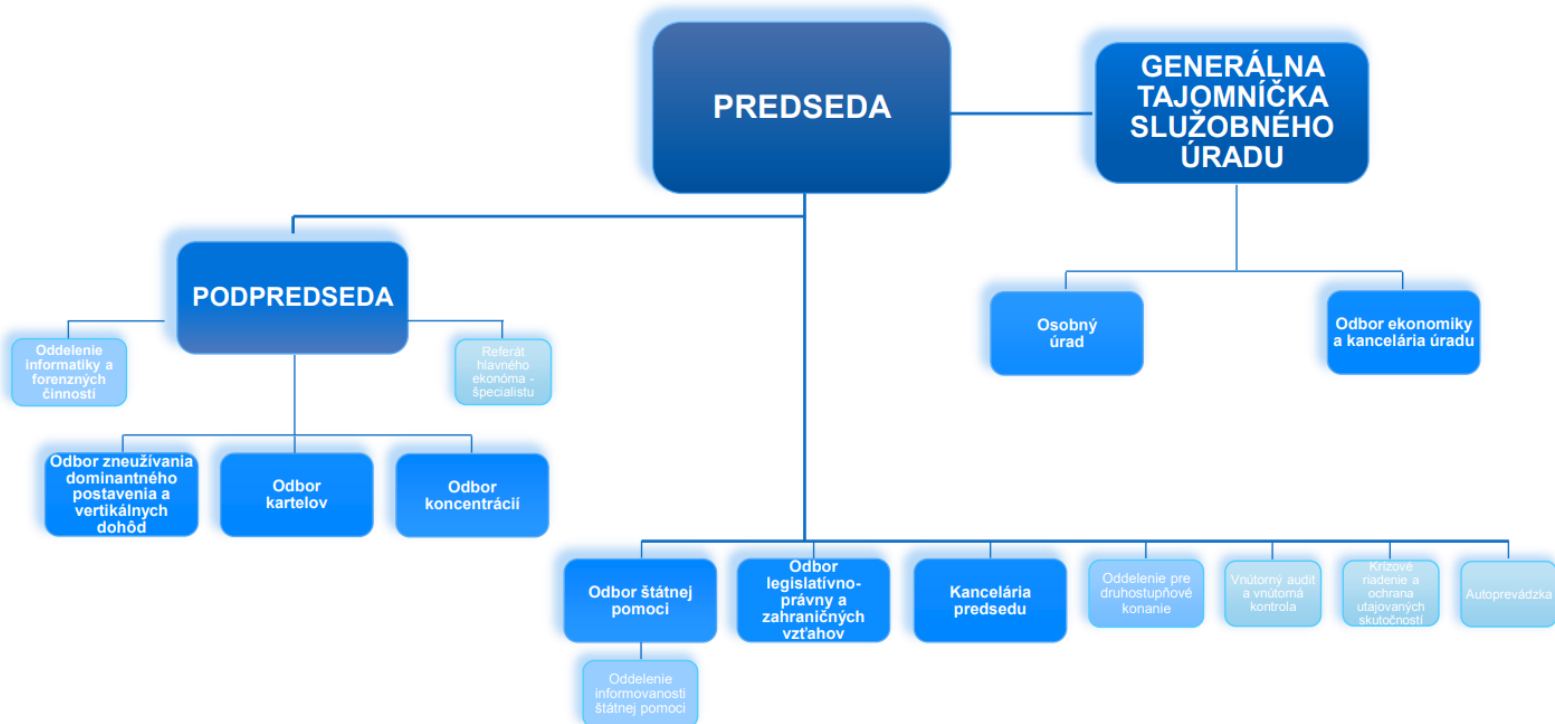
- aplikáciu správneho poriadku, resp. zákona o správnom konaní v rozhodovacom procese orgánov verejnej správy,
- oboznámenie sa s postupmi a priebehom súdneho a exekučného konania,
- riešenie praktických otázok pri verejnom obstarávaní,
- vykonávanie finančnej kontroly a auditu,
- realizáciu rozpočtovníctva a účtovníctva vo verejnej správe,
- poskytovanie finančného príspevku na stravu zamestnancom,
- osvojenie si zásad manažérskeho správania vedúcich zamestnancov štátnej správy,
- ochranu finančných záujmov EÚ z hľadiska praktickej implementácie a súdnej praxe,
- zvyšovanie kompetencií v anglickom jazyku,
- udržiavanie jazykovej kultúry a správnej gramatiky slovenského jazyka.

2.5 ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA

Protimonopolný úrad SR sa na základe svojho organizačného poriadku, ktorý bol v platnosti ku dňu 31. 12. 2022 vnútorne členil na organizačné útvary, ktorými boli odbory, oddelenia a iné špecializované útvary.

V priebehu roka 2022 sa organizačná štruktúra úradu zmenila 1-krát, konkrétne ku dňu 1. 3. 2022. Zmena sa týkala vytvorenia organizačného útvaru „referát hlavného ekonóma – špecialistu“.

Organizačná štruktúra úradu, ktorá bola zmenená ku dňu 1. 3. 2022 bola v platnosti po celý ostatný čas roka 2022, teda aj ku koncu roka 2022, a graficky ju znázorňuje nasledujúca organizačná schéma:

3 PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Pre rok 2022 boli úradu schválené rozpočtové prostriedky vo výške 2 954 tis. eur vo forme výdavkov a 1 000 tis. eur vo forme príjmov.

Úrad v roku 2022 uložil právoplatné pokuty v celkovej výške 1 219 354,29 eur, z čoho

- 1 208 849 eur tvoria právoplatne uložené pokuty za porušenia ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže a
- 10 505,29 eur tvoria právoplatne uložené pokuty za porušenia ustanovení zákona o štátnej pomoci.

V roku 2022 úrad dosiahol príjmy v celkovej výške 1 412 tis. eur. Ide o príjmy z pokút, ktoré úrad uložil za porušenie predpisov v uplynulom roku, ako aj v predchádzajúcich rokoch. Príjmy z pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

Skutočné plnenie rozpočtu v roku 2022 je nasledujúce (v eur):

	Schválený rozpočet	Skutočnosť
Príjmy	1 000 tis.	1 412 tis.
Výdavky	2 954 tis.	3 372 tis.

Výdavky kapitoly celkom boli na rok 2022 schválené v sume 2 954 tis. eur.

Výdavky boli realizovanými rozpočtovými opatreniami upravené na 3 378 tis. eur, z ktorých čerpané výdavky boli vo výške 3 372 tis. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 99,8 % z upraveného rozpočtu.

Rozdiel medzi schváleným a upraveným rozpočtom predstavujú realizované rozpočtové opatrenia Ministerstva financií SR a Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v roku 2022, ktoré súviseli najmä so schválenými žiadosťami o platbu.

V roku 2022 boli zrealizované bežné výdavky vo výške 3 277 tis. eur a kapitálové výdavky vo výške 64 tis. eur.

Pre rok 2023 sú zo štátneho rozpočtu úradu schválené finančné prostriedky v celkovej výške 3 266 020 eur na bežné výdavky a 25 000 eur na kapitálové výdavky.

Príjmy boli rozpočtované vo výške 1 000 000 eur. Príjmy, ktoré úrad počas rozpočtového roka dosahuje sú v danom roku zaplatené pokuty za porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže, zákona o štátnej pomoci a iné nedaňové príjmy.

Schválený rozpočet na rok 2023 je nasledujúci (v eur):

	Schválený rozpočet
Príjmy	1 000 000
Výdavky	3 291 020

4 HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ

4.1 CELKOVÁ BILANCIA AKTIVÍT ÚRADU V ROKU 2022

4.1.1 Prehľad rozhodovacej činnosti v roku 2022

Protimonopolný úrad SR v roku 2022 vydal celkovo 39 rozhodnutí v oblasti kontroly koncentrácií a vo veci porušenia pravidiel hospodárskej súťaže.

Z uvedeného celkového počtu rozhodnutí úrad v prvostupňovom konaní vydal 34 rozhodnutí. Tieto rozhodnutia vydali odbor koncentrácií (28 rozhodnutí), odbor kartelov (3 rozhodnutia) a odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd (3 rozhodnutia). Rada Protimonopolného úradu SR, ktorá je druhostupňovým orgánom, (ďalej aj ako „Rada úradu“, „Rada PMÚ SR“) v rámci preskúmania rozhodnutí úradu vydaných v prvostupňovom konaní vydala 5 rozhodnutí.

Prehľad počtu rozhodnutí, ktoré v oblastiach pôsobnosti vydal Protimonopolný úrad SR počas roka 2022 dokumentujeme nasledujúcou tabuľkou:

	Koncentrácie	Zneužívanie dominantného postavenia	Dohody obmedzujúce súťaž	Obmedzovanie súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy	Uloženie pokuty za nespoluprácu s úradom	Celkovo
1. stupeň	28	3	0	0	3	34
2. stupeň	0	2	0	0	3	5
Spolu	28	5	0	0	6	39

Z hľadiska počtu vydaných rozhodnutí v roku 2022 prevládal počet rozhodnutí vydaných vo veci posúdenia koncentrácií. Odbor koncentrácií úradu v oblasti kontroly koncentrácií vydal celkovo 28 rozhodnutí, z tohto počtu 25 rozhodnutiami vydal súhlas s koncentráciou, 1 rozhodnutím vydal súhlas spolu s uložením určitých podmienok a povinností s koncentráciou, 1 rozhodnutím došlo k predĺženiu jednej z lehôt v súvislosti s plnením uložených podmienok s koncentráciou a 1 rozhodnutím vydal

nesúhlas s udelením výnimky zo zákazu vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z koncentrácie.

Zefektívnenie a zrýchlenie posudzovania súťažne bezproblémových koncentrácií podnikateľov, kde nedochádzalo k horizontálnym ani k vertikálnym prekryvom, úradu umožnilo ustanovenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže s účinnosťou od 1. 6. 2021, keďže zakotvil inštitút vydania rozhodnutia v jednoduchých prípadoch koncentrácií bez odôvodnenia. Tento inštitút úrad v minulom roku uplatnil v 5 rozhodnutiach vo veci kontroly koncentrácií a všetkými týmito rozhodnutiami vydal súhlas s koncentráciou.

Ďalší významný počet rozhodnutí zaznamenal úrad v oblasti zneužívania dominantného postavenia. Rozhodnutia vo veci zneužívania dominantného postavenia vydali minulý rok odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd (3 rozhodnutia) a Rada úradu (2 rozhodnutia).

Značným počtom rozhodnutí úrad a Rada úradu sankcionovali podnikateľov za rôzne formy nespôupráce s úradom. Rozhodnutia vydali odbor kartelov (3 rozhodnutia), ako aj Rada úradu (3 rozhodnutia).

Z celkového počtu rozhodnutí úrad alebo Rada úradu v minulom roku 9 rozhodnutiami uložili podnikateľom pokuty za porušenia ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže v rozličných oblastiach hospodárstva SR. Sankcionovali nimi celkovo 6 podnikateľov pokutami v celkovej výške 1 586 461 eur. V roku 2022 právoplatne uložené pokuty za porušenie ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže dosiahli celkovú výšku 1 208 849 eur. Pritom z uvedeného počtu rozhodnutí v roku 2022 nadobudlo právoplatnosť 6 z uvedených rozhodnutí a začiatkom roka 2023 nadobudlo právoplatnosť 1 z uvedených rozhodnutí. V roku 2022 sa 4 z týchto prvostupňových rozhodnutí stali predmetom preskúmania Radou úradu v druhostupňovom konaní (na základe rozkladu podaného účastníkmi konania). Rada úradu v 1 prípade svojím rozhodnutím potvrdila prvostupňové rozhodnutie z roku 2021 (voči podnikateľovi Chemes, a.s. Humenné), v 3 prípadoch rozhodnutiami znížila výšku pokuty pôvodne uloženú prvostupňovým orgánom v rokoch 2021 a 2020 (voči podnikateľovi T.E.O., spol. s r.o. v likvidácii) a v 1 prípade rozhodnutím zrušila prvostupňové rozhodnutie z roku 2021 a danú vec (týkajúcu sa zneužívania dominantného postavenia v oblasti odpadového hospodárstva) vrátila prvostupňovému orgánu úradu na nové konanie a rozhodnutie.

Úrad pristúpil tiež k vydaniu záväzkového rozhodnutia, ktorým uložil podnikateľovi v dominantnom postavení - spoločnosti Slovenská pošta, a.s., povinnosť plniť záväzky, prijatím ktorých je možné odstrániť súťažné obavy identifikované úradom. Rozhodnutie vydal v správnom konaní vo veci možného zneužívania dominantného postavenia v oblasti doručovania hromadne podávaných listových zásielok.

Najvyššiu pokutu uložila Rada úradu za zneužívanie dominantného postavenia podnikateľovi CHEMES, a.s. Humenné. V danom prípade Rada úradu potvrdila pokutu vo výške 1 181 849 eur, ktorú dotknutému podnikateľovi uložil prvostupňový orgán úradu v predchádzajúcom roku. Podľa zistení úradu podnikateľ v období od 1. 8. 2017 do dňa vydania prvostupňového rozhodnutia, t. j. do 29. 9. 2021 zaväzoval spoločnosti vykonávajúce podnikateľskú činnosť v priemyselnom parku Chemes odoberať od neho stlačený vzduch, chlad, dusík, plyn a elektrinu a zároveň im znemožňoval, aby si tieto tovary vyrábali sami alebo ich odoberali od tretích strán.

O uložení vysokej pokuty rozhodol aj úrad, odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, keď v prvostupňovom konaní uložil podnikateľovi pôsobiacemu v oblasti odpadového hospodárstva pokutu vo výške 297 533 eur za zneužívanie dominantného postavenia. Zo zistení prvostupňového orgánu úradu vyplynulo, že podnikateľ v dominantnom postavení od roku 2019 uplatňoval voči niektorým obciam bez objektívneho odôvodnenia nezanedbateľne vyššie ceny za skládkovanie zmesového komunálneho odpadu v porovnaní s ostatnými obcami. Predmetné správanie posúdil prvostupňový orgán úradu ako praktiku uplatňovania neprimeraných obchodných podmienok (v zmysle § 5 ods. 3 písm. a) zákona o ochrane hospodárskej súťaže), ktorá predstavuje zneužitie dominantného postavenia.

Daný prípad sa stal predmetom preskúmania Radou úradu vzhľadom na to, že účastník konania uplatnil svoje právo podať v zákonnej lehote voči prvostupňovému rozhodnutiu rozklad. Z konania pred Radou úradu vyplynuli nové skutočnosti, ktoré existovali už v čase vydania prvostupňového rozhodnutia a neboli prvostupňovému orgánu známe. Tieto nové skutočnosti predstavovali zmenu v skutkovom stave oproti tomu, z ktorého úrad vychádzal pri rozhodovaní vo veci. Rada úradu preto na účel správneho zistenia a posúdenia skutkového stavu zrušila prvostupňové rozhodnutie a vrátila vec prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie. Vydané rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť v roku 2022.

Ďalšiu vysokú pokutu za zneužívanie dominantného postavenia uložil úrad v rámci prvostupňového konania podnikateľovi pôsobiacemu v oblasti poskytovania služieb kolektívnej správy práv na území SR. Pokuta dosiahla výšku 57 939 eur. Zo zistení prvostupňového orgánu úradu vyplynulo, že podnikateľ v dominantnom postavení v období od roku 2015 do roku 2019 uplatňoval neprimerané ceny pri poskytovaní služieb používateľom určitých druhov autorských diel v odbore verejný prenos prostredníctvom technických prostriedkov (TV a/alebo rádia) v izbách ubytovacích zariadení. Predmetné správanie podnikateľa úrad posúdil ako protisúťažné (v zmysle § 8 ods. 2 písm. a) zákona č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a článku 102 písm. a) Zmluvy o fungovaní Európskej únie). Keďže účastník konania uplatnil svoje právo podať voči rozhodnutiu v zákonnej lehote rozklad, rozhodnutie v roku 2022 nenadobudlo právoplatnosť a stalo sa predmetom preskúmania Radou úradu.

V kompetenciách úradu je v zmysle zákona o ochrane hospodárskej súťaže aj postihovanie porušenia povinností, ktoré majú podnikatelia voči úradu. Za takúto formu porušenia odbor kartelov (3 rozhodnutiami) a tiež Rada úradu (3 rozhodnutiami) uložili pokuty v celkovej výške 49 147 eur. Dotknutí 3 podnikatelia sa dopustili porušení, ktoré súviseli s nepredložením požadovaných podkladov a informácií v úradom určenej lehote, alebo aj nepredložením úplných informácií a podkladov, alebo bezodkladným neoznámením akejkoľvek zmeny týkajúcej sa priebehu správneho konania – v danom prípade sa zmena týkala vstupu jedného z podnikateľov do likvidácie. Z uvedených rozhodnutí sa 2 rozhodnutia stali predmetom prieskumu v druhostupňovom konaní. V tejto oblasti v roku 2022 nadobudlo právoplatnosť 5 z rozhodnutí a 1 z rozhodnutí nadobudlo právoplatnosť začiatkom nasledujúceho roka.

Podrobnejšie o rozhodnutiach úradu a Rady úradu v roku 2022 nájdete v podkapitole 4.2 Protisúťažné praktiky, 4.3 Kontrola koncentrácií a 4.4 Druhostupňové konania.

4.2 PROTISÚŤAŽNÉ PRAKTIKY

V trhovom hospodárstve prináša efektívne fungujúca hospodárska súťaž benefity podnikateľom aj spotrebiteľom. V spravodlivom konkurenčnom prostredí podnikatelia môžu medzi sebou súperiť a navzájom si konkurovať cenou, kvalitou výrobkov či služieb a ďalšími kritériami. Dodržiavaním pravidiel a princípov hospodárskej súťaže získavajú prospech aj spotrebiteľia napr. v podobe nižších cien, vyššej kvality ponúkaných tovarov či služieb.

Podnikatelia sa protizákonnými dohodami môžu dopúšťať obmedzenia hospodárskej súťaže, a to v horizontálnom smere (v prípadoch kartelových dohôd) alebo vo vertikálnom smere (v prípadoch vertikálnych dohôd).

Pre udržanie prostredia, v ktorom funguje spravodlivá hospodárska súťaž, je zároveň zakázané zneužívanie postavenia podnikateľom v dominantnom postavení na príslušnom trhu.

Protimonopolný úrad SR môže zasiahnuť aj proti konaniu orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, záujmovej samosprávy, ak svojím konaním zjavnou podporu zvyhodňujú určitého podnikateľa alebo iným spôsobom obmedzujú hospodársku súťaž.

Zákon o ochrane hospodárskej súťaže zároveň stanovuje podnikateľom povinnosti, dodržiavanie ktorých je pre úrad nevyhnutné pri dosahovaní cieľov a vykonávaní svojich úloh pri ochrane a podpore hospodárskej súťaže.

Významným prínosom pre posilnenie ochrany hospodárskej súťaže sa počas obdobia ostatných rokov stali pre úrad zefektívnené vzťahy so subjektmi zapojenými do

kontroly čerpania prostriedkov, ako aj spolupráca úradu s orgánmi štátnej správy, ktorá sa uskutočňuje v zmysle memoránd alebo dohôd o vzájomnej spolupráci.

Počas uplynulých niekoľkých rokov úrad prijíma viacero podnetov na možné protisúťažné správanie v rozličných sektoroch hospodárstva SR. Zvýšený počet podnetov pre úrad pochádza od subjektov kompetentných v oblasti kontroly čerpania prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej aj ako „EŠIF“). V prvej fáze vyhodnotenia podnetu úrad predovšetkým skúma otázku svojej kompetencie vo veci konať, resp. vyhodnocuje, či ide o súťažný problém. Do fázy podrobnejšieho prešetrovania alebo správneho konania sa tak minulý rok dostalo niekoľko desiatok prípadov. Niekoľko správnych konaní začatých v minulých obdobiach presahuje aj do prebiehajúceho kalendárneho roka.

Prehľad činnosti úradu v oblastiach jeho pôsobnosti dokumentujeme na nasledujúcich stranách.

4.2.1 Dohody obmedzujúce súťaž

4.2.1.1 Kartelové dohody

Kartelové dohody sú jednou z najznámejších protisúťažných praktík. Zároveň ich kvôli škodlivému dosahu na spotrebiteľov zaradujeme k najzávažnejším praktikám porušenia pravidiel hospodárskej súťaže. PMÚ SR sa preto v súvislosti s kartelovými dohodami zameral v minulom roku nielen na svoju rozhodovaciu činnosť v súvislosti s porušeniami pravidiel hospodárskej súťaže. Svojou činnosťou kládol dôraz aj na včasné detegovanie a posudzovanie možných kartelových dohôd, obzvlášť kartelových dohôd vo verejnom obstarávaní, odstraňovanie potenciálnych prekážok v hospodárskej súťaži a v neposlednom rade sa zaoberal aj aktivitami, ktoré plnili tak vzdelávaciu, ako i preventívnu funkciu v oblasti hospodárskej súťaže.

V roku 2022 odbor kartelov PMÚ SR prijal 33 podnetov a začal 33 šetrení, ktoré sa týkali možných dohôd obmedzujúcich súťaž. Vykonal aj ďalších 23 šetrení, ktoré začal v predchádzajúcich rokoch. Zároveň odbor kartelov PMÚ SR viedol 4 správne konania. Činnosť PMÚ SR v tejto oblasti v roku 2022 znázorňujeme nasledujúcim grafom:

Úrad má právomoc postihovať tiež konanie orgánov štátnej správy a samosprávy, v prípade že sa dopustia nedovoleného obmedzenia súťaže. V tejto súvislosti odbor kartelov úradu zaregistroval 20 podnetov, začal 20 šetrení, okrem toho viedol aj 4 šetrenia, ktoré začal v predchádzajúcich rokoch.

V minulom roku sa odbor kartelov úradu v rámci rozhodovacej činnosti zaoberal aj porušením povinností stanovených zákonom o ochrane hospodárskej súťaže v rámci 3 správnych konaní a v tejto veci vydal 3 rozhodnutia. Podrobnosti sú v sekcii 4.2.4 Iné formy porušenia povinností.

4.2.1.2 Vertikálne dohody

Vertikálne dohody sú dohody alebo zosúladené postupy dojednané medzi dvoma alebo viacerými podnikateľmi, z ktorých každý podniká na inej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca a ktoré sa týkajú podmienok, za ktorých môžu strany nakupovať, predávať alebo ďalej predávať určitý tovar alebo služby. Vertikálne dohody, ktoré uzatvárajú a v praxi uplatňujú podnikatelia pôsobiaci na rozdielnej úrovni v dodávateľsko-odberateľskom reťazci, majú negatívny dosah na fungovanie hospodárskej súťaže na trhu, ktorý takouto praktikou ovplyvňujú.

V roku 2022 odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd PMÚ SR vo veci vertikálnych dohôd prijal 3 podnety a vykonal 1 všeobecné prešetrovanie. Činnosť úradu v uvedenej oblasti v roku 2022 znázorňujeme nasledujúcim grafom:

4.2.2 Zneužívanie dominantného postavenia

Zneužívanie dominantného postavenia podnikateľom je zakázané a pre zachovanie efektívnej hospodárskej súťaže je potrebné eliminovať výskyt tohto typu porušovania zákona. PMÚ SR preto zabezpečuje, aby dominantní podnikatelia nezneužívali ich silnú trhovú pozíciu a zameriava sa pritom na druhy správania, ktoré najviac poškodzujú spotrebiteľov.

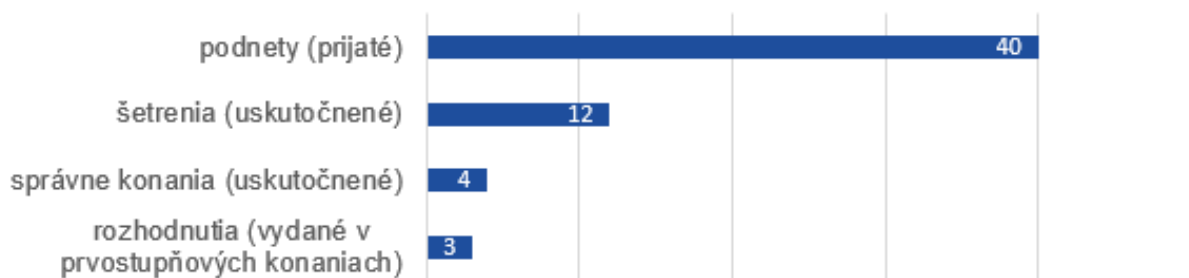
Pre úplnosť je však nevyhnutné podotknúť, že samotná existencia dominantného postavenia sama osebe nie je zakázaná, zakázané je zneužívanie tohto dominantného postavenia.

Vo veci zneužívania dominantného postavenia PMÚ SR, odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd, v rámci prvostupňového konania v roku 2022 vydal 3 rozhodnutia. 1 z rozhodnutí uložil podnikateľovi povinnosť plniť záväzky na odstránenie súťažných obáv, ktoré úrad identifikoval, toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť v minulom roku. 2 z rozhodnutí PMÚ SR uložil 2 podnikateľom pokuty v celkovej výške 1 479 382 eur, voči týmto rozhodnutiam PMÚ SR prijal rozklad a stali sa predmetom preskúmania Radou PMÚ SR v rámci druhostupňového konania.

Vo veci zneužívania dominantného postavenia vydala rozhodnutia aj Rada úradu (2 rozhodnutia). Tie sú právoplatnými vo veci a týkali sa oblastí odpadového hospodárstva a dodávok energií v priemyselnom parku. Podrobnosti sú v sekcii 4.4 Druhostupňové konania.

V roku 2022 odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd PMÚ SR v oblasti zneužívania dominantného postavenia zaregistroval 40 nových podnetov, viedol 12 podrobnejších prešetrovaní a uskutočnil 4 správne konania. Činnosť úradu v tejto oblasti za rok 2022 znázorňujeme nasledovne:

Činnosť v oblasti zneužívania dominantného postavenia

4.2.2.1 Vybrané prípady zneužívania dominantného postavenia riešené v rámci prvostupňového konania v roku 2022

- **Záväzkové rozhodnutie voči spoločnosti Slovenská pošta, a.s.**

Správne konanie úrad začal voči spoločnosti Slovenská pošta, a.s, v nadväznosti na vykonané prešetrovanie, počas ktorého nadobudol podozrenie, že podnikateľ pôsobiaci **v oblasti doručovania hromadne podávaných listových zásielok** mohol porušiť zákon. Dotknutý podnikateľ **mohol uplatňovať pri doručovaní hromadne podávaných listových zásielok neodôvodnené rozdiely v zľavách voči jednotlivým zákazníkom**. V dôsledku toho mohlo dôjsť k znevýhodňovaniu podnikateľov v súťaži v oblasti produkcie hromadne podávaných listových zásielok. Uložené záväzky sa týkali podmienok a zliav pre zákazníkov účastníka konania využívajúcich hromadné podávanie listových zásielok. Záväzky uložil podnikateľovi vzhľadom na to, že reagovali na predbežné posúdenie prípadu

úradom a ich prijatím bolo možné odstrániť súťažné obavy identifikované úradom, a to dostatočne efektívne, v krátkom čase a pri nižších administratívnych nákladoch. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 17. 8. 2022.

- **Neprimerané obchodné podmienky voči niektorým obciam za skládkovanie odpadu**

Rozhodnutie týkajúce sa uplatňovania neprimeraných obchodných podmienok vydal úrad voči podnikateľovi pôsobiacemu v **oblasti odpadového hospodárstva. Podnikateľ uplatňoval voči niektorým obciam bez objektívneho odôvodnenia nezanedbateľne vyššie ceny za skládkovanie zmesového komunálneho odpadu v porovnaní s ostatnými obcami.** Úrad uložil podnikateľovi pokutu vo výške 297 533 eur. Na základe rozkladu, ktorý podal podnikateľ voči rozhodnutiu, vec preskúmala Rada úradu a v tom istom roku, t. j. v roku 2022 právoplatným rozhodnutím zrušila prvostupňové rozhodnutie PMÚ SR a danú vec vrátila prvostupňovému orgánu PMÚ SR na nové prejednanie a rozhodnutie.

- **Neprimerané ceny za verejný prenos autorských diel**

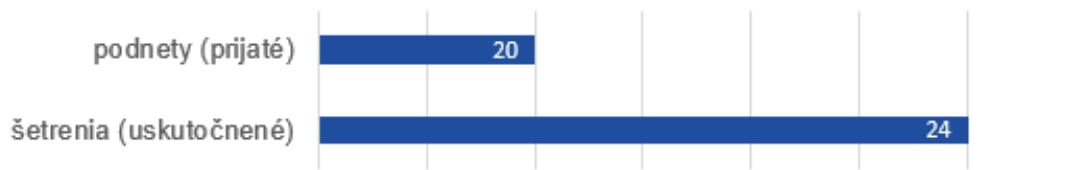
Odbor zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd rozhodol aj o zneužívaní dominantného postavenia v **oblasti kolektívnej správy práv v SR.** Podnikateľ v dominantnom postavení **uplatňoval neprimerané ceny pri poskytovaní služieb používateľom určitých druhov autorských diel v odbore verejný prenos prostredníctvom technických prostriedkov (TV a/alebo rádia) v izbách ubytovacích zariadení.** Úrad mu uložil pokutu vo výške 57 939 eur. Vzhľadom na rozklad podaný podnikateľom sa rozhodnutie stalo predmetom preskúmania druhostupňovým orgánom – Radou úradu.

4.2.3 Obmedzovanie hospodárskej súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy

Protimonopolný úrad SR v rámci svojich kompetencií tiež postihuje protisúťažné konanie orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy (obce alebo VÚC) pri výkone samosprávy a pri prenesenom výkone štátnej správy a aj orgánov záujmovej samosprávy (rôzne komory alebo profesijné združenia) pri prenesenom výkone štátnej správy, ak svojím konaním zjavnou podporou zvyhodňujú určitého podnikateľa alebo iným spôsobom obmedzujú hospodársku súťaž.

V súvislosti s nedovoleným obmedzovaním súťaže odbor kartelov Protimonopolného úradu SR v minulom roku prijal 20 podnetov a uskutočnil 24 podrobnejších šetrení vrátane 4 šetrení, ktoré začal v predchádzajúcich rokoch. Nasledujúcim grafom demonštrujeme prehľad činnosti v danej oblasti v roku 2022:

Činnosť v oblasti posudzovania a postihovania obmedzovania súťaže orgánmi štátnej správy a samosprávy

4.2.4 Iné formy porušenia povinností

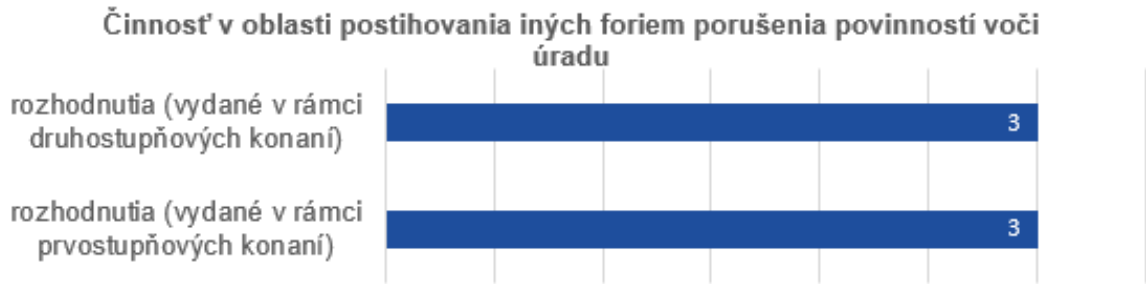
Úrad upovedomuje podnikateľov aj o zákonom stanovených povinnostiach, ktoré majú voči úradu a za porušenie ktorých im hrozí pokuta.

Jednou z právomocí Protimonopolného úradu SR je vyžadovať **predloženie úplných a pravdivých informácií a podkladov v určenej lehote**. Tieto môžu predstavovať významný zdroj informácií pre ďalšiu činnosť PMÚ SR vo vzťahu k zlepšovaniu konkurenčného prostredia a k možnému začatiu prešetrovania či správneho konania v danom prípade. Podnikatelia alebo iné právnické osoby, ako aj fyzické osoby sú na tento účel povinné **predložiť PMÚ SR potrebné podklady a informácie v rozsahu, kvalite a lehote určenej úradom**. Prípadné porušenie takejto povinnosti je PMÚ SR oprávnený **sankcionovať uložením pokuty**.

Nové znenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže (zákon č. 187/2021 Z. z.) stanovilo úradu aj možnosť uložením poriadkovej pokuty sankcionovať porušenie povinností súvisiacich s priebehom správneho konania, napr. za nedostavenie sa na ústne pojednávanie bez závažných dôvodov, neplnenie povinnosti bezodkladne oznámiť úradu akúkoľvek súvisiacu zmenu či skutočnosť, ako aj za iné sťažovanie postupu konania úradu.

Cieľom sankcionovania aj takýchto foriem porušení zákona je tiež zabezpečiť, aby nedochádzalo k nerešpektovaniu právomocí úradu pri výkone prešetrovania, prípadne aj pri vedení správneho konania. Ich sankcionovanie je nevyhnutné aj z dôvodu, že takýmto konaním podnikateľov môže dochádzať k ohrozeniu riadneho výkonu právomocí PMÚ SR a znižovaniu efektívnosti výkonu prešetrovania či vedeného správneho konania, a tým aj možnosti odhaľovať a trestať protisúťažné konanie podnikateľov.

V roku 2022 v súvislosti s porušením povinností stanovených zákonom o ochrane hospodárskej súťaže PMÚ SR, odbor kartelov, v rámci prvostupňových konaní vydal 3 rozhodnutia a Rada PMÚ SR v rámci druhostupňových konaní vydala 3 rozhodnutia. uvedené znázorňujeme nasledovným grafickým vyjadrením:

4.2.4.1 Vybrané prípady porušenia povinnosti riešené v roku 2022

Uvedenými 3 prvostupňovými rozhodnutiami úrad sankcionoval celkovo 3 podnikateľov pokutou v súhrnnej výške 34 147 eur. Z predmetných rozhodnutí PMÚ SR

- 2 rozhodnutiami uložil pokuty podnikateľom za predloženie neúplných podkladov a informácií požadovaných úradom a
- 1 rozhodnutím uložil poriadkovú pokutu v maximálnej možnej výške 3 300 eur za porušenie povinnosti účastníka konania bezodkladne oznámiť úradu akúkoľvek zmenu týkajúcu sa konania.

Pokiaľ ide o právoplatnosť týchto rozhodnutí PMÚ SR, 1 z rozhodnutí nadobudlo právoplatnosť v minulom roku a 2 z rozhodnutí sa na základe rozkladu prijatého od účastníkov konaní stali predmetom preskúmania Radou PMÚ SR v druhostupňovom konaní.

V minulom roku v tejto súvislosti zároveň Rada PMÚ SR v rámci druhostupňových konaní vydala 3 rozhodnutia. Ide o právoplatné rozhodnutia Rady PMÚ SR, ktorými zmenila prvostupňové rozhodnutia PMÚ SR o uložení pokút podnikateľovi T.E.O., spol. s r. o. v likvidácii. Úrad uložil pokutu

- v 2 prípadoch za nepredloženie požadovaných podkladov a informácií v úradom určenej lehote, v 1 z nich aj za predloženie neúplných informácií a podkladov,
- v treťom prípade za bezodkladné neoznámenie úradu vstupu účastníka konania do likvidácie, čím porušil povinnosť oznámiť úradu akúkoľvek zmenu týkajúcu sa konania.

Rada úradu znížila výšku pôvodne uložených pokút z dôvodu, že úrad nesprávne identifikoval príťažujúcu okolnosť, na základe toho Rada úradu primerane znížila uloženú pokutu v jednom prípade z 8 000 na 7 500 eur a v druhom prípade zo 6 500 na 6 000 eur. V treťom prípade týkajúcom sa neoznámene vstupu do likvidácie Rada úradu znížila uloženú pokutu z 3 300 na 1 500 eur z dôvodu, že považovala uloženie pokuty v maximálnej možnej výške za neprimerané.

Podrobnosti o prípadoch riešenými Radou úradu sú dostupné v časti 4.4 Druhostupňové konania.

4.3 Kontrola koncentrácií

Právomoci PMÚ SR sa vzťahujú aj na oblasť kontroly koncentrácií.

Ekonomické spájanie podnikateľov je v trhovom hospodárstve bežným procesom, ktorým podnikatelia môžu napomáhať stimulácii súťažného prostredia.

Avšak koncentrácie, ktoré dosahujú určité zákonom stanovené obratové kritériá, podliehajú kontrole PMÚ SR a musia ním byť posúdené. Z tohto dôvodu je nevyhnutné, aby účastníci koncentrácií, ktoré spĺňajú notifikačné kritériá oznamovali koncentráciu PMÚ SR ešte pred tým, ako začnú vykonávať práva a povinnosti z nej vyplývajúce.

Prípadné neoznámenie koncentrácie PMÚ SR a porušenie zákazu vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z koncentrácie bez jej predchádzajúceho právoplatného schválenia zo strany PMÚ SR predstavujú správne delikty.

Zavedený kontrolný mechanizmus a proces schvaľovania zo strany PMÚ SR prispieva k udržaniu účinnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu. Zároveň zabraňuje vzniku koncentrácií subjektov s určitou trhovou silou, spojenie ktorých by spôsobilo také zmeny trhových štruktúr, ktoré by mali škodlivý účinok na hospodársku súťaž, a teda by narušili konkurenčné prostredie na trhu.

Zefektívniť a zrýchliť proces posúdenia koncentrácií umožnilo ustanovenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže - zákona č. 187/2021 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 6. 2021. Uvedený zákon zakotvil **inštitút vydania rozhodnutia v jednoduchých prípadoch koncentrácií bez odôvodnenia**. PMÚ SR v roku 2022 využil možnosť **vydania súhlasného rozhodnutia bez odôvodnenia v 5 prípadoch koncentrácií**, ktoré vyhodnotil ako bezproblémové, resp. vyhodnotil, že nimi nedochádza k narušeniu hospodárskej súťaže.

V roku 2022 odbor koncentrácií **viedol spolu 33 správnych konaní**. Je to celkový počet správnych konaní (mimo administratívnych konaní o vrátení poplatku). Z tohto počtu správnych konaní úrad začal 28 správnych konaní v uplynulom roku a 5 správnych konaní začal v predchádzajúcich rokoch. Zároveň z uvedeného celkového počtu správnych konaní úrad ukončil 28 správnych konaní v roku 2022 a vedenie 5 správnych konaní prešlo do roku 2023.

V oblasti kontroly koncentrácií odbor koncentrácií vydal v roku 2022 celkovo **28 rozhodnutí**, pričom všetky nadobudli právoplatnosť.

Z uvedeného celkového počtu vydaných rozhodnutí úrad

- **25 rozhodnutiami schválil koncentráciu,**
- **2 rozhodnutiami schválil koncentráciu s podmienkami a povinnosťami a**
- **1 rozhodnutím vydal nesúhlas s výnimkou zo zákazu vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z koncentrácie.**

V rámci prednotifikačných kontaktov úrad riešil 34 prípadov. Niektoré z nich následne vyústili do oznámenia koncentrácie, vo viacerých prípadoch nebola identifikovaná potreba oznámenia koncentrácie, a to z dôvodu, že buď v danom prípade transakcia nenaplnila definíciu koncentrácie alebo obraty účastníkov koncentrácie boli nižšie ako zákonom stanovené prahové hodnoty.

Činnosť v oblasti posudzovania koncentrácií v roku 2022 graficky demonštrujeme nasledovne:

4.3.1 Vybrané prípady v oblasti kontroly koncentrácií v roku 2022

- **Nadobudnutie kontroly podnikateľa MOL Nyrt. nad podnikateľom Normbenz Slovakia s.r.o.**

PMÚ SR dňa 28. 3. 2022 schválil s podmienkami a povinnosťami koncentráciu spočívajúcu v získaní nepriamej výlučnej kontroly podnikateľa MOL Nyrt. (Maďarsko, ďalej len „MOL“ alebo „Oznamovateľ“) nad podnikateľom Normbenz Slovakia s.r.o., (SR).

V priebehu správneho konania úrad identifikoval súťažné obavy. Z tohto dôvodu úrad vyzval Oznamovateľa na ich odstránenie predložením podmienok a s nimi súvisiacich povinností. Oznamovateľ predložil v lehote konečný návrh podmienok a povinností. V rámci jeho vyhodnocovania úrad vychádzal najmä zo skutočnosti, že predmetnou koncentráciou podnikateľ MOL získava v meste Košice 2 ČS a v mestách Michalovce a Prievidza po 1 ČS podnikateľa Normbenz SK. V každom z týchto miest sa podnikateľ MOL zaviazal odpredať rovnaký počet ČS SLOVNAFT, aký koncentráciou nadobúda, a to v lehote špecifikovanej vo výroku rozhodnutia.

Jednou z povinností, ktorú úrad uložil podnikateľovi MOL bolo aj ustanovenie takzvaného monitorovacieho správcu, ktorý bude dohliadať na dodržiavanie podmienok a povinností uložených rozhodnutím. Na monitorovacieho správcu má možnosť obrátiť sa subjekt, ktorý sa domnieva, že podnikateľ MOL nekoná alebo nekonal v súlade s uloženými podmienkami a povinnosťami tak, ako bol zaviazaný rozhodnutím o koncentrácii.

Úrad uzavrel, že druh podmienok, ich rozsah, časový horizont a pravdepodobnosť ich úspešnej a úplnej implementácie v kontexte štruktúry a charakteristík dotknutých relevantných trhov, na ktorých identifikoval súťažné obavy, sú vhodné a dostatočné na úplné a efektívne odstránenie súťažných obáv a že povinnosti sú dostatočné na zabezpečenie plnenia podmienok, dosiahnutia ich účelu a na kontrolu ich plnenia.

Po vyhodnotení podkladov a informácií získaných od účastníkov koncentrácie a od podnikateľov oslovených v prieskume úrad dospel k záveru, že podmienky uvedené vo výroku predmetného rozhodnutia zabezpečia, že posudzovaná koncentrácia je v súlade s § 11 ods. 1 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, a teda koncentráciu schválil s podmienkami a povinnosťami.

Podrobnosti o monitorovacom správcovi a tiež podmienky a povinnosti sú uvedené v [tlačovej správe](#) úradu.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 29. 3. 2022.

- **Akvízia vymedzených aktív spoločností PROGRES TRADING, a.s., a PETROLTRANS, a.s., podnikateľom SHELL Slovakia, s.r.o.**

PMÚ SR dňa 8. 12. 2022 schválil koncentráciu, ktorá spočíva v získaní priamej výlučnej kontroly podnikateľa SHELL Slovakia, s.r.o., (Bratislava) nad časťou podnikateľa predstavujúcou aktíva slúžiace na prevádzku 5 čerpacích staníc (ďalej len „nadobúdané ČS“), ktoré boli pred koncentráciou vlastnené spoločnosťami PROGRESS TRADING, a.s., (Trebišov) a PETROLTRANS, a.s., (Poprad).

PMÚ SR v prípade predmetnej koncentrácie analyzoval bližšie najmä horizontálne prekrytie aktivít podnikateľa SHELL a nadobúdaných ČS, a v rámci uvedeného aj maloobchodný predaj pohonných hmôt na ČS. V tomto smere bolo vzhľadom na zistené prekrytie činností relevantné posúdenie účinkov koncentrácie v oblastiach

- maloobchodného predaja automobilového benzínu a motorovej nafty na ČS pre konečných spotrebiteľov (B2C) a biznis (B2B) odberateľov,
- maloobchodného predaja auto LPG pre B2C/B2B odberateľov,

a to na ČS umiestnených pozdĺž nespokatnených ciest, z priestorového hľadiska na národnej, ako aj na lokálnej úrovni.

S ohľadom na význam faktora dostupnosti ČS (najmä pre B2C odberateľov) úrad v rámci identifikácie jednotlivých lokálnych relevantných trhov vychádzal z umiestnenia danej ČS koncentrujúcej sa strán (t. j. či sa ČS nachádzala v meste/obci alebo v rurálnej oblasti), pričom zohľadňoval spádovú oblasť vo vzťahu k danej ČS SHELL a taktiež spádovú oblasť vo vzťahu k nadobúdaným ČS.

K prekrytiu spádových oblastí ČS SHELL a nadobúdaných ČS dochádzalo v čase posudzovania koncentrácie úradom v oblasti miest Trnava, Topoľčany a Brezno. V prípade predmetných ČS úrad analyzoval vplyv koncentrácie na podmienky hospodárskej súťaže na základe tzv. presence based prístupu, t. j. porovnania počtu ČS SHELL po koncentracii a ČS iných hráčov. Úrad zároveň zohľadnil charakter jednotlivých ČS účastníkov koncentrácie, ako aj ostatných hráčov v danom spádovom území.

Na základe identifikovania dostatočného počtu relevantných konkurentov v jednotlivých uvedených spádových oblastiach, ako aj na národnej úrovni úrad uzavrel, že v dôsledku koncentrácie nedochádza k významným prekážkam efektívnej hospodárskej súťaže na relevantnom trhu maloobchodného predaja benzínu a nafty pre B2C/B2B odberateľov ani na relevantnom trhu maloobchodného predaja auto LPG pre B2C a B2B odberateľov na ČS umiestnených pozdĺž nespoplatnených ciest z hľadiska celonárodného, ako aj lokálneho posúdenia.

Po vyhodnotení podkladov a informácií získaných v predmetnom správnom konaní úrad dospel k záveru, že posudzovaná koncentrácia je v súlade s § 11 ods. 1 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, a teda koncentráciu schválil.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 8. 12. 2022.

- **Akvizícia spoločnosti Finportal, a.s., podnikateľom NN Group N.V.**

PMU SR dňa 30. 3. 2022 schválil koncentráciu spočívajúcu v získaní výlučnej kontroly podnikateľa NN Group N.V., (Holandsko, ďalej len „NN“) nad spoločnosťou Finportal, a.s., (Bratislava, ďalej len „Finportal“).

V rámci aktivít účastníkov koncentrácie v čase posudzovania koncentrácie úradom nedochádzalo k žiadnemu horizontálnemu prekrytiu, avšak koncentráciou dochádza medzi nimi k dodávateľsko-odberateľskému vzťahu. Úrad v predmetnom prípade posudzoval

- trh finančného sprostredkovania poistenia (Finportal) vo vzťahu k trhu životného poistenia (NN),
- trh finančného sprostredkovania starobného dôchodkového sporenia (Finportal) vo vzťahu k trhu starobného dôchodkového sporenia (NN) a
- trh finančného sprostredkovania doplnkového dôchodkového sporenia (Finportal) vo vzťahu k trhu doplnkového dôchodkového sporenia (NN).

Úrad posúdil vznik možných negatívnych dôsledkov predmetnej koncentrácie, a to možné obmedzenie prístupu k odberateľom a obmedzenie prístupu k vstupom. V tomto prípade nebola daná schopnosť ani motivácia zamedziť prístup konkurenčných finančných inštitúcií k podnikateľovi Finportal ako poskytovateľovi finančného sprostredkovania doplnkového dôchodkového sporenia.

Aj napriek pomerne koncentrovanému trhu v oblasti poskytovania doplnkového dôchodkového sporenia nebola preto pravdepodobná motivácia podnikateľov po koncentracii obmedzovať prístup k odberateľom pre konkurentov podnikateľa Finportal v oblasti finančných sprostredkovateľov. Rovnako tak neboli preukázané negatívne dôsledky daného vertikálneho prepojenia s ohľadom na možnosti získavania senzitívnych informácií.

Po vyhodnotení predložených podkladov a informácií dospel úrad k záveru, že posudzovaná koncentrácia je v súlade s § 11 ods. 1 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, keďže značne nenaruší účinnú súťaž na relevantnom trhu.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 31. 3. 2022.

- **Akvízia podnikateľa SLOVMAG a.s. Lubeník podnikateľom INTOCAST Slovakia a.s.**

PMÚ SR dňa 3. 3. 2022 schválil koncentráciu spočívajúcu v nadobudnutí výlučnej kontroly nad podnikateľom SLOVMAG a.s. Lubeník, (SR, ďalej len „SLOVMAG“) podnikateľom INTOCAST Slovakia a.s., (SR, ďalej len „INTOCAST“).

Úrad identifikoval horizontálne prekrytia aktivít účastníkov koncentrácie v oblasti výroby a predaja tvarovaných a netvarovaných žiaruvzdorných výrobkov, tzv. kaustického magnezitu, ako aj vertikálny vzťah v oblasti surového magnezitu používaného ako vstup pre výrobu žiaruvzdorných výrobkov.

Úrad vzal do úvahy najmä nízky odhadovaný podiel účastníkov koncentrácie v rámci vymedzenej alternatívy priestorového trhu (stredná Európa, pričom úrad definíciu trhu neuzavrel), prítomnosť významných uvádzaných konkurentov v tomto segmente, ako aj uvádzanú rozdielnosť výrobných procesov. Na základe uvedených skutočností úrad vyhodnotil, že z hľadiska unilaterálnych horizontálnych účinkov v oblasti výroby tvarovaných žiaruvzdorných výrobkov predmetná koncentrácia nevzbudzuje súťažné obavy.

Ďalej sa úrad zamerával na aktivity účastníkov koncentrácie v oblasti výroby netvarovaných žiaruvzdorných výrobkov. Úrad vzal do úvahy najmä nízky odhadovaný podiel účastníkov koncentrácie v rámci vymedzenej alternatívy priestorového trhu (stredná Európa, avšak úrad definíciu trhu neuzavrel), prítomnosť významných uvádzaných konkurentov v tomto segmente, ako aj uvádzanú rozdielnosť vlastností výrobkov, čo má vplyv na rozdielnosť dopytu po nich, a teda, vychádzajúc z oznámenia

koncentrácie, v čase posudzovania koncentrácie úradom nepredstavovali účastníci koncentrácie v tejto oblasti blízky konkurentov. Na základe uvedených skutočností úrad vyhodnotil, že z hľadiska unilaterálnych horizontálnych účinkov v oblasti výroby netvarovaných žiaruvzdorných výrobkov predmetná koncentrácia nevzbudzuje súťažné obavy. Pokiaľ ide o aktivity účastníkov koncentrácie v oblasti výroby tzv. kaustického magnezitu, úrad dospel k záveru, že koncentrácia nepovedie k obmedzeniu súťaže v tomto segmente z hľadiska unilaterálnych horizontálnych účinkov.

Úrad skúmal aj vertikálny vzťah medzi účastníkmi koncentrácie. Úrad zobral do úvahy, že spoločnosť SLOVMAG sa primárne nezaoberala predajom surového magnezitu, takmer celé vyťažené množstvo magnezitu spotrebovala na výrobu vlastných výrobkov.

Prihliadajúc najmä na prítomnosť významného konkurenta v oblasti ťažby magnezitu, ako aj zanedbateľnú prítomnosť zo strany spoločnosti SLOVMAG v oblasti predaja magnezitu, úrad konštatoval, že koncentrácia nevzbudzuje súťažné obavy z vertikálneho hľadiska.

Po vyhodnotení získaných podkladov a informácií dospel úrad k záveru, že posudzovaná koncentrácia je v súlade s § 11 ods. 1 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, keďže značne nenaruší účinnú súťaž na relevantnom trhu, najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 7. 3. 2022.

4.4 DRUHOSTUPŇOVÉ KONANIA

Rada Protimonopolného úradu Slovenskej republiky je druhostupňovým orgánom PMÚ SR, ktorý preskúma rozhodnutia vydané na prvom stupni, voči ktorým účastníci konaní podali rozklad.

Rada PMÚ SR je zložená zo 7 členov, t. j. predsedu Rady PMÚ SR, ktorý je súčasne predsedom PMÚ SR a 6 externých členov, ktorí nie sú zamestnancami PMÚ SR.

Rozhodnutia vydávané Radou PMÚ SR nadobúdajú právoplatnosť ich doručením účastníkom konania.

V roku 2022 Rada PMÚ SR vydala 2 rozhodnutia vo veci zneužívania dominantného postavenia a 3 rozhodnutia vo veci porušenia povinnosti stanovenej zákonom v súvislosti s nepredložením požadovaných podkladov a informácií v úradom určenej lehote a predložením nepravdivých informácií. Rozhodnutia nadobudli právoplatnosť v roku 2022. Prehľad rozhodnutí vydaných na druhom stupni uvádzame nižšie:

Rozhodnutia vydané Radou úradu

4.4.1 Vybrané prípady riešené v rámci druhostupňových konaní v roku 2022

- Uplatňovanie vyšších cien za skládkovanie zmesového komunálneho odpadu voči niektorým obciam

Vo veci zneužívania dominantného postavenia Rada PMÚ SR vydala rozhodnutie v oblasti odpadového hospodárstva. Súviselo s uplatňovaním nezanedbateľne vyšších cien za skládkovanie zmesového komunálneho odpadu voči niektorým obciam bez objektívneho odôvodnenia. Z konania pred Radou úradu vyplynuli nové skutočnosti, ktoré existovali už v čase vydania prvostupňového rozhodnutia a neboli prvostupňovému orgánu známe. Tieto nové skutočnosti predstavovali zmenu v skutkovom stave oproti tomu, z ktorého úrad vychádzal pri rozhodovaní vo veci. Z tohto dôvodu Rada PMÚ SR zrušila prvostupňové rozhodnutie PMÚ SR a danú vec vrátila prvostupňovému orgánu PMÚ SR na nové prejednanie a rozhodnutie. Rozhodnutie Rady úradu nadobudlo právoplatnosť dňa 30. 09. 2022.

- Uplatňovanie neprímeraných obchodných podmienok voči podnikateľom v priemyselnom parku

Rada úradu vydala rozhodnutie týkajúce sa uplatňovania neprímeraných obchodných podmienok podnikateľom CHEMES, a.s. Humenné. Podnikateľovi bola súčasne uložená povinnosť zdržať sa daného správania a odstrániť protiprávny stav. Správania dotknutého podnikateľa spočívalo v tom, že v období od 1. 8. 2017 do dňa vydania prvostupňového rozhodnutia, t. j. do 29. 9. 2021 zaväzoval spoločnosti vykonávajúce podnikateľskú činnosť v priemyselnom parku Chemes odoberať od neho stlačený vzduch, chlad, dusík, plyn a elektrinu a zároveň im znemožňoval, aby si tieto tovary vyrábali sami alebo ich odoberali od tretích strán. Rada úradu potvrdila prvostupňové rozhodnutie úradu. Podnikateľovi CHEMES bola súčasne uložená povinnosť zdržať sa

daného správania a odstrániť protiprávny stav do 90 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a bola mu uložená pokuta vo výške 1 181 849 eur. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27. 12. 2022.

- **Porušenie zákonom stanovenej povinnosti voči úradu**

Rada úradu vydala 3 rozhodnutia vo veci porušenia zákonom stanovenej povinnosti podnikateľom T.E.O., spol. s r. o. v likvidácii. Rada úradu potvrdila vecnú správnosť zistení úradu, ako aj právne posúdenie skutkového stavu, avšak dospela k záveru o potrebe zníženia výšky uložených pokút. Rozhodnutiami Rada úradu znížila celkovú výšku pokuty na 15 000 eur.

4.5 SÚDNY PRIESKUM ROZHODNUTÍ ÚRADU

Rozhodnutia Rady Protimonopolného úradu SR v spojení s prvostupňovými rozhodnutiami úradu podliehajú súdnemu prieskumu.

V súlade so Správnym súdnym poriadkom účastník správneho konania môže proti rozhodnutiu Rady úradu podať žalobu na Krajský súd v Bratislave (ďalej len „KS BA“) a voči rozsudku KS BA podať kasačnú sťažnosť na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „NSS SR“).

V rámci súdneho prieskumu rozhodnutí boli v roku 2022 vydané spolu 4 rozhodnutia súdov. Z toho KS BA rozhodol v 2 prípadoch a rovnako tak NSS SR.

NSS SR v 1 prípade zamietol kasačnú sťažnosť žalobcu podanú proti rozsudku KS BA, ktorým bola zamietnutá žaloba žalobcu, a teda rozhodnutie úradu bolo NSS SR potvrdené. V 1 prípade vrátil NSS SR vec KS BA na základe procesnej/výrokovej vady bez toho, aby sa zaoberal vecnou stránkou napadnutého rozhodnutia.

KS BA v 1 prípade, po vrátení veci NS SR, zmenil výrok rozhodnutia úradu v časti, ktorou bola uložená pokuta (pôvodne uloženú pokutu znížil, ale nie tak výrazne, ako pri „prvom“ rozhodnutí vo veci žaloby) a vo zvyšnej časti žalobu KS BA zamietol. Proti časti výroku rozhodnutia, týkajúcej sa moderácie uloženej pokuty, podal úrad kasačnú sťažnosť na NS SR. V druhom prípade KS BA zrušil rozhodnutie úradu. Proti rozsudku podal úrad kasačnú sťažnosť.

4.6 SÚŤAŽNÁ ADVOKÁCIA

Náležitú pozornosť úrad venuje aj aktivitám súťažnej advokácie, keďže vníma ich prínos pre rozvoj a podporu spravodlivého súťažného prostredia. Tieto aktivity sú zamerané jednak na zvyšovanie povedomia odbornej aj laickej verejnosti o súťažných

princípoch, a tým zároveň na prevenciu v oblasti ochrany hospodárskej súťaže, a jednak na presadzovanie princípov spravodlivej hospodárskej súťaže do iných verejných politík.

Široké spektrum činností súťažnej advokácie úradu predstavujú napr. zasielanie pripomienok k návrhom predloženým do medzirezortných pripomienkových konaní, poskytovanie stanovísk, priame oslovovanie dotknutých subjektov, predstavovanie rôznych iniciatívnych materiálov, rovnako aj organizácia odborných seminárov a konferencií či komunikácia s verejnosťou a so zástupcami masmédií.

Pozornosť súťažno-advokačným aktivitám úrad venuje vzhľadom aj na prospech z nich plynúci. Úrad totiž aj na základe vlastných skúsenosti pokladá systémové riešenie problémov na trhu prostredníctvom súťažnej advokácie za efektívnejšie než vedenie správnych konaní voči konkrétnym podnikateľom, napr. keď v určitých sektoroch z dôvodu nevhodnej regulácie alebo nastavenia vzťahov dochádza k súťažným problémom.

4.6.1 Medzirezortné pripomienkové konania a stanoviská úradu

Prostredníctvom prekladania pripomienok k návrhom všeobecne záväzných právnych predpisov a k iným nelegislatívnym materiálom v medzirezortnom pripomienkovom konaní sa úrad snaží predchádzať súťažným problémom a vzniku rôznych foriem protisúťažného konania. Z preventívneho hľadiska má totiž častokrát význam včasné odhalenie a odstránenie potenciálnych prekážok efektívnej aplikácii súťažných pravidiel, ako aj následne možných deformácií trhu a konkurenčného prostredia.

V roku 2022 úrad zaslal pripomienky k 61 materiálom predloženým v medzirezortnom pripomienkovom konaní. K 6 návrhom zaslal len zásadné pripomienky, k 48 návrhom odporúčacie pripomienky a k 7 návrhom si súčasne uplatnil zásadné i odporúčacie pripomienky. Úrad si teda uplatnil zásadné pripomienky k 13 materiálom – uvedený počet zahŕňa pripomienky, ktoré boli dané z pohľadu ochrany súťaže, ako aj pripomienky mimo tohto rámca.

Pripomienky úradu sa týkali napríklad návrhov zákona o

- slobodnom prístupe k informáciám,
- starobnom dôchodkovom sporení,
- žalobách na ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov,
- ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti,
- e-Governmente,
- verejnom obstarávaní či
- poskytovaní dotácií.

Viacero pripomienok z hľadiska štátnej pomoci úrad vzniesol k návrhom materiálov na poskytnutie investičnej pomoci rôznym subjektom, ale tiež k návrhom, ktoré sa týkali

- obnovy kultúrnych pamiatok z EŠIF,
- Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií či
- Akčného plánu rozvoja elektromobility v SR.

Bližšie informácie o týchto pripomienkach, ale aj o iných sú dostupné vo vydaniach Súťažného spravodajcu úradu na webovom sídle úradu www.antimon.gov.sk alebo aj na portáli Slov-Lex www.slov-lex.sk.

4.6.2 Advokačné listy úradu k riešeniu súťažných problémov

Okrem štandardného pripomienkovania pripravovanej legislatívy v rámci medzirezortného pripomienkového konania úrad proaktívne upozorňuje štátne orgány a samosprávy na prípadné problémy v oblasti už platnej a účinnej legislatívy (v širšom slova zmysle, t. j. nielen na zákony, ale aj na akékoľvek iné legislatívne texty, resp. pravidlá tvorené týmito subjektmi), o ktorých sa v rámci svojej činnosti dozvedel. Cieľom týchto aktivít úradu je zmena pravidiel v prospech hospodárskej súťaže, a teda v konečnom dôsledku v prospech spotrebiteľa.

Nasledujúcim prehľadom riešenia súťažných problémov cestou súťažnej advokácie PMÚ SR v roku 2022 úrad najmä poukazuje na súťažné problémy, riešením ktorých sa zaoberal počas uplynulého roka. Počas roka 2022 oslovil niekoľko orgánov štátnej správy SR a samosprávy prostredníctvom advokačných listov. Úrad im v nich vysvetľoval zistené problémy alebo prekážky, ktoré v dôsledku nimi pripravovaných alebo uplatňovaných legislatív či regulačných opatrení bránia alebo by v budúcnosti mohli brániť účinnej hospodárskej súťaži. Úrad ich tiež upozorňoval, že ich konanie by mohlo byť v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže. Súčasne im zaslal svoje odporúčania zamerané na odstránenie súťažných problémov a zlepšenie konkurenčného prostredia.

V advokačných listoch úrad v roku 2022 komunikoval dotknutým orgánom štátnej správy SR a samosprávy niekoľko problematík. V ich nasledujúcich opisoch úrad zároveň verejnosti približuje príklady konaní, ktoré môžu indikovať porušenia pravidiel hospodárskej súťaže a v ktorých je nevyhnutné prihliadať na aspekt ochrany hospodárskej súťaže.

Advokačné listy sa týkali nasledujúcich problematík:

4.6.2.1 Legislatívna úprava povinnosti prijať odpadové vody zo žúmp na čističku odpadových vôd

Úrad v rámci jedného z prešetrovaní na základe analýzy príslušnej legislatívy zistil, že **producenti odpadových vôd zo žúmp sú povinní predmetné odpadové vody vyvážať na čističky odpadových vôd (ďalej len „ČOV“), resp. zabezpečiť ich vývoz na ČOV subjektom na to oprávneným. Úrad však neidentifikoval legislatívnu úpravu, v zmysle ktorej ČOV má povinnosť prijať vyvážené odpadové vody zo žúmp.** Úrad pritom vychádzal z vyjadrení oslovených subjektov, ako aj z ustanovení rôznych zákonov [zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach, zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)].

Úrad poukázal na to, že predmetná legislatíva neukladá prevádzkovateľovi ČOV povinnosť prijať vyvážené odpadové vody zo žúmp, pričom producent týchto odpadových vôd má povinnosť preukázateľne zabezpečiť ich vývoz na ČOV. Pri neexistencii povinnosti prevádzkovateľa ČOV prijať odpadové vody zo žúmp na ČOV teda môže nastať situácia, že **prevádzkovateľ ČOV môže bez udania dôvodu odmietnuť prijať odpadové vody** zo žúmp na ČOV. Uvedenému zodpovedá aj definícia komunálnych odpadových vôd, medzi ktoré nepatria odpadové vody zo žúmp.

Úrad tiež prihliadal na získané informácie, že pokiaľ ČOV nie je projektovaná a skolaudovaná na účel prijímania odpadových vôd zo žúmp, rovnako môže dôjsť zo strany prevádzkovateľa ČOV k odmietnutiu predmetných odpadových vôd alebo k **limitovaniu objemu prijímania týchto odpadových vôd** na ČOV.

V roku 2022 úrad preto upovedomil Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky o potenciálne nesystémovej situácii v tejto oblasti v rámci predmetnej legislatívnej úpravy. **Producent odpadových vôd zo žúmp má striktné nastavenú povinnosť preukázateľne zabezpečiť vývoz týchto odpadových vôd na ČOV,** pričom táto povinnosť môže byť podrobená kontrole a v prípade nesplnenia môže byť dotknutý producent sankcionovaný, **avšak vo vzťahu k tomuto neexistuje zákonná povinnosť prijímať tieto odpadové vody na ČOV.** V súčasnosti stále existuje vysoký počet odberných miest bez pripojenia na verejnú kanalizáciu a zároveň je zrejmé, že aj v dnešnej dobe vznikajú odberné miesta bez pripojenia na verejnú kanalizáciu.

Z týchto dôvodov **je preto dôležité dôslednejšie nastavenie povinností súvisiacich s nakladaním s odpadovými vodami zo žúmp.** Okrem toho, úrad poznamenal, že táto problematika, vzhľadom na jej technologické aspekty, predstavuje komplexnú záležitosť, ktorá si vyžaduje dostatok času a dôslednú analýzu.

4.6.2.2 *Mimoriadne opatrenia na zmiernenie dopadov kritického vývoja na trhoch s elektrinou a zemným plynom, so zameraním na neregulovaných odberateľov*

Úrad adresoval advokačný list Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“) v súvislosti s **dokumentom ÚRSO** s názvom „**Námety na uplatnenie mimoriadnych opatrení na zmiernenie dopadov kritického vývoja na trhoch s elektrinou a zemným plynom, so zameraním na segment neregulovaných odberateľov**“, ktorý začiatkom roka 2022 predložil do verejnej odbornej diskusie. Cieľom ÚRSO bolo získať spätnú väzbu ohľadom identifikovaných problémov a navrhovaných riešení, prípadne získať podnety na ďalšie možnosti riešení súčasnej situácie na neregulovanom trhu s elektrinou a plynom. Pri formulovaní riešení daných problémov ÚRSO vychádzal z komunikovaných usmernení a odporúčaní Európskej komisie na zabezpečenie cenovo dostupných, udržateľných a bezpečných energií pre odberateľov v EÚ, a to najmä [Oznámenia Komisie týkajúceho sa REPowerEU - spoločných európskych pravidiel pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu](#).

Úrad sa zúčastnil na predmetnej verejnej diskusii, zaslal ÚRSO svoje postrehy a pripomienky a ocenil snahu ÚRSO o vyvážený prístup k danej problematike. Úrad považuje ÚRSO za subjekt, ktorý je ako regulátor pôsobiaci v oblasti energetiky prioritne zodpovedný za tento sektor a ktorý disponuje dostatkom informácií, ktoré mu umožňujú rozhodovať o prijímaní nových opatrení, prípadne o zmenách existujúcich pravidiel v danej oblasti. Cieľom úradu preto nebolo detailne sa vyjadrovať k navrhovaným opatreniam, keďže úrad nedisponuje dostatkom konkrétnych informácií na tento účel. Išlo však o problematiku, ktorá môže vyvolávať otázky v oblasti ochrany hospodárskej súťaže a vzhľadom na mimoriadne okolnosti a ich možný vplyv na stav súťaže na trhu, sa úrad vyjadril k tejto problematike.

Úrad apeloval na hľadanie súboru riešení, ktoré budú v čo najnižšej miere zasahovať, a to nielen z krátkodobého, ale aj z dlhodobého hľadiska, **do hospodárskej súťaže na trhu**, t. j. podnikania na strane dodávky energií, **napr. aby išlo o riešenia, ktoré z pozície štátu môžu pomôcť v znížení nákladov týchto subjektov**.

V rámci stanoviska zaslaného ÚRSO úrad zdôraznil, že **pri prijímaní opatrení by sa malo zvažovať**, do akej miery môže byť menej nákladné pre všetkých účastníkov trhu **prijat' v súčasnosti určité ústupky v porovnaní so situáciou, že by v krátkom čase došlo k odchodu viacerých (najmä menších) dodávateľov z trhu**, a tým k zvýšeniu koncentrovanosti trhu, resp. že **trh môže ostať v dôsledku nedostatočného súťažného tlaku v budúcnosti deformovaný** a aj najdynamickejšia (v súčasnosti neregulovaná) časť trhu **nefunkčná**.

Do budúca, v čase zlepšovania trhových podmienok, úrad preto odporúčal tiež **zvážiť prijímanie opatrení, ktoré uľahčia vstup ďalších dodávateľov na tento trh**.

Rovnako úrad odporúča **zvážiť aj potenciálny scenár, kedy by v dôsledku príliš prísnych opatrení došlo k odchodu z trhu niektorého z dodávateľov a odberateľ by bol nútený prejsť k inému dodávateľovi** (či už v rámci režimu dodávateľa poslednej inštancie, alebo na komerčnom základe). Vo výsledku by odberateľ aj tak platil vyššiu, resp. omnoho vyššiu cenu ako pôvodnému dodávateľovi, avšak **poklesla by intenzita hospodárskej súťaže, čo by mohlo byť v neprospech odberateľov** v čase upokojenia situácie na trhu.

Prijaté opatrenia by mali v čo najmenšej miere vytvárať riziko odchodu dodávateľov z trhu a spustenia režimu dodávky poslednej inštancie, keďže v súčasných podmienkach je enormne nákladnou alternatívou pre odberateľa.

4.6.2.3 Zmluvy o predaji potravín prostredníctvom nákupných poukážok vo vybraných prevádzkach v obci

Koncom roka 2021 úrad prijal požiadavku od Kancelárie verejného ochrancu práv o poskytnutie súčinnosti pri vybavovaní podnetu, v ktorom jeho podávateľka - podnikateľka v oblasti predaja tovaru konečnému spotrebiteľovi (ďalej len „podávateľka“) prostredníctvom svojej právnej zástupkyne poukázala, okrem iného, na možné porušenie § 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže. **Podnet súvisel s postupom obce Rudňany pri zabezpečení predaja prostredníctvom nákupných poukážok** pri výkone činnosti osobitného príjemcu prídavku na dieťa a pomoci v hmotnej núdzi. V podnete podávateľka informovala, že **obec uzatvorila zmluvy o zabezpečení predaja prostredníctvom nákupných poukážok len s dvoma prevádzkami. Žiadosť, ktorú podávateľka adresovala obci Rudňany bola zamietnutá** na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 29. 3. 2021. Podávateľka ďalej upovedomila o skutočnosti, že s ďalšími dvoma podnikateľskými subjektmi má obec Rudňany uzatvorené takéto zmluvy už od roku 2011. Tiež uviedla, že jedna z týchto prevádzok má sídlo priamo v objekte obecného úradu a v oboch prevádzkach sú ceny potravín a mäsa vyššie než v jej prevádzke.

Úrad sa oboznámil s podnetom a vykonal v predmetnej veci prešetrovanie. Úrad zistil, že na uvedenom zasadnutí obecného zastupiteľstva neboli schválené návrhy na uzatvorenie zmlúv o zabezpečení predaja prostredníctvom jednorazových poukážok s dvoma dodávateľmi. **Podľa vyjadrenia obce uvedené dve žiadosti neboli schválené na základe nepreukázania kritéria dôveryhodnosti poskytovania služieb vo verejnom záujme**, a to z dôvodu predaja alkoholu a cigariet v predajni podávateľky. Ďalej starosta obce uviedol, že zmluvy uzatvorené s danými dvoma podnikateľmi obec uzatvorila aj v roku 2020 a podľa jeho názoru sa zákon o ochrane hospodárskej súťaže nevzťahuje na činnosť a konania podnikateľov, ktorí poskytujú služby vo verejnom záujme. Z uvedených dôvodov navrhol, aby bol podnet vybavený ako neopodstatnený.

Úradu však opakovane neboli poskytnuté odpovede obce týkajúce sa podmienok stanovených pre uzatvorenie zmlúv o zabezpečení predaja prostredníctvom jednorazových poukážok, a to hlavne vo vzťahu k určaniu kritérií, na základe ktorých obec pristupovala k uzatvoreniu týchto zmlúv s podnikateľmi. Keďže nepreukázanie kritéria dôveryhodnosti poskytovania služieb vo verejnom záujme ako dôvod zamietnutia dvoch žiadostí nebol uvedený ani v zápisnici zo zasadnutia obecného zastupiteľstva a ani v listoch adresovaných žiadateľkám, úradu **nebolo zrejmé, na základe akých kritérií boli ich žiadosti posudzované**, resp. na základe akých kritérií boli uzatvorené zmluvy s rovnakým predmetom s ostatnými podnikateľmi.

Úrad v liste odoslanom obci upozornil, že **podľa § 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže obec nesmie zjavnou podporou, ktorá zvýhodňuje určitého podnikateľa, alebo iným spôsobom obmedzovať súťaž**. Ďalej úrad vysvetlil, že obec pri uplatňovaní svojich kompetencií má **dbať na to, aby svojím postupom nevytvárala voči podnikateľom rozdielne podmienky**, v dôsledku ktorých by niektorí podnikatelia získali na trhu výhodnejšie postavenie ako iní, čo by ich zvýhodnilo v procese hospodárskej súťaže. Obce majú teda povinnosť konať tak, aby v dôsledku ich neodôvodnených zásahov neboli ovplyvňované podmienky podnikania v prospech konkrétnych subjektov či inak obmedzovaná súťaž. O tom, ktorý podnikateľ na trhu uspeje má rozhodnúť trh.

V danom prípade obec nestanovila jasný a transparentný postup, na základe ktorého plánovala uzatvárať dané zmluvy s podnikateľmi. Takýto postup obce Rudňany bez jasných a transparentných kritérií sa javí ako diskriminačný vo vzťahu k iným podnikateľom poskytujúcim rovnaké služby, lebo ním **dochádza k nerovnakému zaobchádzaniu s podnikateľmi** pôsobiacimi na trhu poskytovania maloobchodného predaja potravín. Na základe vyššie uvedených skutočností **úrad dospel k záveru, že postup obce Rudňany nie je v súlade so zásadami pravidiel ochrany hospodárskej súťaže.**

Vzhľadom na uvedené, úrad požiadal obec Rudňany, aby v budúcnosti pri výkone svojich kompetencií prihliadala aj na kritériá ochrany hospodárskej súťaže a vytváranie rovnakých podmienok pre subjekty pôsobiace na trhu tak, aby nedochádzalo k neopodstatneným a diskriminačným zásahom do voľného fungovania trhu. Zároveň ju úrad požiadal, aby ho o ďalšom postupe a výsledku predmetnej veci informovala.

4.6.2.4 Podmienky predaja piva z portfólia určenej spoločnosti počas podujatia mesta

Koncom mája 2022 úrad prijal žiadosť mesta Sabinov o posúdenie, či konanie obce ako organizátora spoločensko-kultúrneho podujatia možno považovať za **obmedzovanie súťaže**. V žiadosti sa mesto pýtalo na prípad, ak obec ako organizátor

verejného spoločensko-kultúrneho podujatia uzavrie s podnikateľom (generálnym sponzorom) zmluvu o reklamnej spolupráci, na základe ktorej podnikateľ (generálny sponzor) poskytne obci finančné prostriedky. Tie obec použije na pokrytie nákladov na organizovanie podujatia a ako protihodnotu za reklamné miesto na propagačných materiáloch podujatia. Zároveň mesto popísalo úpravu podmienok predaja piva počas podujatia.

Úrad posúdil predložené informácie v kontexte ďalších zhromaždených dokumentov a vydedukoval, že išlo o **podujatie s názvom 48. Sabinovský jarmok, organizované v dňoch 16. - 18. júna 2022**. Vo zverejnenom dokumente s názvom 01. Podmienky SB jarmok 2022 bolo v časti „Podmienky predaja piva“ uvedené nasledovné:

„Žiadateľ (predávajúci pivo) týmto vyhlasuje, že bol oboznámený so skutočnosťou, že v súvislosti so zmluvou o generálnom sponzorstve na akcii Sabinovský jarmok 2022, v prípade záujmu predávať pivo, bude mať možnosť si vybrať výhradne len z portfólia spoločnosti Plzenský Prazdroj Slovensko a. s. (Šariš, Radegast, Gambrinus, Kozel, Birell). Minimálny objem odberu od dodávateľa je 5 sudov (1sud = 50l)... Žiadateľ nesmie na akcii Sabinovský jarmok 2022 predávať pivo, nealkoholické pivo (ochutené aj neochutené) od iného subjektu než je obchodný zástupca spoločnosti Plzenský Prazdroj Slovensko a. s. V prípade porušenia uvedenej podmienky, zo strany žiadateľa (predávajúceho pivo zaobstaraného od iného subjektu než obchodného zástupcu generálneho sponzora) mu bude uložená zmluvná pokuta v sume 200 € a povinnosť bezodkladne vypratať ním zabrané verejné priestranstvo.“

Rovnaká podmienka predaja piva bolo uvedená aj v dokumente s názvom 02. Prihláška SB jarmok 2022.

- *Možné protisúťažné konanie mesta*

Úrad oznámil, že **predaj piva, nealkoholického piva (ochuteného aj neochuteného) výhradne z portfólia jednej spoločnosti a neumožnenie iným predajcom piva predávať tieto nápoje od inej spoločnosti indikuje možné porušenie § 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže v súvislosti s konaním mesta**, ktoré by **mohlo deformovať podmienky hospodárskej súťaže tým, že zvýhodní na trhu jednu spoločnosť**.

Súťažný problém úrad videl v tom, že predaj týchto nápojov na predmetnom podujatí môže vykonávať len jedna vybraná spoločnosť uvedená vo zverejnených podmienkach podujatia a prihláške naň. Ostatní predajcovia piva môžu predávať len tieto nápoje z portfólia vybranej spoločnosti Plzenský Prazdroj Slovensko a. s. **Zároveň mesto de facto pod hrozbou sankcie bránilo iným subjektom na tomto podujatí predávať tieto nápoje.**

Úrad aj v tejto súvislosti upriamil pozornosť na znenie ustanovenia § 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Súčasne úrad zdôraznil, že

nerovnaké zaobchádzanie s jednotlivými podnikateľmi na trhu vedie k ich diskriminácii, čo je v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže. Mestá majú teda povinnosť konať tak, aby v dôsledku ich neodôvodnených zásahov neboli ovplyvňované podmienky podnikania v prospech konkrétnych subjektov či inak obmedzovaná súťaž. O tom, ktorý podnikateľ na trhu uspeje má rozhodnúť trh. Úrad zhrnul, že postup mesta Sabinov pri umožnení vykonávať predaj piva, nealkoholického piva (ochuteného aj neochuteného) sa javí ako diskriminačný v situácii, keď predaj piva sa môže uskutočňovať len z portfólia spoločnosti Plzenský Prazdroj Slovensko a. s. a ostatní žiadatelia o predaj piva v prípade záujmu predávať pivo majú možnosť si vybrať výhradne len z portfólia tejto spoločnosti, pričom v prípade nedodržania tejto podmienky hrozí podnikateľom sankcia. Postup, ktorý mesto Sabinov zvolilo, môže teda spôsobiť, že jeden podnikateľ má výhodnejšie podmienky ako iní, čím môže dôjsť k nerovnakému zaobchádzaniu s jednotlivými účastníkmi trhu, a tým aj k porušeniu § 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

V tomto prípade sa však úrad rozhodol postupovať primárne postupom súťažnej advokácie, prostredníctvom ktorej možno reálne dosiahnuť nápravu možného protisúťažného stavu. **Úrad požiadal mesto, aby pri výkone svojich kompetencií prihliadlo aj na kritériá ochrany hospodárskej súťaže a vytváranie rovnakých podmienok pre subjekty pôsobiace na trhu tak, aby nedochádzalo k neopodstatneným a diskriminačným zásahom do voľného fungovania trhu.**

- *Potrebné posúdenia opatrení z hľadiska pravidiel štátnej pomoci*

Úrad tiež upozornil, že **opatrenia obce, ktoré majú potenciál zvýhodniť určitý podnik alebo podniky** (t. j. akékoľvek subjekty, ktoré ponúkajú služby a/alebo tovary na trhu), ako to je v prípade zmluvy o reklamnej spolupráci s generálnym sponzorom spoločensko-kultúrneho podujatia, **je potrebné posúdiť aj z hľadiska pravidiel v oblasti štátnej pomoci.**

Úrad upriamil pozornosť na čl. 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Súčasne vysvetlil, že v súlade s uvedeným ustanovením **sú štátnou pomocou opatrenia v prospech podnikov, v ktorých sú prítomné nasledujúce kumulatívne prvky:**

- **prevod verejných zdrojov** (v čl. 107 ZFEÚ označené ako „štátne prostriedky“) **a pripísateľnosť opatrenia štátu,**
- **ekonomické zvýhodnenie príjemcu pomoci,**
- **selektívnosť opatrenia pomoci,**
- **vplyv na hospodársku súťaž a na vnútorný obchod EÚ.**

Úrad tiež poznamenal, že z hľadiska pravidiel v oblasti štátnej pomoci **vyhodnotenie možného opatrenia štátu** (rozdielu príspevku a protihodnoty) **v kontexte možného poskytnutia pomoci** (príjemcovi pomoci, napr. podniku, ktorý je v tomto prípade generálnym sponzorom) **závisí od posúdenia jeho celkových ekonomických**

dopadov, t. j. je potrebné posúdiť, či by súkromný subjekt (napríklad organizátor obdobného podujatia) v bežných podmienkach trhového hospodárstva mohol mať záujem uskutočniť predmetné opatrenie (poskytnutie finančného/sponzorského príspevku s protihodnotou v podobe zabezpečenia viditeľnosti značky a povinného odberu produktov sponzora) za podobných podmienok, pričom je potrebné zohľadniť len prínosy a záväzky súvisiace s postavením obce ako hospodárskeho subjektu, s vylúčením tých, ktoré sa viažu na jej postavenie ako orgánu verejnej moci (na verejné a politické záujmy sa neprihliada, pretože tieto racionálny trhový subjekt nezohľadňuje).

Otázka súladu opatrenia s trhovými podmienkami sa musí posudzovať ex ante s ohľadom na informácie dostupné o jeho realizácii v čase rozhodovania. **Každý obozretný subjekt v trhovom hospodárstve by mal uskutočniť vlastné posúdenie finančných dopadov opatrenia pred jeho realizáciou (vyhodnotenie negatívnych a pozitívnych dopadov a ich porovnanie so situáciou, ak by sa opatrenie neprijalo, resp. prijalo sa iné opatrenie).** V prípade vyhodnotenia opatrenia ako súladného s trhovými podmienkami, by mala byť obec zároveň pripravená v prípade pochybností predložiť dôkaz preukazujúci, že rozhodnutie uskutočniť opatrenie sa prijalo na základe hospodárskych hodnotení porovnateľných s tými, ktoré by za podobných okolností uskutočnil racionálny subjekt v trhovom hospodárstve (s podobnými charakteristikami vo vzťahu k predmetnému opatreniu) s cieľom zistiť výnosnosť alebo hospodárske výhody opatrenia.

Vo vzťahu k **preukazovaniu súladu opatrenia** úrad zároveň dal do pozornosti **bod 4.2.3 Zistenie súladu s trhovými podmienkami dokumentu [Oznámenie Komisie o pojme štátna pomoc uvedenom v článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie \(2016/C 262/01\)](#)** dostupnom aj na webovom sídle úradu.

4.6.2.5 Opatrenia pri ohrození verejného zdravia k obmedzeniam činnosti niektorých prevádzok poskytujúcich služby

Počas roka 2022 úrad na základe viacerých podnetov vykonával prešetrovanie, v rámci ktorého skúmal, či vydaním opatrení Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ“, „ÚVZ SR“), predovšetkým

- **vyhlášky ÚVZ SR č. 19/2022** z 11. 2. 2022, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia k obmedzeniam prevádzok a
- **vyhlášky ÚVZ SR č. 25/2022** z 24. 2. 2022, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia k obmedzeniam prevádzok,

mohlo v dôsledku **obmedzenia otváracích hodín niektorých prevádzok** dôjsť k porušeniu § 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

Vyhláškami ÚVZ prikázal **uzavretie všetkých prevádzok, až na určité výnimky – prevádzky, ktorým stanovil obmedziť otváracie hodiny na čas medzi 5.00 a 22.00 hod., a zariadenia verejného stravovania** poskytujúce služby formou donášky alebo na odber so sebou, ktorým stanovil **obmedziť otváracie hodiny na čas medzi 5.00 a 24.00 hod.** Týmto spôsobom boli prevádzky *de facto* rozdelené do troch kategórií, a to

- prevádzky, ktoré museli byť **počas celej doby zatvorené,**
- prevádzky, ktoré mohli byť **plne otvorené** a
- prevádzky, ktoré mohli byť **otvorené len v určitých denných hodinách.**

Podávatelia podnetu v tejto súvislosti zhodne namietali, že **nie je jasné, z akého dôvodu by malo byť riziko nákazy zvýšené v daných prevádzkach v čase od 22.00 hod. do 5.00 hod.** Obmedzenie otváracích hodín určitých prevádzok považovali za **zjavnú podporu zvýhodňujúcu určitý okruh podnikateľov a prevádzok.** Podávatelia podnetov **poukázali ďalej na rozdielnosť v prístupe k prevádzkam verejného stravovania,** vrátane stánkov vydávajúcich pokrmy, **a zariadeniam verejného stravovania** poskytujúcim službu donášky alebo odberu. Uvádzali, že vyhláškou môže dochádzať k **diskriminácii určitých typov prevádzok.**

- *Možné obmedzenie súťaže zo strany ÚVZ SR*

Podľa úradu **posudzované opatrenia ÚVZ mohli mať vplyv na obmedzenie súťaže.** V advokačnom liste odoslanom ÚVZ úrad upriamil pozornosť na ustanovenie § 6 zákona o ochrane hospodárskej súťaže a tiež uviedol, že v rámci posúdenia možného porušenia uvedeného ustanovenia musí úrad predovšetkým preukázať, že v konkrétnom prípade orgán štátnej správy alebo orgán samosprávy svojím konaním neoprávnene diskriminoval určitého podnikateľa/určitých podnikateľov (znevýhodnil oproti iným) alebo že tento orgán štátnej správy, resp. samosprávy iným spôsobom obmedzil súťaž.

Keďže na prvý pohľad by ako významnejšia mohla vychádzať ochrana zdravia občanov než ochrana súťaže, **ÚVZ by to v teoretickej rovine oprávňovalo** na prísnejšie opatrenia a dávalo by mu teoreticky **právo zasiahnuť do iného ústavou SR chráneného záujmu, v tomto prípade do hospodárskej súťaže.** To však **platí len za predpokladu, že opatrenia stanovené ÚVZ skutočne a preukázateľne smerovali k ochrane zdravia občanov, pričom túto ochranu nebolo možné zabezpečiť inými, menej obmedzujúcimi prostriedkami.** Zároveň úrad poznamenal, že k narušeniu súťaže v tomto prípade dochádzalo prostredníctvom opatrení ÚVZ, resp. **vyhlášok ÚVZ, ktoré majú nižšiu právnu silu ako zákon o ochrane hospodárskej súťaže.** Z tohto pohľadu museli byť všetky vydávané opatrenia ÚVZ nevyhnutne v súlade s normami vyššej právnej sily, a teda aj v súlade so zákonom o ochrane hospodárskej súťaže.

Preto úrad v rámci prešetrovania skúmal, či opatrenia stanovené ÚVZ skutočne a preukázateľne smerovali k ochrane zdravia občanov, pričom túto ochranu nebolo možné zabezpečiť inými, menej obmedzujúcimi prostriedkami. Na tento účel úrad kontaktoval ÚVZ so žiadosťou o informácie a podklady, v ktorej žiadal nielen vysvetlenia k prijímaným opatreniam ÚVZ, odôvodnenie odlišného prístupu k jednotlivým prevádzkam a odôvodnenie odlišných opatrení počas dňa a v noci, ale žiadal aj predloženie relevantných dokladov, štúdií a analýz, ktoré by ÚVZ na zvolený postup oprávňovali.

Po posúdení odpovedí od ÚVZ úrad vyjadril stanovisko, že

- **ÚVZ nepredložil štúdie a analýzy, ktoré by odôvodňovali nevyhnutnosť zavedených opatrení**, pri stanovení opatrení zjavne vychádzal len z odhadov a domnienok, ktoré neboli podložené relevantnými dátami.
- **Tvrdenia ÚVZ si v niektorých prípadoch odporovali**, napr. keď na jednej strane tvrdil, že **kritériom na rozdelenie prevádzok** na otvorené a zatvorené bola **rizikovosť prevádzky**, a na druhej strane uviedol, že ich rozdelil podľa ich **dôležitosti pre obyvateľov** na esenciálne a neesenciálne, čo s rizikovosťou prevádzky nemá nič spoločné.
- **ÚVZ odôvodnil svoje opatrenia záujmom chrániť ohrozené skupiny obyvateľov, ktoré nemali vytvorené protilátky**, na druhej strane je však faktom, že **protilátky sa u žiadnej skupiny obyvateľov neskúmali a pri stanovení opatrení nezohľadňovali**. Naopak, pri určovaní povolenia vstupu do prevádzok sa **zohľadňovala skutočnosť, či osoby boli alebo neboli očkované**.

Úrad konštatoval, že **z hľadiska ochrany hospodárskej súťaže nie je možné akceptovať, aby bol niektorým vybraným prevádzkam štátom obmedzený počet, resp. druh zákazníkov**, ktorých môžu obslúžiť **na základe nerelevantných dôvodov**, ktoré najmä **neodzrkadľujú ochranu zdravia ľudí**. Úrad pripomenul ÚVZ, že štátne orgány majú záujmy svojich občanov, ako aj podnikateľov, ktorí vykonávajú svoju činnosť na území štátu, chrániť, nie ich poškodzovať. Úrad súčasne vysvetlil, že preventívne **opatrenia**, ktoré sú neproporcionálne a nevychádzajú z empirických poznatkov, prijímané *ad hoc* bez preukázateľného pozitívneho efektu do budúcnosti, **môžu spôsobiť nezvratné zásahy do fungovania trhu**. Tie budú mať dopad nielen priamo na podnikateľské prostredie, ale v konečnom dôsledku aj na život a zdravie jednotlivcov. Zmyslom podnikania je dosahovanie ziskov a **o zákazníkov má podnikateľský subjekt bojovať prostredníctvom štandardných nástrojov hospodárskej politiky, ako sú súťaženie prostredníctvom lepšej ceny či kvalitnejších služieb**. Nie je prípustné, aby orgány štátnej správy či samosprávy **do týchto procesov hospodárskej súťaže neodôvodnene plošne zasahovali**.

Pokiaľ ide o šírenie vírusu SARS-Cov-2, ÚVZ uviedol, že preň nie je dôležité, či je denná alebo nočná hodina. Ak vychádzame zo skutočnosti, že **vírus sa môže šíriť rovnako** počas dňa ako počas noci a rovnako v akejkoľvek prevádzke, znamená to,

že aj opatrenia, ktoré sa využívajú majú byť nediskriminačné a nastavené rovnako. Ak boli v esenciálnych prevádzkach dostatočné aj miernejšie opatrenia bez potreby selektovania zákazníkov podľa statusu očkovania a bez uzatvorenia prevádzok, rovnako dostatočné by mali byť aj v akejkolvek inej prevádzke.

Na základe zistených skutočností úrad dospel k záveru, že v tomto prípade bola zo strany ÚVZ, orgánu štátnej správy, obmedzená súťaž, keď sa viacerým podnikateľom bránilo, aby poskytovali svoje služby podľa vlastného uváženia, v časoch, ktoré si sami stanovujú a bolo im štátom zakázané určitú skupinu zákazníkov obsluhovať. ÚVZ nedokázal presvedčivo odôvodniť svoj postup a tvrdenia, ktoré uviedol na svoju obhajobu nebolo možné z vyššie uvedených dôvodov akceptovať. Zároveň je zrejmé, že ciele, ktoré sledoval bolo možné dosiahnuť inými, menej obmedzujúcimi prostriedkami.

ÚVZ svojimi opatreniami spôsobil obmedzenia mnohých prevádzok s dopadom na celé územie SR a viaceré trhy, za čo by mu, v prípade správneho konania, mala byť uložená pokuta v rozsahu zákonom stanoveného rozpätia až do 66 tisíc eur.

ÚVZ takýmto spôsobom konal aj napriek tomu, že v rokoch 2020 a 2021 ho úrad upozornil na to, že má v rámci stanovenia svojich opatrení prihliadať aj na ochranu hospodárskej súťaže a prípadné obmedzenia stanoviť tak, aby neboli porušené princípy nediskriminácie.

Vzhľadom na uvedené úrad znovu dôrazne požiadal ÚVZ, aby v budúcnosti pri výkone svojich kompetencií prihliadal aj na kritériá ochrany hospodárskej súťaže a vytváranie rovnakých podmienok pre subjekty pôsobiace na trhu, tak, aby nedochádzalo k neopodstatneným a diskriminačným zásahom do voľného fungovania trhu, a aby svoje zásahy do fungovania podnikateľského prostredia obmedzil na minimálnu nevyhnutnú mieru, pričom z hľadiska proporcionality je vždy potrebné zvoliť najmenej zaťažujúce opatrenie. Úrad zdôraznil, že v opačnom prípade uplatní svoje právomoci vyplývajúce z § 16 ods. 1 písm. b), e) a f) v spojení s § 42 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

V závere tejto časti úrad ďakuje širokej verejnosti, ktorá v záujme hospodárskej súťaže v uplynulom roku alebo v predchádzajúcich rokoch poskytla úradu podnetné návrhy, postrehy a súčinnosť alebo sa zúčastnila na akýchkoľvek aktivitách, ktoré úrad vyvíjal smerom k verejnosti.

Keďže sa spolupráca s orgánmi štátnej správy a samosprávy v SR javí ako efektívna a prospešná aj pri riešení problémov či obáv z hľadiska hospodárskej súťaže, úrad má záujem v nej pokračovať v prípade identifikovania ďalších problematických oblastí.

4.6.3 Upozornenie na možnosť podania žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže

Úrad svojou [tlačovou správou](#) upriamil pozornosť subjektov, ktoré boli poškodené zo strany porušiteľov práva hospodárskej súťaže (formou protisúťažnej dohody alebo zneužitím dominantného postavenia) na existenciu zákona o náhrade škody (zákon č. 350/2016 Z. z.). Tento zákon umožňuje poškodeným subjektom, tak spotrebiteľom, ako i podnikateľom či verejným obstarávateľom podať žalobu o náhradu škody, ktorá im bola spôsobená porušením práva hospodárskej súťaže.

Pokuty ukladané úradom predstavujú verejno-právny rozmer postihovania protisúťažného správania sa podnikateľov. Rozhodnutia úradu, ale aj významné indície, resp. dôkazy o protisúťažnom správaní podnikateľov v prípadoch, v ktorých nerozhodol úrad však môžu predstavovať aj podklad pre podanie vyššie spomínanej žaloby a domáhanie sa náhrady spôsobených škôd. Poškodenými môžu byť koneční spotrebiteľia, ale aj podnikatelia či verejní obstarávatelia.

Práve súkromno-právny rozmer v podobe náhrady škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže dopĺňa celkový rámec vynucovania dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže. Vyčíslenie spôsobenej škody kladie vysoké nároky na žalujúcu stranu, avšak samotný zákon o náhrade škody upravuje osobitné inštitúty a nástroje na zefektívnenie uplatnenia nároku na náhradu škody, napr. aj špecifické situácie vo vzťahu k sprístupňovaniu dôkazov v konaniach o nárokoch na náhradu škody.

Postup podľa zákona o náhrade škody by podľa úradu mali zvážiť aj verejní obstarávatelia v prípade, že bude právoplatne rozhodnuté o tom, že došlo ku kartelu vo verejnom obstarávaní (pozri napr. aj aktualizovaný Metodický pokyn CKO č. 35 zo dňa 30. apríla 2020). Spôsobená škoda v prípadoch kartelových dohôd môže byť vyčíslená ako rozdiel medzi víťaznou kartelovou cenou a cenou, ktorá by sa dosiahla vo férovej súťaži, pričom je na obstarávateľoch, resp. na poškodených, aby identifikovali škodu, ktorá im bola spôsobená v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním. Pri projektoch financovaných z prostriedkov EÚ je vhodné zvážiť aj možnosť uplatnenia náhrady škody, ktorá vznikla ako následok korekcie zo strany EÚ.

Zároveň úrad v tejto súvislosti vyslovil presvedčenie, že dôsledné uplatňovanie všetkých zákonných možností v rámci verejného, ako aj súkromného práva môže v konečnom dôsledku prispieť k zvyšovaniu odstrašujúceho efektu, resp. pôsobiť preventívne na tých podnikateľov, ktorí sa protisúťažného správania dopúšťajú alebo sa ho zamýšľajú dopustiť. Aplikácia zákona o náhrade škody by okrem toho mala byť dôležitým krokom najmä zo strany verejných obstarávateľov s cieľom zabezpečiť dôslednú ochranu a hospodárne spravovanie zverených verejných financií a zdrojov.

4.6.4 Objasnenie činnosti a právomocí PMÚ SR v súvislosti s cenami pohonných hmôt v SR

V súvislosti s medializovanými vyjadreniami vo vzťahu k činnosti a právomociam Protimonopolného úradu Slovenskej republiky a k cenám pohonných hmôt [vydal stanovisko](#), v ktorom v prvom rade objasnil, že nevykonáva reguláciu na trhu s pohonnými hmotami, ako ani na žiadnom inom trhu a výkon jeho právomocí je stanovený príslušnými ustanoveniami zákona o ochrane hospodárskej súťaže.

Úrad uviedol, že je oprávnený posudzovať a sankcionovať zneužívanie dominantného postavenia, avšak v prípadoch zneužívania dominantného postavenia je vždy najskôr potrebné vymedziť relevantný trh a preukázať dominantné postavenie predmetného podnikateľa na takto vymedzenom relevantnom trhu. Následne úrad posudzuje namietané konanie podnikateľa, pričom každá z praktík zneužívania dominantného postavenia má legislatívou, ekonomickou teóriu a prípadovým právom nastavené určité podmienky a štandardy, ktoré musia byť splnené, aby úrad mohol skonštatovať, že k zneužitiu dominantného postavenia došlo. Existenciu zneužívania dominantného postavenia na trhu môže úrad skonštatovať až na základe komplexnej analýzy trhu, nie na základe čiastkových informácií týkajúcich sa napr. len vývoja cien vstupnej suroviny. Významná je aj skutočnosť, že úrad je pred vydaním rozhodnutia podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ (t. j. vo veci dohôd obmedzujúcich súťaž a zneužívania dominantného postavenia) povinný v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo dňa 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy oznámiť zamýšľané rozhodnutie Európskej komisii.

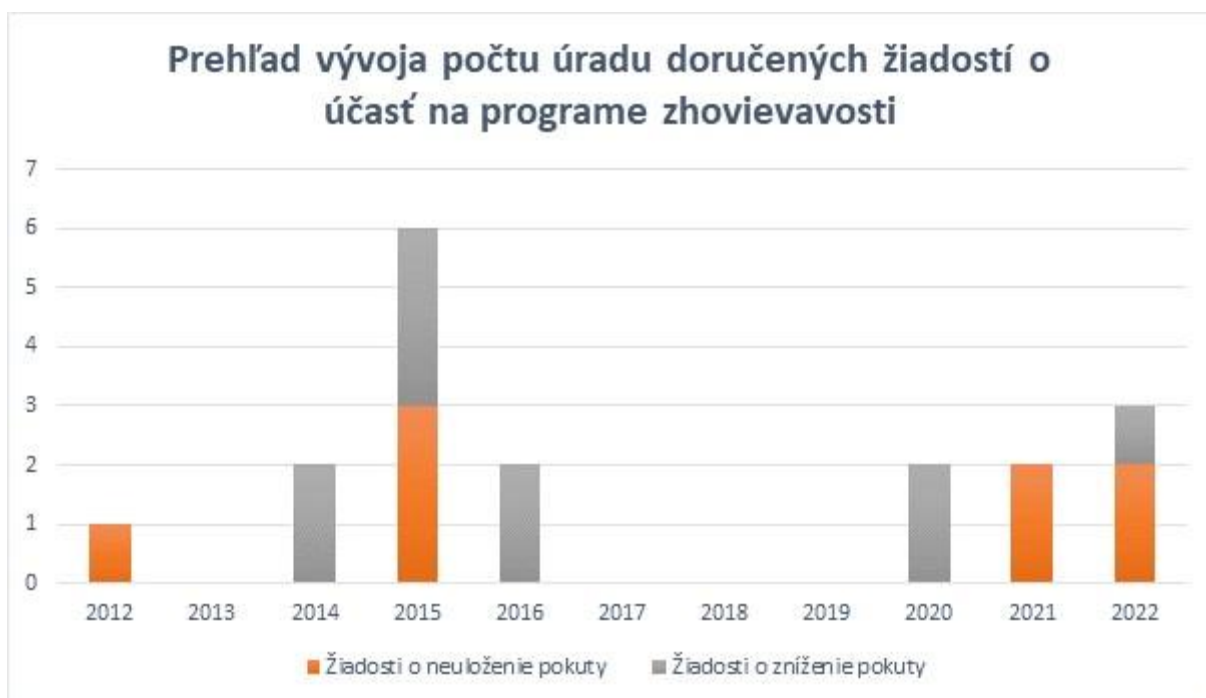
Prešetrovanie, či došlo k porušeniu pravidiel hospodárskej súťaže teda býva spojené s detailným prešetrovaním a správnym konaním, v ktorom úrad musí riadne účastníkovi konania preukázať porušenie zákona, čo štandardne trvá dlhší čas. Podobne tomu býva pri zásahoch Európskej komisie či iných autorít na ochranu hospodárskej súťaže v rámci EÚ. Výsledkom takéhoto rozhodnutia úradu je ex post konštatovanie, že v minulosti došlo k porušeniu zákona, avšak úrad neurčuje ex ante, napr. akú má podnikateľ účtovať cenu v budúcnosti alebo aký má mať v budúcnosti zisk. Očakávanie, že úrad by svojou činnosťou mohol určiť ceny pohonných hmôt do blízkej budúcnosti nie je možné považovať za reálne vzhľadom na kompetencie úradu.

Úrad zároveň poznamenal, že ak sa preukáže potreba zasiahnuť do cien pohonných hmôt, najúčinnnejším a najrýchlejším nástrojom na riešenie mimoriadnych dôsledkov vojenského konfliktu na Ukrajine na predmetné trhy je uplatnenie cenovej regulácie (tak, ako to je aktuálne v Maďarsku) podľa zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cenách“). Podobná cenová regulácia bola uplatnená aj v prípade antigénových testov. Podľa ustanovenia § 4a ods. 2 písm. a) zákona o cenách „cenové orgány môžu regulovať ceny tovaru, ak vznikne mimoriadna trhová situácia s priamym vplyvom na ceny tovarov na tuzemskom trhu ohrozujúcim

cenovú stabilitu alebo dostupnosť tovarov". Vzhľadom na to, že prípadná regulácia cien je veľmi významný zásah do trhu a podnikania, úrad si dovoľuje navrhnúť, aby cenový orgán - v tomto prípade Ministerstvo financií Slovenskej republiky - zvážil, či a do akej miery je potrebné venovať sa tejto problematike v situácii, kedy sú maloobchodné ceny pohonných hmôt bez daní na území SR jedny z najnižších v EÚ.

4.6.5 Zvýšenie povedomia o programe zhovievavosti ako nástroji na odvrátenie prísnych sankcií

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky vo svojom [stanovisku](#) poukázal na to, že pozitívne vníma skutočnosť, že po viacerých rokoch úplnej absencie úradu doručených žiadostí o neuloženie alebo zníženie pokuty (podľa § 51 zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 6. 2021 - zákon č. 187/2021 Z. z., resp. § 38d zákona o ochrane hospodárskej súťaže, ktorý bol v účinnosti od 27. 12. 2016 do 31. 5. 2021 - zákon č. 136/2001 Z. z.), **došlo v rokoch 2020 až 2022 k opätovnému oživeniu snahy podnikateľov využívať benefity uplatnenia tohto inštitútu** v konaniach pred úradom (pozrite graf nižšie).

Podľa [§ 51 ods. 1 zákona o ochrane hospodárskej súťaže](#) úrad podnikateľovi na jeho žiadosť neuloží pokutu za porušenie zákazu dohody obmedzujúcej súťaž podľa [§ 4 ods. 1](#) alebo podľa čl. 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v platnom znení, ktorej účastníci podnikajú na rovnakej úrovni výrobného reťazca alebo distribučného

reťazca, ak tento podnikateľ prizná svoju účasť na tejto dohode obmedzujúcej súťaž a ako prvý z vlastného podnetu predloží

- a) rozhodujúci dôkaz o takom porušení alebo ako prvý požiada o rezerváciu poradia a predloží takýto dôkaz v lehote určenej úradom a splní podmienky účasti na programe zhovievavosti, alebo
- b) informáciu a dôkaz, ktorý je rozhodujúci pre vykonanie inšpekcie podľa [§ 17](#), ktorou sa má získať rozhodujúci dôkaz umožňujúci preukázať takéto porušenie, alebo ako prvý požiada o rezerváciu poradia a predloží takúto informáciu a dôkaz v lehote určenej úradom a splní podmienky účasti na programe zhovievavosti.

Podľa [§ 51 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže](#) úrad môže na žiadosť účastníka dohody obmedzujúcej súťaž podľa [§ 4 ods. 1](#) alebo podľa ustanovení osobitného predpisu, ktorej účastníci podnikajú na rovnakej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca, znížiť pokutu, ktorú by úrad uložil podľa [§ 38 ods. 1](#), až do výšky 50 %, ak účastník dohody z vlastného podnetu poskytne úradu dôkaz s významnou pridanou hodnotou k dôkazom, ktorými už úrad disponuje, ktorý v spojení s informáciami a dôkazmi už dostupnými úradu umožní preukázať porušenie zákazu podľa [§ 4 ods. 1](#) alebo osobitného predpisu, a ak tento účastník dohody splní podmienky účasti na programe zhovievavosti.

Zároveň podľa [§ 48 zákona o ochrane hospodárskej súťaže](#) úrad uloží podnikateľovi zákaz účasti vo verejnom obstarávaní na tri roky len v prípadoch, ak tomuto podnikateľovi uložil pokutu za porušenie zákazu dohody obmedzujúcej súťaž, ktorá spočívala v koordinácii podnikateľov vo verejnom obstarávaní, v obchodnej verejnej súťaži alebo v inej obdobnej súťaži, v súvislosti s verejným obstarávaním, obchodnou verejnou súťažou alebo s inou obdobnou súťažou, resp. takýto zákaz neuloží v prípadoch, ak sa podnikateľovi znížila pokuta podľa [§ 51 ods. 2 zákona o ochrane hospodárskej súťaže](#). To znamená, že podnikateľom, ktorí úspešne využijú program zhovievavosti, či už prostredníctvom žiadosti o neuloženie pokuty alebo žiadosti o zníženie pokuty, úrad zákaz účasti vo verejnom obstarávaní nemôže uložiť.

Významný pokles žiadostí doručených úradu nastal v rokoch 2017 až 2019, pričom obdobný vývoj zaznamenali aj ostatné súťažné authority v členských štátoch Európskej únie, a zvykne sa spájať s prijatím príslušných právnych predpisov upravujúcich súkromno-právne vymáhanie škôd spôsobených protisúťažným správaním podnikateľov – v súvislosti s transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady o určitých pravidlách upravujúcich žaloby podľa vnútroštátneho práva o náhradu škody utrpenej v dôsledku porušenia ustanovení práva hospodárskej súťaže členských štátov a Európskej únie. Zároveň je však potrebné dodať, že zákon o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže, ktorým bola uvedená smernica transponovaná, obsahuje istú limitáciu náhrady škody vo vzťahu k žiadateľom o neuloženie pokuty.

Spolupráca účastníkov dohôd obmedzujúcich súťaž, ktorí podnikajú na rovnakej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca, t. j. horizontálnych dohôd, s úradom predstavuje pre úrad významný nástroj odhaľovania a správneho trestania dohôd obmedzujúcich súťaž a zároveň prináša účastníkom takýchto dohôd, ktorí sa rozhodli pre spoluprácu s úradom, významné úľavy v oblasti sankcií ukladaných úradom v prípade, že úrad existenciu takejto dohody v správnom konaní preukáže. Úrad preto aj touto cestou vyzýva podnikateľov zúčastňujúcich sa na nedovolených dohodách obmedzujúcich súťaž uzatvorených medzi podnikateľmi podnikajúcimi na rovnakej úrovni výrobného alebo distribučného reťazca, aby v záujme eliminácie, resp. zmiernenia dopadov sankcií ukladaných úradom v prípadoch takýchto dohôd využívali inštitút programu zhovievavosti.

4.6.5 Podpora hospodárskej súťaže

Protimonopolný úrad SR sa dlhodobo snaží využívať rôzne príležitosti na zlepšovanie povedomia podnikateľov, samospráv a širšej verejnosti o význame hospodárskej súťaže, ako aj o princípoch efektívne fungujúceho konkurenčného prostredia. Zároveň sa úrad usiluje presadzovať princípy politiky hospodárskej súťaže do bežného života nielen cestou riešenia prípadov porušení pravidiel hospodárskej súťaže, ale aj zapájaním sa do legislatívneho procesu. Takisto aktívne vedie diskusie s podnikateľmi a inými zainteresovanými subjektmi, keďže sú prínosom z hľadiska predchádzania a vyhnutiu sa riešeniu súťažných problémov v rámci formálneho správneho konania. Taktiež hľadá spôsoby, ako zlepšovať nastavenie a fungovanie súčasného inštitucionálneho rámca. Pre úrad sú v tejto sfére podnikatelia a rovnako aj verejnosť dôležitým zdrojom informácií a poznatkov o fungovaní trhov a problémoch na nich.

Minulý rok sa úrad usiloval o podporu hospodárskej súťaže u verejnosti napríklad aj účasťou svojich zástupcov a predstaviteľov ako prednášajúcich na vzdelávacích aktivitách.

K rozvoju a podpore hospodárskej súťaže takisto prispieva spolupráca so slovenskými univerzitami, s orgánmi štátnej správy SR a so zahraničnými súťažnými inštitúciami, ale aj publikačná činnosť úradu.

Na tieto aktivity sme vyššiu pozornosť sústredili v nasledujúcich dvoch podkapitolách (4.7 Zahraničná agenda a 4.8 Komunikácia s verejnosťou).

4.7 ZAHRANIČNÁ AGENDA

Protimonopolný úrad SR aj počas roka 2022 venoval náležitú pozornosť medzinárodnej spolupráci s viacerými inštitúciami.

Aj počas minulého roka úrad na medzinárodnej úrovni aktívne prispieval do odborných diskusií, prezentoval svoju činnosť, skúsenosti, postoje a významné výsledky v rámci rôznych aktivít a zároveň plnil povinnosti, ktoré vyplývajú SR z jej členstva v EÚ aj v iných organizáciách.

Išlo predovšetkým o sieť ECN (European Competition Network – Európska sieť úradov na ochranu hospodárskej súťaže), OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj), v rámci ktorých sa úrad pravidelne zúčastňuje na stretnutiach a prispieva do diskusií aj svojimi príspevkami. Aj v roku 2021 sa mnohé stretnutia a zasadnutia uskutočnili v online prostredí. Úrad taktiež naďalej rozvíjal bilaterálne vzťahy a spoluprácu s úradmi, ktoré sa nachádzajú v Európe a s ktorými si vzájomne vymieňa poznatky, skúsenosti a postupy.

Zástupcovia úradu sa aktívne podieľali na zasadnutiach Výboru pre hospodársku súťaž OECD, ako aj na rokovaní na úrovni ECN. Vzhľadom na obdobie pretrvávajúcich dôsledkov pandémie ochorenia COVID-19 v spoločnosti bola spolupráca a výmena skúseností o to viac potrebná.

V rámci európskej legislatívy týkajúcej sa hospodárskej súťaže bol ešte v roku 2021 predstavený *návrh nariadenia o zahraničných subvenciách narúšajúcich vnútorný trh* (ďalej len „návrh nariadenia o zahraničných subvenciách“), ktorý spolu s *návrhom nariadenia o súťažeschopných a spravodlivých trhoch digitálneho sektora (akt o digitálnych trhoch)* (ďalej len „DMA“) predstavovali podstatu programu frekventovaných rokovaní v pracovnej skupine Rady EÚ pre hospodársku súťaž. Rokovania k obidvom návrhom boli následne v roku 2022 zavŕšené dohodou v trialógoch. Úrad bol gestorm návrhu nariadenia o zahraničných subvenciách, pričom spolupracoval s ďalšími spolugestormi, Ministerstvom hospodárstva SR, Ministerstvom financií SR a Úradom pre verejné obstarávanie, keďže návrh sa týka viacerých oblastí.

Návrh nariadenia o zahraničných subvenciách predstavuje riešenia pre rušivé účinky dotácií poskytovaných verejnými orgánmi tretej krajiny podnikom vykonávajúcim hospodársku činnosť v rámci vnútorného trhu. Navrhovaná legislatíva dopĺňa pravidlá EÚ o štátnej pomoci, ktoré sa zaoberajú podobnými narušeniami na vnútornom trhu, avšak spôsobené dotáciami členských štátov EÚ. Nariadenie upravuje výlučnú právomoc Európskej komisie preskúmať akúkoľvek zahraničnú subvenciu v rozsahu určenom v návrhu nariadenia, pričom upravuje finančné limity. Taktiež stanovuje pravidlá pre oblasť koncentrácií a verejného obstarávania, v súvislosti s ktorými bude mať Komisia právomoc preskúmať transakcie a obstarávania pri zahraničných

subvenciách dosahujúcich stanovené finančné limity.¹ Členské štáty budú mať povinnosť poskytovať Európskej komisii súčinnosť vo vybraných oblastiach.

Pre oblasť DMA úrad síce nebol gestorom návrhu, avšak vývoj rokovaní sledoval, keďže mu z nariadenia vyplývajú taktiež isté povinnosti. S prijatím DMA sa očakávalo, že bude vyžadovať aj legislatívne zmeny, v zmysle ktorých bude úrad v rámci Slovenskej republiky vykonávať niektoré práva aj povinnosti vyplývajúce členským štátom z uvedenej právnej úpravy a spolupracovať s EK pri aplikácii nariadenia. Účelom nariadenia DMA je prispieť k riadnemu fungovaniu vnútorného trhu tým, že sa stanovia pravidlá na zabezpečenie súťažschopnosti a spravodlivosti pre trhy digitálneho sektora vo všeobecnosti, a najmä pre komerčných, ako aj koncových používateľov základných platformových služieb, ktoré poskytujú strážcovia prístupu (tzv. „gatekeepers“).

4.8 KOMUNIKÁCIA S VEREJNOSŤOU

Aj v roku 2022 Protimonopolný úrad SR pokračoval vo svojom úsilí vytvárať a udržiavať pozitívne vzťahy s odbornou aj laickou verejnosťou. Rozvíjať priaznivé vonkajšie vzťahy sa snažil prostredníctvom komunikačných aktivít.

Úrad sa snažil aktívne prezentovať svoju prácu a výsledky, ako aj zlepšovať povedomie o pravidlách hospodárskej súťaže a prínosoch spravodlivého súťažného prostredia.

Svoju komunikáciu zamerával aj počas minulého roka na rôzne skupiny obyvateľstva, napr. na podnikateľov, zástupcov orgánov štátnej správy, samosprávy či záujmovej samosprávy, akademickej obce a v neposlednom rade na odborníkov zo zahraničných súťažných inštitúcií a masmédiá.

4.8.2 Masmediálne výstupy

Jedným z masmediálnych výstupov Protimonopolného úradu SR boli aj v minulom roku tlačové správy, ktoré zverejňoval na svojom webovom sídle www.antimon.gov.sk a rozosielať ich aj zástupcom masmédií a ďalším svojim stakeholderom.

Protimonopolný úrad SR v minulom roku vydal najviac tlačových správ za celé obdobie svojho pôsobenia. V roku 2022 Protimonopolný úrad SR vydal 157 tlačových správ

¹ Pri koncentráciách osobitne aj mimo rámca nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Nariadenie ES o fúziách) Text s významom pre EHP.

týkajúcich sa ochrany hospodárskej súťaže a koordinácie štátnej pomoci, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje zvýšenie počtu vydaných tlačových správ o 26 %.

Úrad každoročne vo zvýšenom počte vydáva tlačové správy, prostredníctvom ktorých informuje verejnosť o všetkých dôležitých aktivitách a výsledkoch práce.

O publikovaných tlačových správach úrad informoval aj na sociálnej sieti Twitter prostredníctvom svojho profilu www.twitter.com/PMUSR_tweetuje.

Z obsahového hľadiska sa značný počet tlačových správ týkal oblasti kontroly koncentrácií. Významný počet tlačových správ sa týkal aj oblasti koordinácie štátnej pomoci. Prostredníctvom tlačových správ úrad v minulom roku poskytoval aktuálne informácie najmä o vydaných rozhodnutiach či začatých správnych konaniach, ale tiež o ďalších svojich aktivitách.

V roku 2022 úrad spracoval a poskytol 97 písomných odpovedí alebo stanovísk zástupcom masmédií prevažne na Slovensku. Tento súčet písomných odpovedí je nepatrne nižší než v predchádzajúcom roku, na čo mohla mať vplyv snaha úradu priebežne aktívne informovať verejnosť prostredníctvom tlačových správ najmä ohľadom činnosti a výsledkoch úradu dosiahnutých počas roka 2022.

4.8.3 Konferencie a semináre

Úrad pozitívne hodnotí účasť svojich predstaviteľov a zástupcov na podujatiach, pretože aj takouto aktivitou vplývajú na rozvoj povedomia verejnosti o význame hospodárskej súťaže či o prínosoch vyplývajúcich z dodržiavania jej pravidiel a z efektívne fungujúceho súťažného prostredia. Rôzne odborné konferencie, fóra, semináre a ďalšie školiace aktivity predstavujú pre úrad príležitosť na prezentovanie predovšetkým postojov, skúsenosti a znalosti úradu v súvislosti s aktuálnou súťažno-právnou problematikou, ale aj významných výsledkov úradu a rovnako aj na vysvetľovanie pravidiel ochrany hospodárskej súťaže. Ako prednášajúci, resp. panelisti sú pozývaní na podujatia, ktoré organizujú prevažne inštitúcie na ochranu hospodárskej súťaže v štátoch Európy, orgány štátnej správy a miestnej samosprávy v SR, odborné vzdelávacie inštitúcie či ďalšie organizácie.

4.8.3.1 Konferencia PMÚ o aktuálnych trendoch v práve hospodárskej súťaže

Úrad každoročne organizuje medzinárodnú konferenciu venovanú aktuálnym trendom v slovenskom a európskom súťažnom práve. Konferencia prispieva k zlepšovaniu povedomia o význame súťažného práva a prínosoch hospodárskej súťaže. Jej hostia

si môžu vymieňať názory na dianie v oblasti hospodárskej súťaže a skúsenosti najmä s expertmi na súťažné právo z inštitúcií na Slovensku, ale aj v ďalších krajinách Európy.

Medzinárodnú konferenciu zorganizoval úrad v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave dňa 26. 5. 2022.

Konferencia sa uskutočnila v priestoroch Auly Univerzity Komenského v Bratislave. Týmto podujatím obe spolupracujúce inštitúcie nadviazali na svoju dlhoročnú tradíciu organizovania konferencií, počas ktorých si odborná verejnosť, ako aj široká verejnosť pravidelne každý rok, s výnimkou obdobia pandémie COVID-19, navzájom odovzdáva skúsenosti a názory.

Konferenciu slávnostne otvorili prodekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave pán Ondrej Blažo a predseda Protimonopolného úradu SR pán Tibor Menyhart.

Po úvodných príhovoroch vystúpil podpredseda Úradu na ochranu hospodárskej súťaže Českej republiky pán Kamil Nejezchleb s príspevkom na tému Novinky v práve hospodárskej súťaže v Českej republike. Účastníkom podujatia prezentoval významné výsledky práce Úradu na ochranu hospodárskej súťaže v Českej republike a predstavil aj viacero ďalších aktuálnych otázok v práve hospodárskej súťaže v Českej republike.

Diskusiu na tému Hospodárska súťaž v tieni mimoriadnych situácií vyvolaných pandémiou COVID-19 a vojenským konfliktom na Ukrajine otvoril jej moderátor, podpredseda Protimonopolného úradu SR pán Boris Gregor, pričom tému uviedol krátkym prehľadom legislatívnych a organizačných opatrení, ktorými úrad v ostatných obdobiach čelil mimoriadnym okolnostiam v súvislosti s pandémiou a ruskou vojenskou agresiou na Ukrajine.

Prodekanka Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave pani Hana Kováčiková sa vo svojom príspevku venovala problému signifikantného nárastu objemu priamych zadaní vo verejných obstarávaníach počas mimoriadnej situácie v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 a alarmujúcim dopadom takéhoto prístupu na hospodársku súťaž v jednotlivých sektoroch. Nastolila aj otázku, ktorý z orgánov verejnej moci by mal takto vzniknutú situáciu riešiť.

Viceprezident maďarskej súťažnej autority pán László Bak priblížil prítomným účastníkom konferencie zavedenie tzv. zrýchlených sektorových šetrení pre včasné intervencie na zlyhávajúcich trhoch. K oprávneniam vykonávať pri ich realizácii aj inšpekcie a ukladať procesné pokuty sa však viaže aj povinnosť maďarského úradu ukončiť šetrenie v lehote jedného mesiaca. K výstupu úradu následne prebieha verejná konzultácia s lehotou 8 dní. Maďarský úrad takto šetril oblasť stavebných materiálov, či už tehiel alebo reziva, ako aj oblasť koronavírusových antigénových testov či testov na protilátky.

Ako posledný prednášajúci vystúpil pán Michal Pališin, zástupca advokátskej obce, ktorý svoju prezentáciu zameril na vybrané riziká, príležitosti a otázky z pohľadu súkromného sektora. V rámci toho popísal rizikové situácie (kedy je potrebné venovať zvýšenú pozornosť súťažnej „compliance“), podnikateľské príležitosti generované mimoriadnymi situáciami, reálnu príležitosť pre súťažnú advokáciu zo strany súťažných orgánov, ako aj pravidlá pre spoluprácu podnikateľov v čase mimoriadnej situácie, kedy je legitímnym cieľom takejto spolupráce pozitívny dopad na spotrebiteľa, resp. súťaž (napr. zvýšenie produkcie a dostupnosti nedostatkového tovaru, zlepšenie distribúcie). V závere položil aj otázky do následnej diskusie, či už k praxi úradu pri zohľadňovaní mimoriadnych situácií pri ukladaní pokút, k uplatňovaniu formalizovaných postupov pre inšpekcie na diaľku pre prípad lockdown-u, resp. k zmene v zákone o ochrane hospodárskej súťaže vo väzbe na účtovné obdobie rozhodujúce pre oznámenie koncentrácie.

V závere panelovej diskusie jednotliví prednášajúci reagovali na viaceré otázky z pléna.

Aj počas panelovej diskusie, ktorú moderovala jedna z predstaviteľov Protimonopolného úradu SR a zároveň riaditeľka odboru legislatívno-právneho a zahraničných vzťahov Protimonopolného úradu SR pani Michaela Nosa, diskutovali významní odborníci z oblasti práva – sudkyňa Ústavného súdu SR pani Jana Baricová,

prodekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave pán Ondrej Blažo a vedúci oddelenia druhostupňového rozhodovania a predseda rozkladových komisií Úradu na ochranu hospodárskej súťaže Českej republiky pán Aleš Drbal. Vo svojich prezentáciách sa zaoberali otázkami na tému „Due process“ – krehká rovnováha medzi oprávneným verejným záujmom a právami účastníka konania.

Prodekan Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave pán Ondrej Blažo uviedol problematiku prostredníctvom zamyslenia sa nad otázkami verejného a individuálneho záujmu, priblížením postavenia podnikateľa v kontexte Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a priblížením rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a niektorých vybraných ústavných súdov v krajinách EÚ.

Ústavnoprávny pohľad na problematiku predstavila pani Jana Baricová, ktorá sa venovala úlohe Ústavného súdu SR, princípom v rámci spravodlivého procesu a rozhodovacej praxi Ústavného súdu SR v nadväznosti na rozhodovanie správnych súdov a orgánov verejnej správy.

Zástupca českého úradu pán Aleš Drbal priblížil problematiku na praktických prípadoch z praxe v kontexte zásahových žalôb proti inšpekciám vykonaných českým úradom s poslednou rozhodovacou praxou Najvyššieho správneho sudu SR a Krajského súdu v Brne a priblížil aj čerstvú rozhodovaciu prax vo vzťahu k porušeniam orgánov verejnej moci pri vydávaní obecných vyhlášok.

Zástupkyňa úradu pani Michaela Nosa sa v príspevku venovala otázkam spojených s ochranou komunikácie advokáta a klienta, žalobám na ochranu proti inému zásahu orgánu verejnej správy vo vzťahu k správne konaniu a lehotám v nadväznosti na posledné rozhodnutia slovenských súdov a zmeny v zákone o ochrane hospodárskej súťaže.

V závere konferencie podpredseda Protimonopolného úradu SR pán Boris Gregor vo svojom príhovore poďakoval všetkým účastníkom konferencie.

Takmer 150 účastníkov malo na konferencii príležitosť diskutovať o témach a otázkach, ktoré sú aktuálne v práve hospodárskej súťaže. Na konferencii sa stretli prevažne zástupcovia právnických a advokátskych kancelárií, tiež súdov, akademickej obce, orgánov štátnej správy SR, podnikateľskej sféry, zahraničných úradov na ochranu hospodárskej súťaže, združení a Rady Protimonopolného úradu SR.

[Prezentácie prednášajúcich a ďalšie materiály z uskutočnenej konferencie](#) sú dostupné na webom sídle úradu.

4.8.3.2 Konferencia V4 o hospodárskej súťaži v Maďarsku

PMÚ SR dlhodobu podporuje spoluprácu s orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže v zahraničí, ako aj vzájomné si vymieňanie skúsenosti či spoločné prekonzultovanie aktuálnych výziev v práve hospodárskej súťaže, ktorým orgány na ochranu hospodárskej súťaže čelia.

V rámci spolupráce s Úradom na ochranu hospodárskej súťaže Maďarska predstavitelia PMÚ SR – **predseda PMÚ SR Tibor Menyhart a podpredseda PMÚ SR Boris Gregor** dňa **27. 4. 2022** prezentovali svoje príspevky na medzinárodnej úrovni počas diskusných panelov 3. ročníka konferencie V4 o hospodárskej súťaži v Budapešti. Túto konferenciu pri príležitosti predsedníctva Maďarska vo V4 zorganizoval Úrad na ochranu hospodárskej súťaže Maďarska.

Počas úvodného panela na tému o vývoji v legislatíve a presadzovaní práva hospodárskej súťaže v krajinách V4 reprezentoval PMÚ SR predseda PMÚ SR Tibor Menyhart. Spolu s predstaviteľmi orgánov na ochranu hospodárskej súťaže Maďarska, Česka a Poľska diskutoval o riešení aktuálnych výziev v práve hospodárskej súťaže a otázok súvisiacich s rozhodnutiami súdov vo veci prieskumu rozhodnutí jednotlivých orgánov na ochranu hospodárskej súťaže krajín V4.

Druhý panel bol venovaný téme opatrení orgánov na ochranu hospodárskej súťaže členských krajín V4 vo vzťahu k pandémie COVID-19 a vojenskému konfliktu na Ukrajine. Uskutočnil sa formou prezentácií predstaviteľov orgánov na ochranu hospodárskej súťaže krajín V4. V tomto paneli PMÚ SR reprezentoval so svojím príspevkom podpredseda PMÚ SR Boris Gregor.

Zdroj: Webové sídlo Úradu na ochranu hospodárskej súťaže Maďarska

[Podrobnosti o 3. ročníku konferencie V4 o hospodárskej súťaži a materiály z konferencie](#) sú zverejnené na webovom sídle Úradu na ochranu hospodárskej súťaže Maďarska.

4.8.3.3 Svätomartinská konferencia v Brne

Podpredseda PMÚ SR Boris Gregor bol aj v roku 2022 pozvaný ako panelista na Svätomartinskú konferenciu.

V poradí 15. ročník konferencie o práve hospodárskej súťaže a trhovej sile zorganizoval Úrad na ochranu hospodárskej súťaže Českej republiky (ÚOHS) v dňoch 9. – 10. 11. 2022 v Brne a zúčastnilo sa na nej vyše 100 odborníkov na oblasť hospodárskej súťaže z Českej republiky a zo zahraničia.

Zdroj: Webové sídlo Úradu na ochranu hospodárskej súťaže Česka

Podpredseda PMÚ SR Boris Gregor prezentoval významné výsledky práce PMÚ SR počas úvodnej panelovej diskusie s názvom „Co nového v hospodárskej súťaži“. [Prezentácia podpredsedu PMÚ SR](#) z konferencie je dostupná na webovom sídle ÚOHS.

V rámci tejto panelovej diskusie zhodnotili výsledky za uplynulé obdobie aj podpredsedovia úradov na ochranu hospodárskej súťaže Českej republiky a Maďarska a tiež zástupkyňa Riaditeľstva EK pre hospodársku súťaž.

Podrobnosti z [1. dňa](#) a z [2. dňa](#) uskutočnenej konferencie zverejnil ÚOHS prostredníctvom tlačových správ na svojom webovom sídle.

4.8.3.4 Celosvetové podujatie „ICN Advocacy Workshop 2022“

Riaditeľka odboru legislatívno-právneho a zahraničných vzťahov Protimonopolného úradu SR Michaela Nosa vystúpila ako panelistka na celosvetovom podujatí s názvom „ICN Advocacy Workshop 2022“ Medzinárodnej siete úradov na ochranu hospodárskej súťaže ICN pripravenom a organizovanom národnou súťažnou autoritou Španielska (CNMC).

Na podujatí sa v dňoch 9. – 10. februára 2022 online formou odborníci v oblasti hospodárskej súťaže z rôznych krajín sveta, najmä predstavitelia a zástupcovia členov ICN a mimovládnych organizácií, podelili o vlastné skúsenosti s riešením aktuálnych otázok. Diskutovali napr. o úlohách súťažnej advokácie pri oživení ekonomiky, výzvach spojených s digitalizáciou, vplyve politik hospodárskej súťaže na trhy práce, hodnote súťaže presahujúcej efektívnosť trhu.

Michaela Nosa dňa 10. 2. 2022 prezentovala skúsenosti a postoje Protimonopolného úradu SR v diskusnom paneli zameranom na politiku hospodárskej súťaže a neutralitu v hospodárskej súťaži. V diskusnom paneli sa predstaviťka Protimonopolného úradu SR spolu s expertkou z OECD a predstaviteľmi orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v Litve, Rakúsku, Mexiku podrobnejšie zaoberala možnosťami posilnenia neutrality v hospodárskej súťaži a presadzovania rovnakých podmienok hospodárskej súťaže pre podnikateľov, ako aj otázkami predchádzania politikám a nariadeniam narúšajúcim hospodársku súťaž a ich zamedzovaniu.

Vzhľadom na pandemickú situáciu mohli hostia podujatia, predovšetkým zástupcovia členov ICN a mimovládnych organizácií, sledovať online priamy prenos z podujatia.

Ďalšie podrobnosti o podujatí sú dostupné na [webovom sídle ICN](#).

4.8.3.5 Medzinárodná konferencia WCNA v Rakúsku

Riaditeľka odboru legislatívno-právneho a zahraničných vzťahov PMÚ SR Michaela Nosa sa na pozvanie rakúskej siete žien v práve hospodárskej súťaže „Women in Competition Law Network Austria“ (WCNA) zúčastnila ako panelistka na medzinárodnej konferencii s názvom „Competition – Meeting the Challenge“. Konferencia sa uskutočnila dňa 9. 11. 2022 vo Viedni.

Michaela Nosa v panelovej diskusii na tému „Horizontal Agreements: Selected Topics & Enforcement Priorities“ prezentovala postoje a skúsenosti PMÚ SR vo vzťahu k posudzovaniu protizákonných horizontálnych dohôd.

V rámci konferencie odznali aj diskusie na aktuálne témy, ako udržateľnosť a jej miesto pri posudzovaní dohôd obmedzujúcich súťaž, stúpajúce ceny a úloha úradov na ochranu hospodárskej súťaže, ochrana komunikácie advokáta a klienta pri vykonávaní inšpekcií a pod.

Svoje skúsenosti a názory prezentovali odborníci z akademickej obce, advokácie, oblasti ekonómie, sudkyne rakúskych súdov rozhodujúce v prípadoch porušení pravidiel hospodárskej súťaže, ako i generálny riaditeľ DG Comp (Generálneho riaditeľstva EK pre hospodársku súťaž) a zástupkyne európskych úradov na ochranu hospodárskej súťaže.

Organizátor konferencie – platforma WCNA sa od roku 2018 usiluje posilňovať pozíciu odborníkov zaoberajúcich sa právom hospodárskej súťaže. WCNA sa snaží zviditeľňovať ich, podporovať rozvoj ich talentu, organizuje pre ne formálne aj neformálne stretnutia, počas ktorých si vymieňajú odborné znalosti a skúsenosti z praxe. Viac o WCNA je dostupné na [webovom sídle WCNA](#).

4.8.3.6 Zasadnutie pracovných skupín a Výboru pre hospodársku súťaž OECD vo Francúzsku

PMÚ SR sa podieľa na aktivitách organizovaných medzinárodnými organizáciami, počas ktorých si pozvaní odborníci vymieňajú skúsenosti s riešením aktuálnych otázok v oblasti hospodárskej súťaže a prezentujú svoje postoje k novým výzvam v tejto oblasti.

V rámci spolupráce s OECD – Organizáciou pre hospodársky rozvoj a spoluprácu zástupkyne PMÚ SR Daniela Lukáčová, Michaela Nosa a Erika Lovásová počas druhého štvrťroka 2022 reprezentovali PMÚ SR na medzinárodnej úrovni na zasadnutí pracovných skupín a Výboru pre hospodársku súťaž OECD, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 20. 6. 2022 – 24. 6. 2022 v Paríži.

Riaditeľka odboru legislatívno-právneho a zahraničných vzťahov PMÚ SR Michaela Nosa dňa 21. 6. 2022 zastupovala úrad v rámci diskusie na tému o dočasných opatreniach v prešetrovaniach možných porušení antitrustových pravidiel. Zástupcovia orgánov na ochranu hospodárskej súťaže sa zaoberali viacerými aspektmi súvisiacimi s uplatňovaním dočasných opatrení v prešetrovaniach, pričom diskusia o účinnosti a efektívnosti presadzovania antitrustových pravidiel na rýchlo sa meniacich trhoch obrátila pozornosť na dočasné opatrenia a vyvolala otázky reformných návrhov v niekoľkých jurisdikciách.

Riaditeľka odboru koncentrácií PMÚ SR Erika Lovásová dňa 23. 6. 2022 prezentovala príspevok v rámci diskusie týkajúcej sa posudzovania uskutočnených koncentrácií. V rámci tejto témy zástupcovia orgánov na ochranu hospodárskej súťaže z rôznych

krajín sveta diskutovali najmä o právomociach, ktoré tieto orgány majú a ktoré sú potrebné na preskúmanie uskutočnených koncentrácií a zároveň prezentovali svoje doterajšie skúsenosti s preskúmaním takýchto koncentrácií.

Príspevky, ktoré zástupcovia orgánov na ochranu hospodárskej súťaže prezentovali, ako aj ďalšie materiály zo zasadnutia sú dostupné v sekcii o osvedčených praktikách v politike hospodárskej súťaže na [webovom sídle OECD](#).

4.8.3.7 Odborné webináre pre zástupcov úradu na ochranu hospodárskej súťaže v Čiernej Hore

Protimonopolný úrad SR vníma význam a potrebu medzinárodnej spolupráce medzi inštitúciami na ochranu hospodárskej súťaže.

Na základe oslovenia zo strany partnerského úradu na ochranu hospodárskej súťaže v Čiernej Hore preto Protimonopolný úrad SR aj počas prvého štvrťroka 2022 viedol niekoľko odborne zameraných webinárov. Sériu webinárov pre partnerský úrad otvorili ešte v decembri 2021 podpredseda Protimonopolného úradu SR Boris Gregor a riaditeľka odboru legislatívno-právneho a zahraničných vzťahov Michaela Nosa, aby zástupcom partnerského úradu priblížili svoju činnosť a poskytli im svoje skúsenosti z oblasti hospodárskej súťaže.

Počas prvého a druhého štvrťroka 2022 sa uskutočnilo celkovo **10 webinárov**. Počas týchto webinárov sa zástupcovia Protimonopolného úradu SR zamerali na nasledujúce oblasti:

- odhaľovanie porušení pravidiel hospodárskej súťaže pomocou ekonomickej analýzy – príklady dobrej praxe PMÚ SR, sektorové štúdie, postupy a metódy analýzy – prípadových štúdií, rizikové indikátory – indície protizákonného správania podnikateľov vo verejnom obstarávaní (webinár sa uskutočnil dňa 28. 1. 2022 a viedol ho podpredseda PMÚ SR),
- usmernenie PMÚ SR k prednotifikačným kontaktom v procese posudzovania koncentrácií (webinár sa uskutočnil dňa 18. 2. 2022 a jeho lektormi boli zástupcovia odboru koncentrácií PMÚ SR),
- opravné prostriedky v prípadoch koncentrácií, konkrétne príklady prípadovej štúdie PMÚ SR (webinár dňa 18. 3. 2022 viedli zástupcovia odboru koncentrácií PMÚ SR),
- systém štátnej pomoci na Slovensku, skúsenosti z obdobia pred vstupom SR do EÚ a obdobia po vstupe SR do EÚ, twinningový projekt a školiace aktivity, štátna pomoc (webinár dňa 21. 1. 2022 viedli zástupcovia odboru štátnej pomoci PMÚ SR),
- slovenský zákon o štátnej pomoci a koordinátor pomoci v SR – skúsenosti z predvstupového obdobia a obdobia po vstupe SR do EÚ,

prezentácia oddelenia informovanosti štátnej pomoci – webové sídlo, sieť kontaktných osôb, správa o štátnej pomoci a informácie o centrálnom registri IS SEMP (webinár dňa 11. 2. 2022 viedli zástupcovia odboru štátnej pomoci PMÚ SR),

- posudzovanie prípadov koordinátorom pomoci – proces preskúmania a posudzovania notifikácií, konzultácie s príslušným poskytovateľom pomoci, skupinové výnimky, pomoc de minimis, porovnanie skúseností z predvstupového obdobia so skúsenosťami s obdobím po vstupe SR do EÚ (lektormi webinára, ktorý sa uskutočnil dňa 25. 3. 2022, boli zástupcovia odboru štátnej pomoci PMÚ SR),
- transparentnosť pomoci – porovnanie obdobia pred vstupom do EÚ a po vstupe do EÚ, Centrálny register IS SEMP pre evidenciu a monitorovanie pomoci (webinár sa uskutočnil dňa 1. 4. 2022 a viedla ho zástupkyňa odboru štátnej pomoci PMÚ SR),
- nezákonná štátna pomoc, kontroly poskytnutia minimálnej pomoci, sankcie (webinár sa uskutočnil dňa 1. 4. 2022 a jeho lektorkou bola zástupkyňa odboru štátnej pomoci PMÚ SR),
- koncentrácie a posudzovanie koncentrácií vo vybraných sektoroch hospodárstva SR, konkrétne prípady PMÚ SR (webinár dňa 28. 4. 2022 viedli riaditeľka a zástupkyňa odboru koncentrácií PMÚ SR),
- vertikálne dohody – legislatíva EÚ, praktické skúsenosti PMÚ SR s uplatňovaním pravidiel v oblasti vertikálnych dohôd a stručný popis konkrétnych prípadov PMÚ SR v danej oblasti (webinár dňa 29. 4. 2022 viedla zástupkyňa odboru zneužívania dominantného postavenia a vertikálnych dohôd PMÚ SR).

Cieľom celej série webinárov, ktoré zástupcovia PMÚ SR viedli pre zástupcov čiernohorského úradu, bolo predstaviť im špecifické oblasti činnosti PMÚ SR, ako aj podeliť sa s nimi o skúsenosti z prístupového procesu do EÚ a tiež poskytnúť bilaterálnu technickú podporu vo vybraných oblastiach ochrany hospodárskej súťaže a koordinácie pomoci na expertnej úrovni.

4.8.3.8 Školiace aktivity PMÚ o pravidlách ochrany hospodárskej súťaže protisúťažných praktikách vo verejnom obstarávaní

V minulom roku zástupcovia úradu zvyšovali povedomie verejnosti o oblastiach pôsobnosti úradu v rámci viacerých školiacich aktivít.

O pravidlách ochrany hospodárskej súťaže a protisúťažných praktikách vo VO viedli zástupcovia PMÚ SR celkovo **4 školiace aktivity**. Z toho

- 2 webináre sa v dňoch 22. 2. 2022 a 10. 11. 2022 uskutočnili v spolupráci s Úradom vlády SR a Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v rámci vzdelávania administratívnych kapacít EŠIF (v zmysle Centrálného plánu vzdelávania AK EŠIF),

- 1 školenie sa dňa 20. 10. 2022 uskutočnilo v spolupráci s odborom Národného úradu pre OLAF na Úrade vlády SR v rámci vzdelávania o ochrane finančných záujmov EÚ (v zmysle Plánu vzdelávania v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ).

Zástupcovia PMÚ SR počas týchto školení najprv upriamili pozornosť účastníkov na právomoci, ktoré má PMÚ SR a na oblasti pôsobnosti PMÚ SR, následne vysvetlili, čo sú dohody obmedzujúce súťaž a aké sankcie hrozia za porušenia ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Osobitne sa zaoberali objasnením posudzovania dohôd obmedzujúcich súťaž v procese VO a poukázali aj na konkrétne prípady PMÚ SR, ktoré sa týkali takéhto protizákonného správania podnikateľov vo VO financovaných aj z prostriedkov EÚ. Počas svojej prezentácie upriamili pozornosť aj na indície dohôd obmedzujúcich súťaž v procese verejného obstarávania a objasnili, ako ich úrad posudzuje. Prezentovali aj konkrétne prípady úradu, v rámci ktorých úrad posudzoval protizákonné praktiky podnikateľov vo verejnom obstarávaní.

O oblasti **štátnej pomoci** zástupcovia PMÚ SR viedli **16 školiacich aktivít**, zrealizovali **128 pracovných stretnutí, viacero zasadnutí a telefonických konzultácií** najmä so zástupcami poskytovateľov pomoci. Podrobnosti o týchto aktivitách sme uviedli v kapitole Štátna pomoc.

4.8.4 Publikačná činnosť

Medzi publikačnými výstupmi Protimonopolného úradu SR je aj **newsletter Súťažný spravodajca**, ktorý úrad v minulom roku publikoval už štrnásty rok. Úrad teda dlhodobo prostredníctvom Súťažného spravodajcu štvrťročne sumarizuje svoje významné aktivity, a tak poskytuje verejnosti pohľad na aktuálne dianie v oblasti hospodárskej súťaže a koordinácie pomoci. Aj v minulom roku úrad publikoval vydania Súťažného spravodajcu na svojom webovom sídle v sekcii [Súťažný spravodajca](#). Verejnosti tak prinášal súhrn aktualít o vydaných rozhodnutiach, začatých správnych konaniach, aktivitách v rámci súťažnej advokácie, ako aj o ďalších dôležitých výsledkoch úradu. Nevynechával ani stručné novinky o činnosti Európskej komisie a ďalších súťažných inštitúcií v zahraničí.

Aj v roku 2022 úrad spracoval prehľad svojej činnosti a dôležitých výsledkov za rok 2021 a publikoval ho vo forme **výročnej správy za uplynulý rok 2021**, ktorú sprístupnil na svojom webovom sídle v sekcii [Výročná správa](#). Vo výročnej správe úrad okrem prehľadu svojej činnosti v roku 2021 tiež zhodnotil niekoľkoročný vývoj svojich činností v jednotlivých oblastiach svojej pôsobnosti.

Úrad pokračoval vo zverejňovaní svojich **právoplatných rozhodnutí a oznámení o začatí správnych konaní v [Obchodnom vestníku](#)** a taktiež ich zverejňoval na svojom webovom sídle.

V máji 2022 úrad publikoval svoj dokument s názvom **[Analýza činnosti Protimonopolného úradu SR v oblasti hospodárskej súťaže počas rokov 2011 - 2021](#)**. V uvedenom dokumente úrad zhrnul viacero významných aktivít a výsledkov dosiahnutých prácou zamestnancov úradu počas sledovaného obdobia. Rozsiahly dokument tak poskytuje najmä prehľad toho najvýznamnejšieho, čo sa počas obdobia uplynulých 11 rokov udialo v súvislosti s úradom.

Zamestnanci úradu aj počas minulého roka prispievali do **odborných diskusií** v rámci Európskej siete súťažných úradov, odborných domácich a zahraničných fór. Zároveň poskytujú svoje články, skúsenosti a názory na zverejnenie v **odborných časopisoch a iných druhoch médií** zameraných na právne a súťažné problémy, medzi ktorými sú napr. Verejné obstarávanie v kocke, Antitrust, Právne noviny, Global Competition Review, PaRR Global, MLex.

4.8.5 Spolupráca s univerzitami

Dlhodobú spoluprácu úrad udržiava s univerzitami na Slovensku, najmä s ich fakultami zameranými na právo a ekonómiu. Úrad vníma prínos takejto spolupráce pre rozvoj súťažnej kultúry a zlepšovanie povedomia o problematike hospodárskej súťaže.

Úrad spolupracuje s univerzitami v súlade s memorandami o vzájomnej spolupráci. Takéto memorandá má úrad uzatvorené s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave, Právnickou fakultou Trnavskej univerzity v Trnave a s Ekonomickou univerzitou v Bratislave.

Študentom uvedených univerzít a fakúlt úrad, napr. absolvovaním programu krátkodobej stáže na úrade alebo odborných konzultácií so zamestnancami úradu, umožňuje zvyšovať úroveň ich vedomostí o činnostiach úradu ako ústredného orgánu štátnej správy na ochranu, podporu hospodárskej súťaže a koordináciu štátnej pomoci, ako aj získavať praktické skúsenosti, vďaka ktorým sa po skončení vysokoškolského štúdia môžu ľahšie uplatniť v praxi.

Vzájomná spolupráca však nespočíva iba v oblasti vzdelávania budúcich odborníkov v súťažno-právnej problematike, a tým aj v ich lepšej pripravenosti na výkon budúcej profesie, ale i v oblastiach organizácie spoločensky prospešných aktivít a tiež vedecko-výskumnej a poradenskej činnosti.

4.8.5.1 Podujatie Partneri na fakulte, fakulta s partnermi

PMÚ SR od roku 2009 udržiava veľmi dobrú spoluprácu s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave (ďalej len „PF UK“). Spolupráca medzi oboma inštitúciami sa uskutočňuje na základe uzatvoreného memoranda o vzájomnej spolupráci v oblasti práva hospodárskej súťaže.

V roku 2022 sa PMÚ SR ako jedna z partnerských inštitúcií PF UK **zapojil do osláv 100. výročia založenia PF UK**, najstaršej právnickej fakulty na Slovensku, účasťou svojich zástupkýň na **podujatí s názvom Partneri na fakulte, fakulta s partnermi**. Na základe pozvania zo strany PF UK zástupkyne PMÚ SR dňa 22. 9. 2022 na akademickej pôde propagovali prácu PMÚ SR najmä pred záujemcami o štúdium na PF UK, študentmi PF UK v odboroch práva, ekonómie a budúcimi odborníkmi v týchto oblastiach.

PMÚ SR svojou prezentáciou na podujatí využil príležitosť podnietiť u študentov záujem preniesť získané vedomosti do praxe v rámci ich možného budúceho pracovného pôsobenia v PMÚ SR.

4.8.5.2 Projekt Computational Antitrust

Úrad, ako aj viaceré ďalšie súťažné orgány od roku 2021 spolupracoval v rámci projektu Centra právnej informatiky Codex na Stanfordskej univerzite v Kalifornii, USA. **V projekte s názvom Computational Antitrust sa zameriavajú na novú oblasť právnej informatiky.** V záujme zefektívnenia detegovania, analyzovania a naprávania protisúťažných praktík sa spoločne venujú vytváraniu a skvalitňovaniu automatizovaných výpočtových metód uplatňovania protimonopolnej politiky. Okrem výskumnej činnosti sa zaoberajú aj publikačnou a vzdelávacou činnosťou.

4.8.6 Spolupráca s orgánmi štátnej správy

Úrad zároveň udržiava spoluprácu vo veciach spoločného verejného záujmu s orgánmi štátnej správy SR v zmysle uzatvorených dohôd o vzájomnej spolupráci. Týkajú sa poskytovania dokumentácie, výmeny informácií a poznatkov, podávania podnetov a postúpenia vecí, ale aj realizácie odborných stretnutí, konzultácií, školiacich aktivít, tiež vypracovávanie stanovísk a prípravy legislatívnych úprav zameraných na zefektívnenie presadzovania práva.

4.8.6.1 Dohoda a dodatok k dohode o spolupráci

V roku 2022 uzatvoril **dohodu o spolupráci** s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“). Dohoda nadobudla účinnosť dňa 7. 6. 2022. Cieľom tejto dohody je

- posilnenie ochrany hospodárskej súťaže prostredníctvom efektívnejšieho odhaľovania dohôd obmedzujúcich súťaž a
- efektívnejší výkon činností spojených s kontrolou verejného obstarávania/obstarávania, ktorú PPA vykonáva na základe poverenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

V zmysle podpísanej dohody sa spolupráca medzi oboma inštitúciami bude uskutočňovať v oblastiach

- podávania podnetov PPA úradu z dôvodu podozrenia na porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže,
- písomnej konzultácie PPA s úradom vo veciach možného porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže,
- školení k problematike dohôd obmedzujúcich súťaž, najmä koordinácie vo verejnom obstarávaní podľa zákona o ochrane hospodárskej súťaže a v obstarávaní podľa usmernenia PPA k obstarávaniu tovarov, stavebných prác a služieb financovaných z PRV SR 2014 – 2022,
- pravidelnej aktualizácie rizikových indikátorov, ktoré vychádzajú z vlastných skúseností úradu a PPA, vrátane vysvetlenia špecifických aspektov aplikácie rizikových indikátorov v praxi.

Spolupráca v oblastiach podávania podnetov a písomnej konzultácie je podmienená predpokladanou hodnotou zákazky alebo súhrnnou hodnotou dotknutých zákaziek vyššou ako 100 000 eur bez DPH.

Úrad verí, že vzájomná spolupráca medzi oboma inštitúciami prispeje k efektívnejšiemu výkonu kontroly príslušných verejných obstarávaní vo vzťahu k prípadným porušeniam zákona o ochrane hospodárskej súťaže, a tým aj hospodárnejšiemu vynakladaniu verejných finančných prostriedkov.

Protimonopolný úrad SR s **Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR** (ďalej len „MIRRI“) dňa 6. 12. 2022 podpísali **Dodatok č. 1 k dohode o spolupráci č. 99/2019 zo dňa 21. 5. 2018** (ďalej len „dodatok“).

Cieľom uvedenej dohody o spolupráci č. 99/2018 (ďalej len „dohoda“), ktorú dotknuté strany uzatvorili dňa 21. 5. 2018, je predovšetkým posilnenie ochrany hospodárskej súťaže prostredníctvom efektívnejšieho odhaľovania dohôd obmedzujúcich súťaž a efektívnejšieho výkonu činností spojených s kontrolou verejného obstarávania.

V predmetnom dodatku PMÚ SR a MIRRI stanovili nasledujúci predmet dodatku a zároveň dôvod uzatvorenia tohto dodatku:

- a) zohľadnenie prechodu práv a povinností vyplývajúcich z dohody z Úradu vlády SR na MIRRI,
- b) zmena čl. I ods. 6 dohody spočívajúcej vo zvýšení finančného limitu pre možnosť podania podnetov zo 100 tis. eur na 300 tis. eur,
- c) zmena kontaktných osôb na účely dohody,
- d) doplnenie čl. III ods. 4 dohody o povinnosti PMÚ SR informovať certifikačný orgán o správnych konaniach u prijímateľov nenávratného finančného príspevku,
- e) úpravy z dôvodu prijatia nového zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- f) zmena prílohy č. 1 dohody spočívajúca v aktualizácii zoznamu jednotlivých riadiacich orgánov a sprostredkovateľských orgánov.

Uvedený dodatok nadobudol účinnosť dňa 8. 12. 2022.

Dodatok je dostupný na webovom sídle PMÚ SR v sekcii O úrade – Spolupráca v SR a medzinárodné vzťahy - [Memorandá a dohody o spolupráci](#), ako aj v [Centrálnom registri zmlúv](#).

Úrad aj počas pracovných stretnutí napr. s predstaviteľmi a zástupcami orgánov štátnej správy SR a samosprávy, s podnikateľmi alebo s odborníkmi z iných súťažných orgánov sa snaží o presadzovanie zdravého súťažného prostredia, aby dodržiavanie pravidiel hospodárskej súťaže bolo prínosom pre spotrebiteľov aj podnikateľov.

4.8.6.2 Spolupráca v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ

Protimonopolný úrad SR spolupracuje **s orgánmi a inštitúciami SR zapojenými do systému ochrany finančných záujmov Európskej únie** (ďalej len „EÚ“) a boja proti podvodom v rámci [siete AFCOS](#). Úlohu koordinačného útvaru v tejto oblasti plní v SR Úrad vlády SR prostredníctvom [odboru Národný úrad pre OLAF](#) (ďalej len „ONÚ OLAF“). V roku 2022 PMÚ SR v súvislosti s touto problematikou napr. prostredníctvom svojho webového sídla informoval o vydaní nasledujúcich správ:

- [Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike za rok 2021](#),
- [Výročná správa Európskeho úradu pre boj proti podvodom \(OLAF-u\) za rok 2021](#),
- [Výročná správa Európskej prokuratúry za rok 2021](#),
- [Výročná správa Európskej komisie o ochrane finančných záujmov Európskej únie – Boj proti podvodom za rok 2021](#).

4.8.6.3 Pracovná návšteva z partnerského úradu v Českej republike

PMÚ SR pokladal za dôležité aj ďalšie rozvíjanie **bilaterálnej spolupráce s partnerským úradom na ochrane hospodárskej súťaže v Českej republike**. Predstavitelia PMÚ SR dňa 2. 2. 2022 **privítali na pracovnej návšteve v Bratislave** hostí z Úradu pro ochranu hospodárske súťaže (ďalej len „ÚOHS“). O aktuálnych témach a otázkach v oblasti hospodárskej súťaže, ako aj o budúcej intenzívnejšej bilaterálnej spolupráci medzi úradmi diskutovali predstavitelia PMÚ SR - predseda PMÚ SR Tibor Menyhart, podpredseda PMÚ SR Boris Gregor, riaditeľka odboru legislatívno-právneho a zahraničných vzťahov PMÚ SR Michaela Nosa s predstaviteľmi ÚOHS - predseda ÚOHS Petr Mlsna, podpredseda zodpovedný za riadenie sekcie hospodárskej súťaže ÚOHS Kamil Nejezchleb a vedúci oddelenia medzinárodných vzťahov ÚOHS Roman Pliska.

Pre obe strany bola pracovná návšteva príležitosťou na podrobné prekonzultovanie viacerých aktuálnych výziev, ktorým v súčasnosti čelia obe inštitúcie a zároveň na zaujatie jednotného a čo najlepšieho postoja k riešeniu momentálnych otázok pri ochrane hospodárskej súťaže a presadzovaní jej princípov.

Zaoberali sa napr. vhodným prístupom k zohľadňovaniu environmentálnych hľadísk v rámci posudzovania protizákonných dohôd či ďalším postupom úradov pri aplikovaní pripravovanej regulácie digitálnych trhov a služieb v oboch krajinách. Rozprávali sa aj o čo najefektívnejšom využívaní vyšetrovacích právomocí úradov získaných smernicou ECN+, napr. v súvislosti s odhaľovaním kartelových dohôd a dotkli sa aj otázok možností a úloh úradov pri riešení sektorových problémov vyskytujúcich sa v oboch krajinách. V neposlednom rade predmetom pracovnej návštevy bolo okrem plnenia úloh v rámci blížiaceho sa predsedníctva Českej republiky v Rade Európskej únie aj posilňovanie spolupráce medzi stredoeurópskymi partnerskými úradmi.

5 ŠTÁTNA POMOC

5.1 ZÁKON O ŠTÁTNEJ POMOCI

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky plní úlohy koordinátora pomoci podľa zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) (ďalej len „zákon o štátnej pomoci“) a zabezpečuje ochranu hospodárskej súťaže v oblasti štátnej pomoci.

Kompetencie úradu ako koordinátora pomoci sú definované v zákone o štátnej pomoci – úrad vypracováva stanoviská k schémam pomoci vrátane ich dodatkov z hľadiska dodržiavania pravidiel Európskej únie pre pomoc, vypracováva stanoviská k návrhom na poskytnutie pomoci ad hoc, registruje schémy minimálnej pomoci, zabezpečuje spoluprácu pri schvaľovaní poskytovania novej štátnej pomoci medzi poskytovateľmi štátnej pomoci a Európskou komisiou, zabezpečuje spoluprácu s Európskou komisiou na úseku vybavovania sťažností tretích strán, vykonáva kontrolu poskytnutej minimálnej pomoci a ukladá pokuty v rámci správneho konania. Úrad tiež zabezpečuje metodickú a konzultačnú činnosť, školenia, šírenie informácií v oblasti pomoci a vypracováva súhrnnú správu o poskytnutej štátnej pomoci za predchádzajúci kalendárny rok. V legislatívnej oblasti úrad najmä zabezpečuje spoluprácu s Európskou komisiou pri príprave právne záväzných aktov Európskej únie pre pomoc, vypracováva stanoviská k návrhom právnych predpisov Slovenskej republiky z hľadiska dodržiavania pravidiel Európskej únie pre pomoc a zastupuje slovenské orgány na Poradnom výbore pre štátnu pomoc.

Úrad je koordinátorom pomoci vo vzťahu ku všetkej štátnej a minimálnej pomoci poskytovanej na území SR, bez ohľadu na odvetvie (t. j. koordinuje aj pomoc poskytovanú pre oblasť poľnohospodárstva a rybárstva, ktoré sú v iných členských štátoch často z pôsobnosti koordinátora pomoci vylúčené) a zdroje financovania (t. j. koordinuje pomoc poskytovanú výlučne zo štátneho rozpočtu, ako aj pomoc spolufinancovanú z fondov EÚ, Plánu obnovy a odolnosti a pod.).

5.2 ŠTATISTICKÉ ÚDAJE

Vybrané štatistické údaje z oblasti koordinácie pomoci za rok 2022

VYBRANÉ ŠTATISTICKÉ ÚDAJE	POČET
Schémy pomoci:	

Záväzné stanoviská k schémam štátnej pomoci	19
Záväzné stanoviská k dodatkom k schémam štátnej pomoci	17
Pripomienky k schémam štátnej pomoci (vrátane dodatkových)	110
Záväzné stanoviská k schémam minimálnej pomoci	23
Záväzné stanoviská k dodatkom k schémam minimálnej pomoci	24
Pripomienky k schémam minimálnej pomoci (vrátane dodatkových)	120
Opatrenia pomoci ad hoc:	
Záväzné stanoviská k štátnej pomoci ad hoc	4
Pripomienky k štátnej pomoci ad hoc	8
Záväzné stanoviská k minimálnej pomoci ad hoc	17
Pripomienky k minimálnej pomoci ad hoc	7
Stretnutia s poskytovateľmi	128
Školenia	16
Účasť na medzinárodných stretnutiach	28
Notifikácie EK (vrátane doplňujúcich informácií)	83
Metodické usmernenia:	
Zaslané prostredníctvom adresy statnapomoc@antimon.gov.sk	79
Vybavené inou formou (napr. elektronickou schránkou)	210
Zverejnené informácie na webovom sídle www.statnapomoc.sk:	
Schémy štátnej a minimálnej pomoci (vrátane dodatkových)	139
Legislatíva a metodické usmernenia	26
Novinky a zaujímavosti z oblasti štátnej pomoci	24

Štatistické informácie o poskytnutej štátnej pomoci na Slovensku v období rokov 2013 – 2022

PMÚ SR v súlade so zákonom o štátnej pomoci vypracováva každý rok správu o poskytnutej štátnej pomoci za predchádzajúci kalendárny rok, ktorú predkladá na rokovanie vlády SR.

Správa je vypracovaná na základe podkladov, ktoré podľa zákona o štátnej pomoci predložili PMÚ SR poskytovatelia štátnej pomoci. Formu a obsah ročných správ o poskytnutej štátnej pomoci upravuje nariadenie Komisie (ES) č. 794/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. ES L 140 30.4.2004, s. 1).

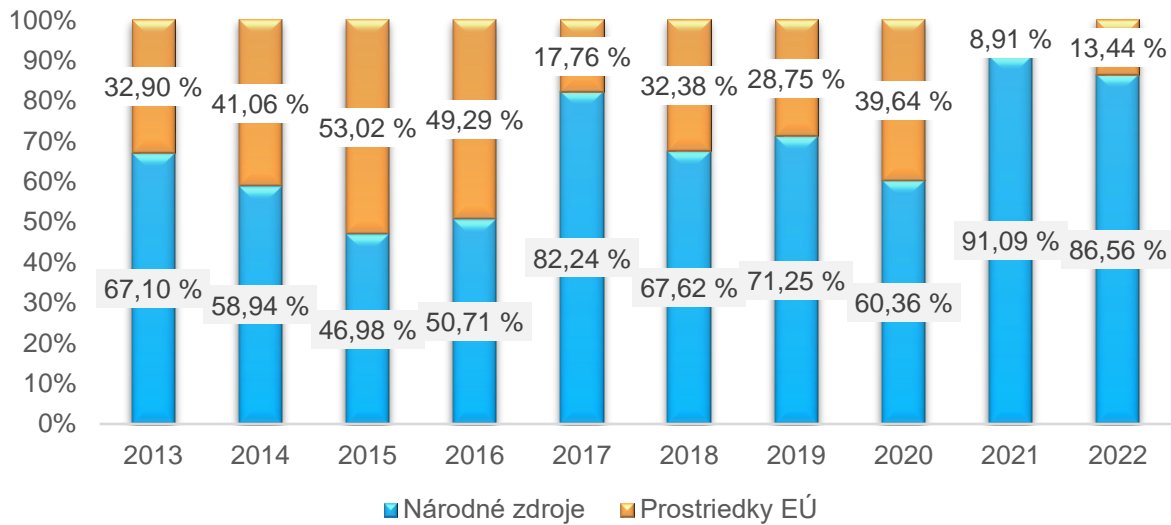
V roku 2022 bola štátna pomoc poskytnutá v celkovej výške **1 146,45 mil. eur**, z toho z národných zdrojov to bolo 86,56 % a zo zdrojov EÚ 13,44 %.

Celková výška štátnej pomoci sa v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 znížila o 1 139,06 mil. eur, čo predstavuje pokles o 49,84 %.

Podiel poskytnutej štátnej pomoci v roku 2022 z HDP bol 1,06 %.

Celková poskytnutá štátna pomoc za rok 2022 predstavuje 4,25 % z výdavkov štátneho rozpočtu.

Rozdelenie celkovej štátnej pomoci na národné zdroje a na prostriedky z EÚ (vyjadrené v mil. eur) za roky 2013 – 2022

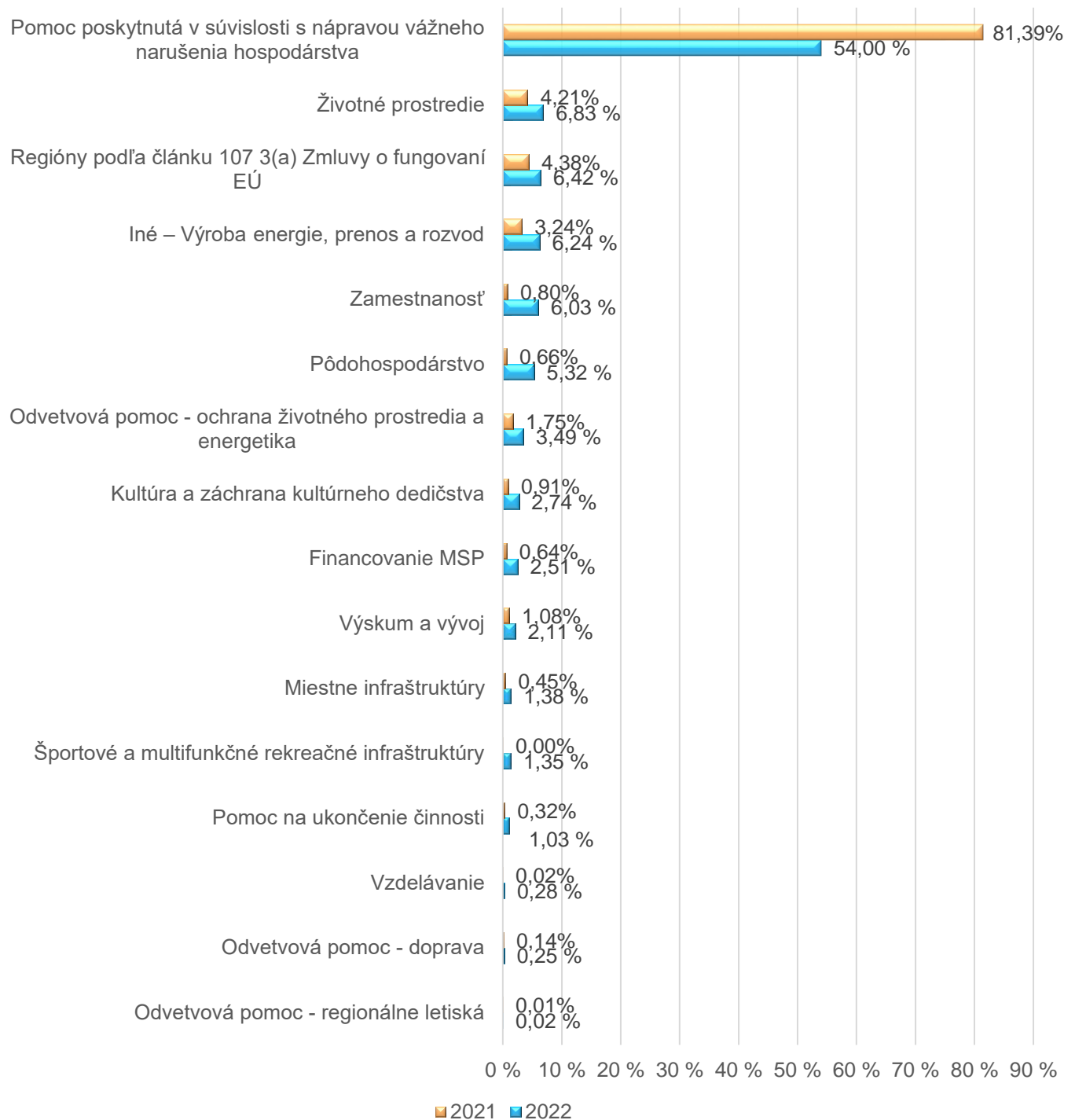

Najväčší podiel štátnej pomoci v roku 2022 smeroval na pomoc poskytnutú na nápravu vážneho narušenia hospodárstva v súvislosti s nákazou COVID-19 (46,49 %) a na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (7,51 %).

V porovnaní s rokom 2021 sa zvýšila štátna pomoc poskytnutá na vzdelávanie (o 831,43 %), pôdohospodárstvo (o 306,94 %) a na zamestnanosť (o 276,42 %).

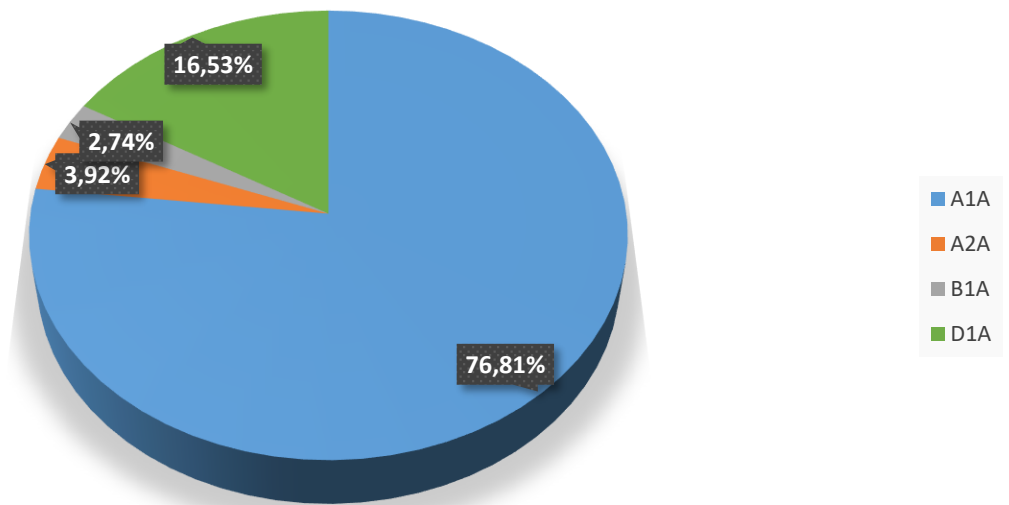
Najvýraznejšie medziročné zníženie bolo zaznamenané pri nasledujúcich účeloch: pomoc poskytnutá na nápravu vážneho narušenia hospodárstva v súvislosti s nákazou COVID-19 (o 71,35 %) a pomoc pre regióny podľa článku 107 3(a) Zmluvy o fungovaní EÚ (o 26,55 %).

Porovnanie poskytnutej štátnej pomoci za roky 2021 a 2022 podľa účelov pomoci z celkovej poskytnutej štátnej pomoci v %

Z celkového objemu štátnej pomoci poskytnutej v roku 2022 bolo 76,81 % poskytnutých formou dotácií, NFP a poskytnutých služieb, 16,53 % formou záruk za úvery, 3,92 % formou úľav na dani a 2,74 % formou rizikového kapitálu.

Poskytnutá štátna pomoc podľa kategórií foriem pomoci za rok 2022

Kategória A zahŕňa pomoc, ktorá je poskytnutá príjemcovi v plnom rozsahu. To znamená, že prvok pomoci sa rovná nominálnej hodnote pomoci. Pre túto kategóriu pomoci je typické, že výhoda prenesená na príjemcu zvyčajne zodpovedá rozpočtovaným výdavkom. Táto kategória sa delí do dvoch podskupín podľa toho, či je pomoc poskytnutá prostredníctvom rozpočtu – A1 alebo prostredníctvom daňového systému či systému sociálneho zabezpečenia – A2.

Kategória B zahŕňa všetky aktivity štátu alebo samospráv, ktorých výsledkom je nadobudnutie podielu alebo účasti v ľubovoľnej forme v súkromných spoločnostiach (napr. konverzia dlhu na akciový kapitál). Takéto nadobudnutie podielu alebo účasti na podniku, ktoré nezodpovedá správaniu sa racionálneho súkromného investora za trhových podmienok (napr. ak štát nezíska akcie za rovnakých okolností, za akých by ich získal súkromný subjekt), predstavuje poskytnutie výhody a v prípade splnenia ostatných podmienok podľa čl. 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní EÚ (ďalej aj „ZFEÚ“) aj poskytnutie štátnej pomoci.

Kategória D zahŕňa záruky. Záruka sa zvyčajne vyjadruje v zaručenej nominálnej hodnote. Prvok pomoci (D1A) je oveľa nižší ako nominálna suma, pretože zodpovedá výhode, ktorú príjemca získava vďaka podmienkam, ktoré sú výhodnejšie ako trhové. Ak však v rámci záručnej schémy vzniknú straty, je zahrnutá aj celková strata po odpočítaní všetkých zaplatených prémieí, pretože sa môže považovať za konečný prevod príjemcovi. Podľa oznámenia Komisie o zárukách sa pomoc poskytuje v momente poskytnutia záruky, a nie vtedy, keď sa uskutočňujú platby podľa podmienok záruk.

Štatistické informácie o poskytnutej minimálnej pomoci za rok 2022²

Nariadenie Európskej Komisie	Počet prípádov minimálnej pomoci	Počet príjemcov minimálnej pomoci	Poskytnutá minimálna pomoc (v EUR)
Nariadenie č. 1407/2013 – Cestná nákladná doprava	0	0	0
Nariadenie č. 1407/2013 – Všeobecné nariadenie	44 392	29 126	249 680 126,91
Nariadenie č. 1408/2013 – Poľnohospodárstvo	204	190	906 016,24
Nariadenie č. 360/2012 – Služby všeobecného hospodárskeho záujmu	110	102	30 802 421,50
Nariadenie č. 717/2014 – Rybolov a akvakultúra	0	0	0,00
Spolu	44 706	29 418	281 388 564,65

² Uvedené údaje sú z centrálného registra, t. j. z informačného systému pre evidenciu a monitorovanie pomoci (IS SEMP). Vzhľadom na skutočnosť že centrálny register je denne doplňaný o nové údaje zo strany poskytovateľov pomoci, resp. vykonávateľov schém, suma a počet prípadov sa tak v závislosti odo dňa generovania zostavy líšia.

5.3 AKTIVITY ÚRADU V OBLASTI ŠTÁTNEJ A MINIMÁLNEJ POMOCI V ROKU 2022

5.3.1 Informovanie verejnosti

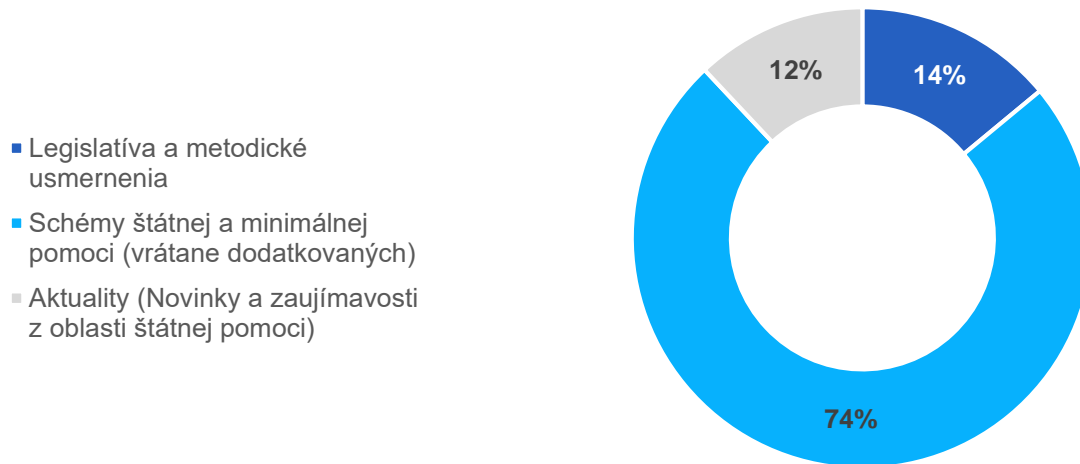
Úrad pravidelne informuje poskytovateľov pomoci, vykonávateľov schém pomoci aj širokú verejnosť o novinkách a aktuálnych informáciách z oblasti štátnej a minimálnej pomoci prostredníctvom webového sídla www.antimon.gov.sk/statna-pomoc/, ako aj prostredníctvom informačnej e-mailovej adresy statnapomoc@antimon.gov.sk.

Webové sídlo www.antimon.gov.sk/statna-pomoc/ obsahuje pravidelne aktualizované informácie o štátnej pomoci a minimálnej pomoci, prehľad legislatívy v oblasti štátnej a minimálnej pomoci, formuláre potrebné pri notifikácii opatrenia pomoci Európskej komisii, metodické príručky a usmernenia koordinátora pomoci a Európskej komisie, informácie o diskontných a referenčných sadzbách. Na webovom sídle sú k dispozícii aj ročné správy o poskytnutej štátnej pomoci, platné a účinné schémy štátnej pomoci a schémy minimálnej pomoci, rozdelené podľa jednotlivých poskytovateľov, prehľad rozhodnutí Európskej komisie pre Slovenskú republiku, ako aj samostatný priečinok týkajúci sa rozhodnutí Európskej komisie o neoprávnenej a nezlučiteľnej pomoci, informácie o centrálnom registri a tiež aktuálne priečinky týkajúce sa Plánu obnovy a odolnosti SR, opatrení v súvislosti s vojnou na Ukrajine a tiež opatrení v súvislosti s COVID-19.

E-mailová adresa statnapomoc@antimon.gov.sk slúži ako základný kontaktný bod pre odbornú a laickú verejnosť, s cieľom zabezpečiť metodickú a konzultačnú činnosť pre jednotlivých žiadateľov o usmernenie v oblasti dodržiavania pravidiel štátnej a minimálnej pomoci vo všeobecnosti, ako aj v konkrétnych prípadoch.

V roku 2022 bolo vybavených 79 žiadostí o usmernenie, ktoré sa týkali odborných otázok pri uplatňovaní pravidiel EÚ v oblasti štátnej a minimálnej pomoci, žiadostí o školenie alebo konzultáciu, taktiež otázky ohľadom informačného systému pre evidenciu a monitorovanie pomoci (IS SEMP). Zvyšná časť žiadostí súvisela s usmernením počas pandémie COVID-19 a s prípravou dokumentov v súvislosti s implementáciou Plánu obnovy a odolnosti SR.

Zverejnené informácie na webovom sídle www.antimon.gov.sk/statna-pomoc/ v roku 2022

V roku 2022 bolo na webovom sídle www.antimon.gov.sk/statna-pomoc/ zverejnených 189 informácií z oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci.

Z uvedeného počtu sa 74 % týkalo zverejnenia nových schém štátnej a minimálnej pomoci, resp. schém v znení dodatkov. Ďalších 12 % tvorili zverejnené novinky a zaujímavosti z oblasti štátnej pomoci. 14 % informácií sa týkalo legislatívnych zmien Európskej komisie v oblasti štátnej pomoci a metodických usmernení koordinátora pomoci.

5.3.2 Metodické príručky a usmernenia

Koordinátor pomoci v rámci svojej metodickej a konzultačnej vytvoril pre žiadateľov o minimálnu pomoc dokument s názvom „Vyhlásenie žiadateľa o minimálnu pomoc podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 717/2014 z 27. júna 2014 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis v sektore rybolovu a akvakultúry v platnom znení“. Tento dokument sumarizuje podmienky, ktoré je potrebné splniť pri poskytovaní minimálnej pomoci podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 717/2014. Môže ho využívať žiadatelia ako prílohu k ich žiadosti adresovanej poskytovateľovi pomoci. Poskytovatelia pomoci, ktorí plánujú pripraviť schému minimálnej pomoci podľa tohto nariadenia, môžu vyhlásenie využiť ako prílohu predmetnej schémy. Uvedeným vyhlásením sa doplnili už existujúce vyhlásenia žiadateľa o minimálnu pomoc podľa nariadení Komisie č. 1407/2013 a 1048/2013.

Koordinátor pomoci zverejnil na webovom sídle úradu grafické znázornenie postupov podľa zákona o štátnej pomoci, v členení na minimálnu pomoc, štátnu pomoc podľa nariadení o skupinových výnimkách a štátnu pomoc podliehajúcu schvaľovaniu zo strany Európskej komisie (notifikácii). Tieto grafické postupy majú uľahčiť poskytovateľom pomoci orientáciu v procesných postupoch upravených v zákone o štátnej pomoci.

Koordinátor pomoci tiež vydal metodické usmernenie k jedinému podniku. Jeho účelom bolo uľahčiť interpretáciu tejto definície zo strany poskytovateľov pomoci, vykonávateľov schém pomoci, ale aj príjemcov v praxi. Súčasťou tohto metodického usmernenia je teoretický úvod zameraný na vysvetlenie pojmu „jediný podnik“, a to aj v kontexte prepojenia cez fyzickú osobu či orgán verejnej správy, ako aj praktické príklady situácií, kedy podniky medzi sebou tvoria alebo netvoria jediný podnik. Týmto metodickým usmernením nahradil pôvodné usmernenie týkajúce sa jediného podniku z roku 2015.

V spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska zverejnil na webovom sídle úradu, v priečinku „Samospráva“, štvrtú časť informačnej kampane „Začíname so štátnou pomocou“, s názvom „Minimálna pomoc ad hoc“. Cieľom kampane je rozšíriť úroveň povedomia o pravidlách štátnej pomoci v rámci tejto cieľovej skupiny. Táto časť kampane podrobne upravuje náležitosti žiadosti o stanovisko k minimálnej pomoci ad hoc, ako aj obsah vyhlásenia žiadateľa o minimálnu pomoc ad hoc. Uvádza tiež praktické príklady zamerané na posudzovanie jediného podniku či kumulácie minimálnej pomoci, ako aj rady týkajúce sa zaznamenávania poskytnutej pomoci do centrálného registra (IS SEMP).

Koordinátor pomoci tiež aktualizoval už zverejnené Metodické usmernenie – Prípady nepodliehajúce pravidlám v oblasti štátnej pomoci.

Koordinátor pomoci v rámci svojej metodickej a konzultačnej činnosti operatívne komunikoval s jednotlivými poskytovateľmi pomoci, resp. vykonávateľmi schém pomoci aj na báze bilaterálnej spolupráce.

5.3.3 Stretnutia s poskytovateľmi a školenia

K hlavným cieľom koordinátora pomoci dlhodobu patrí zvyšovanie povedomia v oblasti štátnej pomoci, a to najmä prostredníctvom pracovných stretnutí, školení, metodických usmernení a informácií zverejňovaných na webovom sídle či zasielaných prostredníctvom siete kontaktných osôb pre štátnu pomoc.

Pracovných stretnutí so zástupcami poskytovateľov pomoci, resp. vykonávateľov schém pomoci sa v roku 2022 uskutočnilo takmer 130. Prevažná väčšina z nich sa

uskutočnila online formou, čo umožňovalo väčšiu flexibilitu a vyšší počet účastníkov na stretnutiach na oboch stranách.

Koordinátor pomoci v roku 2022 zorganizoval celkovo 16 školení. Dominovali medzi nimi školenia a praktické workshopy pre Úrad vládneho auditu, ktoré sa uskutočnili celkovo 4, z tohto počtu sa 2 školiace aktivity uskutočnili prezenčnou formou (v Bratislave a vo Zvolene) a 2 školiace aktivity sa uskutočnili online formou. Obsahové zameranie školení vychádzalo najmä z kontrolných otázok pre overenie dodržania pravidiel štátnej pomoci, ktoré audítori využívajú pri svojej činnosti. Boli tiež obohatené o konkrétne skúsenosti koordinátora pomoci a o možnosť diskusie, ktorá bola aktívne využívaná.

Na základe žiadosti Ministerstva financií SR aj Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR sa uskutočnili školenia k Informačnému systému pre evidenciu a monitorovanie pomoci (IS SEMP), ktorého predmetom boli najmä praktické ukážky práce s informačným systémom.

V rámci povinného vzdelávania pre administratívne kapacity (AK EŠIF) sa uskutočnili 2 online školenia zamerané na vysvetlenie základných princípov a pojmov v oblasti štátnej pomoci, vnútroštátnu legislatívu a vybrané právne predpisy z legislatívy EÚ v oblasti štátnej pomoci.

Koordinátor pomoci sa tiež zapojil do projektu spolupráce s partnerským úradom v Čiernej Hore. V rámci tohto projektu boli predmetom školení skúsenosti koordinátora pomoci pred vstupom a po vstupe SR do EÚ, konkrétne systém štátnej pomoci, existujúca pomoc, posudzovanie prípadov (notifikačný proces, konzultácie s poskytovateľmi, pomoc podľa nariadení o skupinových výnimkách, pomoc de minimis), transparentnosť pomoci, nezákonná štátna pomoc, kontroly poskytnutia minimálnej pomoci a sankcie ukladané podľa zákona o štátnej pomoci.

V jesenných mesiacoch roku 2022 koordinátor pomoci dvakrát zorganizoval úvodné školenie v oblasti štátnej pomoci zamerané na základné pojmy a procedurálne pravidlá v oblasti štátnej pomoci, vnútroštátnu a európsku legislatívu upravujúcu štátnu pomoc.

V závere roka 2022 sa tiež uskutočnilo špecializované školenie pre zástupcov miest, obcí, samosprávnych krajov a regionálnych centier. Obsah tohto školenia bol prispôbený cieľovej skupine a zahŕňal okrem teoretickej časti najmä konkrétne príklady z aplikačnej praxe koordinátora pomoci v tejto oblasti.

5.3.4 Medzinárodné stretnutia

Koordinátor pomoci sa v roku 2022 zúčastnil na 28 medzinárodných stretnutiach ohľadom štátnej pomoci.

Medzinárodná spolupráca bola zrealizovaná najmä prostredníctvom účasti zástupcu koordinátora pomoci na zasadnutiach Pracovnej skupiny pre implementáciu modernizácie štátnej pomoci (WG SAM) a v Poradných výboroch pre štátnu pomoc. Poradné výbory sa týkali najmä cielenej revízie nariadenia o skupinových výnimkách, revízie pravidiel pre poskytovanie pomoci v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, rybárstva a akvakultúry, oznámenia o zárukách, ako aj pripravovaného nového nariadenia o minimálnej pomoci.

5.3.5 Kontrolná činnosť

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky ako koordinátor pomoci je na základe § 14 ods. 2 zákona o štátnej pomoci oprávnený vykonať u poskytovateľa minimálnej pomoci kontrolu poskytnutia minimálnej pomoci. Na tento účel je úrad oprávnený overiť si potrebné skutočnosti aj u príjemcu minimálnej pomoci alebo u vykonávateľa schémy minimálnej pomoci. Na výkon kontroly sa vzťahujú oprávnenia a povinnosti podľa § 20 až § 27 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Jednotlivé kontroly poskytnutia minimálnej pomoci úrad vykonáva na základe ročného plánu kontrol minimálnej pomoci, ktorý schvaľuje predseda úradu.

Protimonopolný úrad v roku 2022 v dôsledku doznievajúcej pandémie Covid-19 a komplexnosti prípadu otvoril len 1 kontrolu poskytnutia minimálnej pomoci. V rámci kontroly poskytnutia minimálnej pomoci preveroval 48 prípadov poskytnutej minimálnej pomoci so súhrnnou výškou minimálnej pomoci 3 712 559,29 eur.

Počas kontroly sa zamerával na dodržanie podmienok poskytnutia minimálnej pomoci v rámci schém minimálnej pomoci vyplývajúcich z príslušných nariadení EÚ pre minimálnu pomoc, ako aj vyplývajúcich zo zákona o štátnej pomoci.

Vykonanou kontrolou minimálnej pomoci zistil porušenia niektorých ustanovení zákona o štátnej pomoci, a to najmä porušenie ustanovenia § 13 ods. 1, ktoré upravuje rozsah a obsah údajov o poskytnutej minimálnej pomoci a o príjemcovi minimálnej pomoci, ktoré majú byť zaznamenané do centrálného registra (IS SEMP), ako aj porušenie ustanovenia § 13 ods. 2 zákona o štátnej pomoci, t. j. nedodržanie povinnosti poskytovateľa minimálnej pomoci zaznamenať údaje o poskytnutej minimálnej pomoci a údaje o príjemcovi minimálnej pomoci do centrálného registra (IS SEMP) do piatich pracovných dní odo dňa poskytnutia minimálnej pomoci.

Kontrolou tiež zistil, že v niektorých prípadoch nebolo súčasťou tlačiva žiadosti o poskytnutie pomoci čestné vyhlásenie príjemcu minimálnej pomoci o tom,

- že poskytnutá pomoc nebude použitá v odvetviach hospodárstva, resp. na činnosti, na ktoré sa pomoc v súlade s ustanovením článku 1 ods. 1 nariadenia Komisie č. 1407/2013 nevzťahuje,
- že príjemca pomoci si je vedomý, že ak podnik vykonáva cestnú nákladnú dopravu v prenájme alebo za úhradu a zároveň iné činnosti, na ktoré sa uplatňuje strop vo výške 200 000 eur, strop vo výške 200 000 eur sa na tento podnik uplatní za predpokladu, že zabezpečí pomocou primeraných prostriedkov, ako je oddelenie činností alebo rozlíšenie nákladov, aby podpora pre činnosti cestnej nákladnej dopravy nepresiahla 100 000 eur,
- či je/nie je súčasťou skupiny podnikov, ktoré sú považované za jediný podnik podľa čl. 2 ods. 2 nariadenia Komisie č. 1407/2013.

Ďalším zisteným nedostatkom pri výkone kontroly minimálnej pomoci bolo, že poskytovateľ nemal písomne upravený procesný postup poskytovania minimálnej pomoci v špecifických interných predpisoch, resp. usmerneniach.

Taktiež počas výkonu kontroly minimálnej pomoci zistil, že poskytovateľ v niektorých prípadoch písomne neinformoval príjemcu o predpokladanej výške pomoci vyjadrenej ako ekvivalent hrubého grantu a o tom, že ide o minimálnu pomoc, pričom v písomnom oznámení sa uvádza názov schémy, celý názov nariadenia de minimis, odkaz na nariadenie de minimis a údaje o jeho uverejnení v Úradnom vestníku EÚ.

V roku 2022 úrad navrhol spolu 8 odporúčaní, na základe ktorých kontrolovaný poskytovateľ minimálnej pomoci prijal príslušné opatrenia. Cieľom odporúčaní bolo dosiahnuť žiadúce zmeny v kontrolovanej oblasti, ako aj zlepšenie a skvalitnenie riadiacich a kontrolných systémov poskytovateľa minimálnej pomoci v záujme obmedzenia možnosti poskytovania minimálnej pomoci v rozpore s pravidlami pre jej poskytovanie.

Cieľom vykonanej kontroly minimálnej pomoci bolo aj zabezpečenie transparentnosti poskytovania minimálnej pomoci.

5.3.6 Správne konanie

V roku 2022 Protimonopolný úrad SR podľa § 15 ods. 2 zákona o štátnej pomoci začal celkovo 7 správnych konaní za porušenie povinností v lehote a/alebo úplne zaznamenať údaje o poskytnutej štátnej pomoci a poskytnutej minimálnej pomoci do centrálného registra (IS SEMP).

V minulom roku Protimonopolný úrad SR rozhodol o uložení pokuty za neskoré a/alebo nesprávne zaznamenanie údajov o poskytnutej štátnej pomoci a minimálnej pomoci

do centrálného registra (IS SEMP) v celkovej výške 6 677,34 eur. Protimonopolný úrad SR v roku 2022 taktiež vydal rozhodnutie o uložení pokuty v 2 správnych konaniach, ktoré boli otvorené ešte v roku 2021, a to v celkovej výške 3 827,95 eur. V roku 2022 Protimonopolný úrad SR v rámci správnych konaní uložil pokutu celkovo vo výške 10 505,29 eur.

5.3.7 Legislatívne zmeny v roku 2021

Nová legislatíva na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine

Doznievajúca pandémia, ale najmä nastupujúca energetická kríza spôsobili vážne dopady na činnosť mnohých subjektov vykonávajúcich hospodársku činnosť. Na túto situáciu promptne zareagovala EK, a to dňa 23. 3. 2022 prijatím novej právnej úpravy - oznámenia Komisie „Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine“ (2022/C 131 I/01, ďalej len „dočasný krízový rámec“).

Vytvoril sa tým právny rámec na vypracovanie nových schém štátnej pomoci, ktorých cieľom je kompenzovať podnikom straty súvisiace s rastom cien elektriny a plynu. Dočasný krízový rámec umožnil členským štátom využiť flexibilitu predpokladanú v pravidlách štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súvislosti s ruskou inváziou na Ukrajinu.

Dočasný krízový rámec bol v priebehu roka 2022 dvakrát novelizovaný, na novelizovanom znení sa aktívne podieľali aj slovenské orgány zastúpené koordinátorom pomoci:

1. EK dňa 20. 7. 2022 prijala prvú zmenu a doplnenie dočasného krízového rámca. Týmto pozmeňujúcim a doplňujúcim návrhom sa predovšetkým rozšíril dočasný krízový rámec tým, že sa stanovili dodatočné druhy opatrení pomoci v súlade s plánom REPowerEU - opatrenia urýchľujúce zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, opatrenia uľahčujúce dekarbonizáciu priemyselných procesov. Zmenený a doplnený dočasný krízový rámec tiež rozšíril existujúce typy podpory, ktoré mohli členské štáty poskytnúť spoločnostiam v núdzi. Zmenou a doplnením EK ďalej objasnila podmienky, za ktorých mohli členské štáty poskytnúť pomoc na pokrytie zvýšenia nákladov na plyn a elektrinu pre spoločnosti.
2. EK po opakovaných konzultáciách s členskými štátmi dňa 28. 10. 2022 prijala revidovaný „Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine“ (ďalej len „nový dočasný krízový rámec“).

Nový dočasný krízový rámec nahradil predchádzajúci dočasný krízový rámec prijatý dňa 23. 3. 2022. Okrem revízie a prispôsobeniu novým potrebám sa predĺžila platnosť krízového rámca do 31. 12. 2023. Hlavným cieľom revízie je pomôcť členským štátom riešiť situáciu v dôsledku vysokých cien energií v EÚ a pomôcť zvýšiť bezpečnosť dodávok.

Nový dočasný krízový rámec umožnil poskytnúť pomoc na

- kompenzovanie dopadov sankcií proti Rusku a odvetných sankcií na podniky EÚ, pričom sa revíziou zvyšuje horná hranica podľa oddielu 2.1 až na 2 mil. eur (250 tis. eur pre podniky v poľnohospodárskej prvovýrobe a 300 tis. eur v rybolove a akvakultúre);
- zvýšenie likvidity vo forme verejných záruk za úvery a na podporu likvidity vo forme dotovaných úverov, pričom pre energetické podniky na ich obchodné činnosti je možné vo výnimočných prípadoch poskytnúť verejné záruky presahujúce 90 % krytia, ak predstavujú finančnú zálohu centrálnej protistrane alebo zúčtovacím členom;
- krytie dodatočných nákladov v dôsledku mimoriadne výrazného zvýšenia cien zemného plynu a elektriny, pričom takáto podpora sa môže poskytnúť podnikom buď na základe ich súčasnej alebo historickej spotreby energie (pre vybrané energeticky náročné podniky je možné poskytnúť pomoc až s 80 % intenzitou, na výpočet maximálnej hodnoty oprávnených nákladov sa určila presná metodika, EK vypracovala tabuľku o rôznych možnostiach podpory);
- urýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovania a tepla z obnoviteľných zdrojov v súvislosti s plánom REPowerEU;
- dekarbonizáciu priemyselných výrobných procesov prostredníctvom elektrifikácie a/alebo používaním obnoviteľného vodíka a vodíka vyrábaného pomocou elektriny pri splnení určitých podmienok a na opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti;
- ďalšie zníženie spotreby elektriny, pričom takáto kompenzácia sa môže vyplatiť za ďalšiu elektrinu, ktorá nebola spotrebovaná v porovnaní s očakávanou spotrebou (tzv. kontrafaktuálny scenár).

Nový dočasný krízový rámec uložil členským štátom povinnosť do 12 mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci uverejniť príslušné informácie o každej individuálnej pomoci nad 100 tis. eur pre priemyselné podniky a 10 tis. eur pre podniky v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby a rybníctva. V prípade, že celková pomoc presiahne 50 mil. eur pre individuálny podnik, ten musí predložiť plán zníženia uhlíkovej stopy svojej spotreby energie. Členské štáty musia EK predkladať výročné správy o poskytnutej pomoci podľa dočasného rámca.

Nový dočasný krízový rámec sa uplatňuje na všetky opatrenia notifikované od 28. 10. 2022, ako aj na opatrenia notifikované podľa predchádzajúceho dočasného krízového rámca. EK sa zaviazala v úzkej spolupráci s členskými štátmi zabezpečiť urýchlené posúdenie opatrení štátnej pomoci po ich jednoznačnej a úplnej notifikácii, ako aj k revízii nového dočasného krízového rámca pred 31. 12. 2023.

[EK zverejnila nový vzor notifikačného formulára pre pomoc v rámci Dočasného krízového rámca pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine](#)

EK dňa 19. 11. 2022 oznámila, že zverejnila [nový vzor notifikačného formulára v rámci dočasného krízového rámca](#) prijatého dňa 28. 10. 2022 pod názvom „Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine“.

Znenie nového notifikačného formulára je k dispozícii na webovom sídle koordinátora pomoci www.antimon.gov.sk v sekcii Legislatíva - Legislatíva EÚ pre oblasť štátnej pomoci – [Legislatíva EK v súvislosti s krízou v dôsledku vojenského konfliktu na Ukrajine](#).

[Plán obnovy a odolnosti SR](#)

V rámci Národného plánu obnovy a odolnosti pre Slovenskú republiku, ktorý vznikol aj v reakcii na krízu spôsobenú pandémiou koronavírusu a jej ekonomické dopady, vykonávatelia jednotlivých komponentov spustili realizáciu reforiem a investícií. Mnohé z nich boli predmetom konzultácií s koordinátorom pomoci z hľadiska zabezpečenia ich súladu s pravidlami v oblasti štátnej pomoci, prípadne na ich základe boli vypracované schémy štátnej či minimálnej pomoci, predložené koordinátorovi pomoci so žiadosťou o vydanie stanoviska.

Program Slovensko

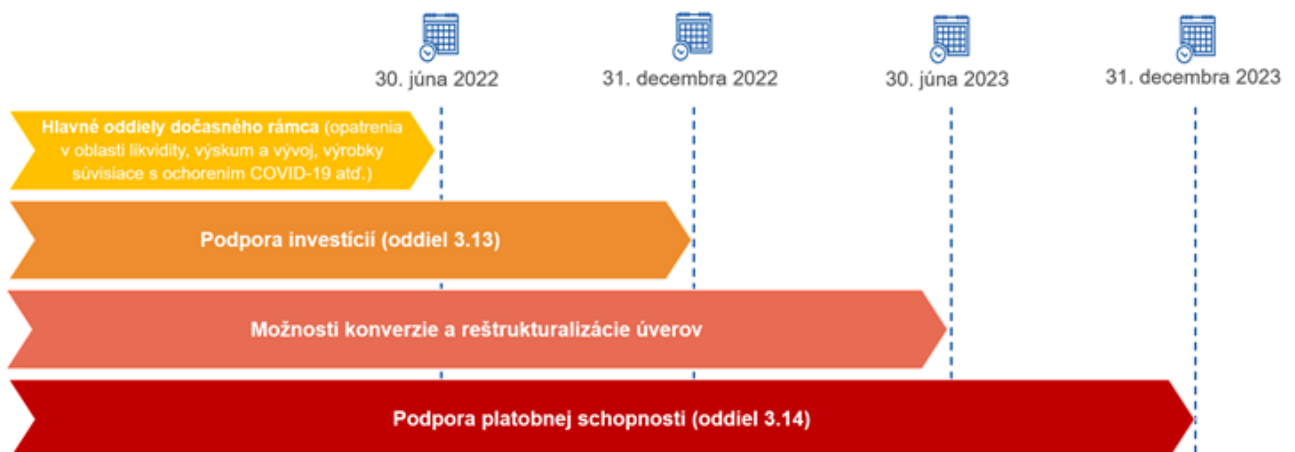
V nadväznosti na schválenie Programu Slovensko na nové programové obdobie tiež poskytovatelia pomoci, v spolupráci s koordinátorom pomoci, začali s prípravou schém štátnej a minimálnej pomoci.

Vykonávacím rozhodnutím Komisie C(2022) 8557 final z 22. 11. 2022, ktorým bol program „Program Slovensko“ schválený na podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu, Európskeho sociálneho fondu plus a Fondu na spravodlivú transformáciu v rámci cieľa Investovanie do zamestnanosti a rastu na Slovensku, boli pre Slovenskú republiku schválené územia oprávnené na podporu z Fondu na spravodlivú transformáciu. Tým sa vytvoril predpoklad, aby slovenské orgány mohli požiadať EK o aktualizáciu mapy regionálnej pomoci pre Slovensko na obdobie od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2027, vzhľadom na to, že územia, ktorá patria do Fondu spravodlivej transformácie, sú oprávnené na dodatočný bonus 10 % k intenzitám pomoci uvedeným v regionálnej mape. Rozhodnutie EK k aktualizovanej mape regionálnej pomoci pre Slovensko bolo prijaté v prvom štvrtroku 2023.

Dočasný rámec štátnej pomoci v súvislosti s pandémiou COVID-19

EK informovala členské štáty, že Dočasný rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19 (ďalej len „dočasný rámec“) sa nebude ďalej predlžovať.

Platnosť dočasného rámca tak pre väčšinu nástrojov skončila dňa 30. 6. 2022. EK uviedla, že dočasný rámec štátnej pomoci v súvislosti s pandémiou COVID-19 sa v prípade väčšiny poskytnutých nástrojov nepredĺži po súčasnom dátume uplynutia platnosti (t. j. 30. 6. 2022). Zároveň však dodala, že členské štáty budú mať aj naďalej možnosť prijímať osobitné opatrenia na podporu investícií do 31. 12. 2022 a osobitné opatrenia na podporu platobnej schopnosti do 31. 12. 2023. Postupné ukončenie dočasného rámca najlepšie ilustruje nasledujúca schéma pripravená EK:

Revidované usmernenia o regionálnej štátnej pomoci

EK prijala revidované usmernenia o regionálnej štátnej pomoci, ktoré obsahujú pravidlá, na základe ktorých môžu členské štáty poskytovať štátnu pomoc podnikom na podporu hospodárskeho rozvoja v znevýhodnených oblastiach EÚ bez toho, aby ohrozili rovnosť všetkých členských štátov. Revidované usmernenia o regionálnej štátnej pomoci začali platiť dňa 1. 1. 2022.

Regionálna pomoc je dôležitý nástroj, ktorý členské štáty používajú na posilnenie regionálneho rozvoja. EK prijala revidované usmernenia o regionálnej štátnej pomoci po vyhodnotení existujúcich pravidiel z roku 2019, ako aj po rozsiahlych konzultáciách o návrhu ich znenia so všetkými zainteresovanými stranami, vrátane členských štátov, regionálnych a miestnych orgánov, podnikateľských združení, záujmových skupín, jednotlivých podnikov a občanov.

Revidované usmernenia o regionálnej štátnej pomoci zahŕňajú niekoľko cieľných úprav, ktoré majú zjednodušiť poskytovanie pomoci a zohľadniť tak skúsenosti s uplatňovaním predchádzajúcich pravidiel, ako aj nové politické priority súvisiace s Európskou zelenou dohodou a európskymi stratégiami v oblasti priemyslu a digitalizácie.

Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022

EK dňa 18. 2. 2022 zverejnila nové usmernenia pod názvom Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022. V oznámení sa vysvetľuje postup, podľa ktorého EK posúdi, kedy môže byť národná pomoc pre oblasť ochrany životného prostredia a klímy zlučiteľná s pravidlami štátnej pomoci Európskej únie, t. j. pomoc musí podnecovať hospodársku činnosť, stimulovať činnosť, ktorá prináša prínosy pre životné prostredie v súlade s cieľmi zelenej dohody, pričom zároveň nesmie narušiť hospodársku súťaž ani obchod.

Usmernenia sa uplatňujú na štátnu pomoc pre

- hospodársku činnosť, ktorá zlepšuje ochranu životného prostredia vrátane ochrany klímy,
- činnosti v odvetví energetiky, na ktoré sa vzťahujú pravidlá EÚ,
- odvetvia, na ktoré sa vzťahujú osobitné pravidlá štátnej pomoci, pokiaľ sa v týchto pravidlách nestanovuje inak,
- opatrenia pomoci v oblasti životného prostredia v prospech veľkých letísk s ročným objemom viac než 5 miliónov cestujúcich bez ohľadu na bod 17 písm. b) [usmernení v oblasti letectva](#).

EK tieto usmernenia uplatní pri posudzovaní zlučiteľnosti každej notifikovateľnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky, ktorá sa poskytne od 27. 1. 2022 alebo ktorej poskytnutie sa plánuje od uvedeného dátumu. Členské štáty EÚ musia v prípade potreby zmeniť najneskôr do 31. 12. 2023 existujúce schémy pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky tak, aby boli v súlade s týmito usmerneniami.

Revidovaný rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie

EK dňa 19. 10. 2022 prijala revidované Oznámenie Komisie „Rámec pre štátnu pomoc na výskum, vývoj a inovácie“ (ďalej len „rámec pre výskum, vývoj a inovácie“), v ktorom sa stanovujú pravidlá, podľa ktorých môžu členské štáty poskytovať štátnu pomoc spoločnostiam na činnosti v oblasti výskumu, vývoja a inovácií.

Cieľom rámca pre výskum, vývoj a inovácie je uľahčiť výskumné, vývojové a inovačné činnosti, ku ktorým by v dôsledku zlyhaní trhu nedošlo bez verejnej podpory. Umožňuje členským štátom za určitých podmienok poskytovať podnikom a výskumnej obci potrebné stimuly na realizáciu týchto dôležitých činností a investícií v tejto oblasti.

Rámec pre výskum, vývoj a inovácie spočíva na zásade technologickej neutrality, a preto sa vzťahuje na všetky technológie, priemyselné odvetvia a sektory s cieľom zabezpečiť, aby pravidlá vopred nepredpisovali, ktoré výskumné cesty povedú k novým riešeniam pre výrobky, postupy a služby.

Revidovaný rámec pre výskum, vývoj a inovácie zahŕňa niekoľko cielených úprav s cieľom

- zjednodušiť a zohľadniť skúsenosti získané pri uplatňovaní rámca pre výskum, vývoj a inovácie z roku 2014,
- zohľadniť regulačný, hospodársky a technologický vývoj a
- zosúladiť príslušné pravidlá so súčasnými politickými prioritami EÚ, akými sú Európska zelená dohoda, priemyselná a digitálna stratégia.

Revízia rámca pre výskum, vývoj a inovácie bola zameraná najmä na nasledujúce oblasti:

- aktualizácia existujúcich definícií výskumných a inovačných činností, na ktoré možno poskytnúť podporu podľa rámca pre výskum, vývoj a inovácie,
- možnosť poskytnutia verejnej podpory pre testovacie a experimentálne infraštruktúry potrebné na vývoj, testovanie a rozširovanie technológií,

- zjednodušenie určitých pravidiel s cieľom uľahčiť praktické uplatňovanie rámca pre výskum, vývoj a inovácie a zmierniť prípadnú nadmernú administratívnu záťaž pre spoločnosti a verejné orgány.

Revidovaný rámec pre výskum, vývoj a inovácie zároveň zachováva záruky na zabezpečenie toho, aby sa pomoc obmedzila na to, čo je nevyhnutné, a aby nevedla k neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže.

Prebiehajúca revízia pravidiel v oblasti štátnej pomoci a verejné konzultácie - revízia usmernení o štátnej pomoci pre širokopásmové siete

Cieľom revízie bolo objasniť existujúce pravidlá štátnej pomoci a zabezpečiť, aby zohľadňovali najnovší vývoj trhu a technológií.

Navrhovaná cielená revízia usmernení pozostávala z nasledujúcich oblastí:

- zavedenie nových rýchlostných prahov pre verejnú podporu gigabitových pevných sietí a nových usmernení o podpore zavádzania mobilných sietí. Cieľom je odrážať rastúce potreby koncových používateľov v oblasti pripojenia a objasnenie podmienok, za ktorých možno poskytnúť pomoc, najmä pokiaľ ide o existenciu zlyhania trhu a výkonnosť, ktorú musia siete dosiahnuť;
- zavedenie novej kategórie novej pomoci vo forme opatrení na strane dopytu na podporu zavádzania pevných a mobilných sietí (voucherov). Účelom je zabezpečiť právnu istotu objasnením podmienok zlučiteľnosti, ktoré EK uplatňuje v súvislosti s týmito opatreniami na základe nedávnych prípadov z praxe;
- ďalšie objasnenie určitých pojmov, ktoré sú dôležité pre posúdenie štátnej pomoci vykonávané EK, ako je okrem iného mapovanie, verejné konzultácie, ktoré je potrebné uskutočniť pred poskytnutím pomoci, súťažné výberové konanie, povinnosti veľkoobchodného prístupu a rozšírenie dotovaných sietí zo súkromných zdrojov;
- úprava štruktúry usmernení - cieľom je zvýšiť čitateľnosť návrhu usmernení, čím sa zjednoduší ich uplatňovanie a poskytne sa väčšia jasnosť členským štátom a iným zainteresovaným stranám.

Za Slovenskú republiku neboli predložené k tejto revízii žiadne pripomienky.

Revidovanými usmerneniami sa rozlišujú oblasti a uplatňujú sa osobitné podmienky zlučiteľnosti pri posudzovaní pomoci pre

- pevné prístupové siete,
- mobilné prístupové siete a

- medziuzlové siete (nevyhnutné pre pevné aj mobilné siete).

Členské štáty

- sa motivujú, aby do navrhovania, vykonávania a monitorovania opatrení zapojili národné regulačné orgány,
- musia s vnútroštátnymi regulačnými orgánmi konzultovať produkty veľkoobchodného prístupu, podmienky, ceny a existujúcu infraštruktúru,
- sa môžu poradiť s vnútroštátnymi orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže,
- môžu zriadiť centrá, ako sú kompetenčné úrady pre širokopásmové pripojenie s cieľom pomôcť verejným orgánom pri navrhovaní štátnej podpory pre širokopásmové siete.

Tieto usmernenia nahrádzajú usmernenia o štátnej pomoci pre širokopásmové siete a majú platiť od roku 2023.

Nové usmernenia o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach

Revidované usmernenia majú platiť od roku 2023 a nahrádzajú sa nimi usmernenia o štátnej pomoci v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach z roku 2014, ktoré sa uplatňovali do 31. 12. 2022. Koordinátor pomoci zastupoval slovenské orgány na Poradnom výbore pre štátnu pomoc, ktorého predmetom boli revidované usmernenia a tlmočil Európskej komisii ich pripomienky.

Stanovujú sa v nich kritériá, ktoré uplatňuje Európska komisia pri posudzovaní toho, či štátna pomoc v odvetviach poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a vo vidieckych oblastiach spĺňa podmienky článku 107 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a môže sa považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom. Takisto sa v nich stanovuje, kedy sa pomoc na náhradu škôd spôsobených prírodnými katastrofami alebo mimoriadnymi udalosťami považuje za zlučiteľnú s vnútorným trhom v súlade s článkom 107 ods. 2 písm. b) zmluvy.

Verejná konzultácia k návrhu na revíziu nariadenia Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis

EK začala verejnú konzultáciu k návrhu na revíziu nariadenia Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis. Predmetný návrh nariadenia má nahradiť nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107

a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis v platnom znení, ktorého účinnosť má uplynúť 31. 12. 2023.

V období od 27. 6. 2022 do 25. 7. 2022 prebiehala výzva na predloženie podkladov. EK prijala 132 reakcií, predovšetkým od spoločností a záujmových združení (približne polovica reakcií) a subjektov verejného sektora (približne 27 % reakcií).

V porovnaní s aktuálnym nariadením obsahoval návrh nového nariadenia najmä zmeny týkajúce sa stropu minimálnej pomoci (zvýšenie na 275 000 eur, zohľadňujúce infláciu) a posilnenia požiadaviek v oblasti transparentnosti (zavedenie povinného verejného registra s úplnými údajmi o poskytnutej minimálnej pomoci na vnútroštátnej úrovni alebo na úrovni EÚ).

Informácie o prebiehajúcej verejnej konzultácii s výzvou na zapojenie sa do verejnej konzultácie boli zaslané všetkým dotknutým poskytovateľom pomoci, resp. vykonávateľom schém. Koordinátor pomoci následne pripravil súhrnné vyjadrenie za všetkých poskytovateľov pomoci, resp. vykonávateľov schém za Slovenskú republiku a odoslal ho EK. Zároveň zastupoval slovenské orgány na Poradnom výbore pre štátnu pomoc k predmetnému návrhu.